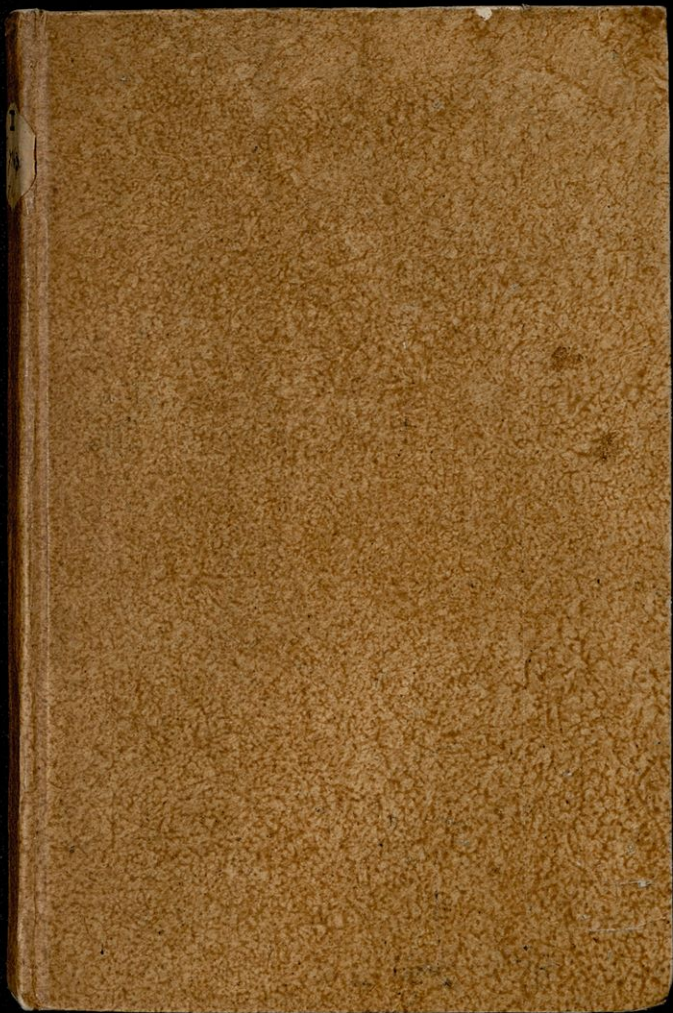

7863. H. C. 1. 2.

78
✓

KERŠANSKI KATOLŠKI

NAUK

sa

odraščeno mladost.

Tretji natif.

V LJUBLJANI.

Natifnil Joshef Blasnik.

1843.

Na prodaj per Edvardu Hónu, bukvovésu in kupzhevávzu
č' popirjam.

V' natif téh bukev so milostlivi Firšht

Gospod Gospod

A N T O N A L O J S ,

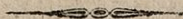
Ljubljanski škof, 16. Svezhana 1835, dovolili.

(N=030007429

KASALO.

	Stran.
O d kerfhanfkiga nauka sploh	5
Od vére	6
Pervi zhlén vére, od Bogá in od stvarjenja	11
Od boshjih lastností	14
Od svéte Trojize	20
Od angelov	23
Od zhlovéka	24
Drugi zhlén vére	28
Trétji zhlén vére	30
Zheterti zhlén vére	36
Péti zhlén vére	39
„Shésti zhlén vére	41
„Sédmi zhlén vére	42
„Osmi zhlén vére	43
„Devéti zhlén vére	45
Od gmajne svetnikov	48
„Deséti zhlén vére	49
„Enajsti zhlén vére	50
„Dvanajsti zhlén vére	51
Od upanja	52
Od molitve	54
Od Ozhenafha	59

Od angeloviga zhefhenja	64
Od ljubésni	66
Od defét boshjih sapoved	70
Od zerkovnih sapoved	109
Od svétih sakramentov	127
Od kerfhanfke pravize	179
Drugi dél kerfhanfke pravize	194
Od dobrih dél in njih saflushenja	207
Od fhterih poslednjih rezhi	215

Od kerfhanfkiga nauka fploh.

Kaj naf uzhi kerfhanski nauk?

Kerfhanski nauk naf uzhi Bogá sposnati in mu práv flushiti, de bi bili svelizhani.

Ali nam je slo potrébno véditi kerfhanski nauk?

Slo nam je potrébno véditi kerfhanski nauk, kér je Bog zhlovéka sató štvaril, de bi Bogá sposnal, mu flushil, in svelizhan bil, kar pa ni mogozhe, zhe ne vé Jéusovih naukov.

Ali je shé sadošti, de le vémo, kar je Jéusuf uzhil?

Ni šhe sadošti, de le vémo, kar je Jéusuf uzhil, tudi štoriti moramo letó s' pomozhjó gnade boshje.

Kóliko poglavitnih délov ima kerfhanski nauk?

Kerfhanski nauk ima pét poglavitnih délov; véro, upanje, ljubésen, švéte sakramente in kerfhansko pravizo.

PERVI DEL.

Od kerfhanfke katólfhke vére.

Kaj je véra katólfhkiga kríftjana?

Véra katólfhkiga kríftjana je dar boshji, zhesnatorna luzh, od Bogá mu vlita zhédnost, fkos ktéro vse véruje in terdi, kar je Bog rasodèl, in katólfhka zérkev vérovati sapoveduje, naj bo v' svétim písmu sapísano ali ne.

Sakaj právimo, de je véra dar boshji?

Sató, kér vére nobèn zhlovek s' svojimi déli saflúshiti ne more; Bog da zhlovéku dar vére is milostí.

Sakaj právimo, de je véra zhesnatorna luzh?

Sató, kér po nji sposnamo k' svelizhanju potrebne resnize, ktérih bi s' svojo pametjo ne bili nikoli sposnali.

Sakaj právimo, de je véra od Bogá vlita zhédnost?

Sató, kér Bog s' svojo gnado zhlovékov um rasvetluje, de vse véruje in terdi, kar je Bog rasodèl, in zhlovékovo voljo nagiba, in ji mozh daje po resnizah svéte vére shivéti.

Kaj je po kerfhanfko katólfhko vérovati?

Po kerfhanfko katólfhko vérovati je: vse verjéti, kar je Bog rasodèl, in nam zérkev vérovati ukasuje, naj bo v' svetim písmu sapísano ali ne.

Sakaj moramo vse terdno verjéti, kar je Bog rasodél?

Sató, kér je Bog vézhna resniza in modrost, ki ne more ne goljsati, ne goljsan biti.

Sakaj smo dolshni vse vérovati, kar nam katolshka zérkev vérovati ukasuje?

Sató, kér se ona nikoli ne smoti v' resnizah svéte vére, ko je šteber in terdnost resnize, in jo Jésuf vselej vse smote váruje.

Ali je katolshka véra k' svelizhanju potrebna?

Katolshka véra je vsákimu zhlovéku k' svelizhanju potrebna, ker bres vére ne more nobeden Bogu dopasti, torej tudi ne svelizhan biti.

Ali je k' svelizhanju shé sadošti, de kristjan le v' serzu véruje, kar je Bog rasodél?

To she ni sadošti, on mora tudi: 1) po véri shivéti, 2) kar v' serzu véruje, kadar je savoljo zhasiti boshje in svelizhanja blishnjiga tréba, tudi s' ušmi ozhitno prízhati.

Smémo ktérokrat véro satajiti?

Nobenkrat je ne smémo satajiti, temuzh raji moramo umréti, kakor pa réro satajiti?

Ali je pa lahko po katolshki véri shivéti?

To ni lahko, kér je naša natora popázhená; pa s' pomozhjo gnade boshje nam je mogozho po véri shivéti.

Od kod vémo she dan danashnji, kar je Bog rasodél?

Kar je Bog rasodél, vémo is sapifane in nesapifane boshje beséde.

Kaj je boshja beseda?

Sapifana boshja beseda, ktéro tudi svéto písmo imenujemo, so vse tiste bukve stare in nove savése, ktére so sveti moshje od svétiga Duha navdihnjeni spisali, in jih je katolíhko zérkev sa take sposnala in poterdila. *)

S' zhim so bogabojezhi moshjé, ki so pisali svéto písmo, sploh sprizhali, de jih je Bog poslál?

1) S' zhudeshi, ki so jih delali, ki jih nobeden drug, kakor le Bog sam, ali komur Bog mozh da, délati nemore.

2) S' prerokvanjam, kér so take prihodnje rezhi napovedovali, kakor so se pot-

*) Bukve stare savése ali stariga testaménta so: petére Mojsefove bukve; Josvetove bukve; bukve sodnikov; Rátine bukve; zhvetere bukve kraljov; dvoje bukve kronike; Esdrove bukve; Nehemijove bukve; Tobijove bukve; Juditne kukve; Estrine bukve; Jobove bukve; psalmi; pripovísti; pridigar; víšóka pšsem; modrostne bukve; Jesuf Sirahov; preroki: Isaija, Jeremija, Ezehiel, Daniel, Oseja, Joel, Amos, Abdiya, Jona, Mihej, Nahum, Habakuk, Sofonija, Agej, Zaharija, Malahija, dvoje bukve Makabejov.

Bukve noviga testaménta so: evangeli f. Matevsha, f. Marka, f. Lukesha in f. Janesa; f. Lukesha apostólfko djanje; fhtirnajst listov f. Pavla; eden do Rimlanov, dva do Korinzhanov, eden do Galázhanov, eden do Efeshanov, eden do Filipljanov, eden do Kólofhanov, dva do Tefalonizhanov, dva do Timoteja, eden do Tita, eden do Filemona, eden do Hebrejov; list f. Jakoba, dva lista f. Petra, trije listi f. Janesa apostelna, en list f. Juda; in skrivno rosodenje f. Janesa.

lej godile, ki jih le Bog sam vé, ali komur jih Bog sam rasodéne.

3) S' reſnizami, ki ſo jih uzhili, in ki jih is ſvoje laſtne pameti niſo mógli véditi, ampak le is rasodenja boſhjiga.

Ali je v' ſvétim piſmu nove ſavése vſe ſapiſano, kar je Jéſuf uzhil?

Ni vſe ſapiſano; veliko reſniz ſo apoſtelni Jéſuſovi le s' beſédo uzhili, pa ne ſapiſali, kar ſamí povedó.

Od kod vémo, kar ſo apoſtelni le s' beſédo uzhili, pa ne ſapiſali?

To vémo is uſtniga ſrozhila. — Naſtópniki apoſtelnov ſo reſnize, ki ſo jih od apoſtelnov ſliſhali, ſpét druge uzhili, takó, de ſo jih eden do drusiga ſvédili do danafhnjiga dnéva.

Kakó ſe preprizhamo, de je to uſtno ſrozhilo, ki ga imamo, reſnizhno Jeſuſovo in njegovih apoſtelnov?

Is téga, kér ga je katolſhka zérkev v vſih zhaſih ſa Jéſuſov in njegovih apoſtelnov nauk vérovala in oſnanovala.

Kaj je tedej neſapiſana boſhja beſéda ali uſtno ſrozhilo?

So tiſti nauki vére, ki nam gré jih vérovati, in po ujih ſhivéti, ktère ſo apoſtelni ali is uſt ſamiga Jéſuſa Kriſtuſa ſliſhali, ali pa raſſvetljeni od ſ. Duha le oſnanovali, pa ne ſapiſali.

Kjé je uſtno ſrozhilo hránjeno?

Šamo v' kershanſki katolſhki, rimſki zérkvi je ſtanovitno, ſveſto in nepopázhenno hránjeno.

Is kogá vse svémo, kar nam je vérovati?

Is f. píma in uštniga srozhila.

Kaj mora vsak zhlovek, kader se pameti savé, véditi in vérovati, de bo svelizhan?

1) De je en Bog.

2) De je Bog pravizhen sodnik, ktéri dobro plazhuje, in hudo shtrafuje.

3) De so tri boshje perfhone eniga bitja in ene nature: Ozhe, Šin in f. Duh.

4) De je druga boshja perfhona, Bog Šin, zhlovek postal, naš s' svojo smertjo na krishu odrefhiti in vézhno svelizhati.

5) De je zhlovefhka dušha neumerjozha.

6) De je gnada boshja k' svelizhanju potrebna, in de bres gnade boshje zhlovek nizh sa vézhno shivljenje saflushenja vrédniga štoriti ne more.

Kaj je vsakimu katolshkimu kristjanu sapovédano snati?

1) Apostolsko véro.

2) Gospodovo molitev ali ozhenash.

3) Deset boshjsh in pét zerkvénih sapoved.

4) Šédem svétih sakramentov.

5) Kershanfko pravizo.

Kjé je soséбно sapopadeno, kar katolshki kristjan vérovati mora?

V' apostolski véri, ktéra se takó glasi:

Vérujem v' Bogá Ozhéta, v'figamogozhniga štvarnika nebés in semlje. In v' Jésusa Kristusa, Šinú njegoviga ediniga, Gospóda našhiga. Ktéri je spozhét od svétiga Duha, rojen is Marije

Devize. Terpel pod Ponzjam Pilatusham, krishan bil, umerl in v' grob poloshen. Dòli je shel pred pekel, trétji dan od smerti vstal. Gòri je shel v' nebéla, sedí na desnizi Boga Ozhéta vsigamogozhniga. Od ondod bo prishél sodit shive in mertve. Verujem v' svetiga Duhá; svéto, katolshko zérkev; gmanjo svetnikov; odpushtenje gréhov; vstajenje mesá; in vézhno shivljenje. Amen.

Ali je kristjanam k' pridu apostolsko véro véditi?

K' pridu jim jo je véditi: 1) kér se, kólikokrat jo molijo, ob kratkim vsih poglavitnih rezniz svéte vére spomnijo. 2) So tudi v' vérovanji poterjeni, ko vedó, de ravno té reznize vérujemo, ki so jih apostelni vérovali in uzhili.

Koliko délov ali zhlénov ima apostolska véra?

Apostolska véra ima dvanajst délov ali zhlénov.

Od perviga zhléna apostolske vére.

Vérujem v' Boga Ozhéta, vsigamogozhniga stvarnika nebes in semlje.

Od Boga.

Kdo je vse stvaril?

Bog je nebó in semljo in vse, kar je, stvaril.

Is kogá je Bog vse stvaril?

Is nizh je vse stvaril, kér je préd, dokler Bog vfiga ni stvaril, le Bog sam bil.

Kakó je Bog is nizh vse stvaril?

S' svojo vfigamogozhno voljo; kar hotel je pa je bilo.

Sakaj je Bog nebó in semljo in vse, kar je stvaril?

Bog je nebó in semljo in vse, kar je, k' svoji zhaſti stvaril; de je svojo vfigamogozhnoſt, modroſt in dobrotlivoſt rasodel; de bi ga ljudjé svojiga vfigamogozhniga, modriga in ljubeshniga Bogá ſposnali, ljubili in molili.

Is kogá ſposná zhlovek Bogá in njegovo ſvéto voljo?

1) Is ſtvárjenih rezhí, 2) is ſamiga ſebe po véſti, in 3) is vére.

Kakó ſposná zhlovek Bogá is ſtvárjenih rezhí.

Zhe premišljuje, kakó lépe, dobre in v' kakim lépim rédu ſo vse ſtvárjene rezhí, mora ſposnati, de to ni ſamó od ſebe, temuzh de je Bog vse stvaril, de tudi vse ohrani, in de je vfigamogozhen, moder in dobrotliv.

Kakó ſposnamo Bogá in njegovo ſvéto voljo po véſti.

Véſt zhlovéka k' dobrimu opominja, in hudiga varije. Glaſí ſe, kader zhlovek hozhe hudo ſtoriti, in kader je hudo ſtoril, ga ſvari, mu ne da mirú, mu védno govórí, de je gnado in dopadenje boſhje ſgubil, in ſhtrafén-go ſaſluſhil; kader je pa dobro ſtoril, mu go-

vori, äe je Bogu prijéten, mu pokoj in vese-
lje déla. Bog je vést zhlovéku stvaril, in ona
pové voljo boshjo.

*Samoremo Bogá po stvarjenih rezhéh in
po vésti prav sposnati?*

Téga ne samoremo, naša pamet je pre-
flaba in tudi popazhena, in sato Bogá in nje-
govo svéto voljo le nekoliko sposnamo.

*Is koga se uzhimú Bogá in njegovo svéto
voljo prav sposnati?*

Is vére, ktéro je Bog sam ljudem rasodél.

*Kakó véra pomaga zhlovéku Bogá in nje-
govo svéto voljo prav sposnati?*

Véra pomaga zhlovéku Bogá in njegovo
svéto voljo prav sposnati, kér od njega prizhu-
je, njegove lastnosti sposnati uzhi, in mu nauk
daje, kakó mu je po volji boshji shivéti.

*Kaj nam pové svéto písmo od stvarjenja
svetá?*

De je Bog v' shestih dnéh vse rezhi stvaril.

Pervi dan je Bog rékel: Bódi svetlóba,
in svetlóba je bila.

Drugi dan je Bog djál: Bódi podnebje
v' frédi vod, in naj lozhi vodé od vod. In
sgodilo se je.

Tvétji dan je Bog vodé od semlje lo-
zhil na en kraj, in suha semlja se perkashe,
Bog je naredel studenze, potóke, réke, jésera,
morje in suho semljo. In rékel je, de naj sem-
lja rodí mnoge sélishta in drevéfa.

Zheterti dan je Bog rékel: Naj bodo
luzhi na nébu, in naj lozhijo dan in nozh, in

naj bodo v' snamnja in zhafe, v' dnéve in léta. In je storil sonze, luno in svésde.

Péti dan je Bog rékel: Naj bodo ptize pod nébam in ribe v' vodah.

Šhésti dan je Bog rékel: Naj bodo shivina in lasijozhe shiváli in sverine na semlji. In poslédnjizh je zhlovéka stvaril.

Kaj je Bog sédmi dan stvaril?

Bog je sédmi dan pozhival, to je, néhal stvariti; ga je posvétíl, de bi tudi mi shéšt dni v' tédnu délali, sédmi dan pa pozhivali, ga s' dobrimi déli posvezheváli, in se vézhniga pozhitka v' nebésih vrédne délali.

Od boshjih lastnosti.

Kaj je Bog?

Bog je sam is sebe nar bolj popolnoma bitje, stvarnik vsih rezhí.

Sakaj právimo: Bog je nar bolj popolnoma bitje?

Sató, kér so vse dobre lastnosti v' njem popolnoma; v' njem je vse dobro, in vse dobro je le od njega.

Kaj je bilo, préden je Bog svét stvaril?

Bog sam je bil, drusiga nizh.

Kdaj je Bog sazhél biti?

Bog ni nikoli sazhel biti; on je vselej bil, je, in bo vselej, je vézhen.

Kaj nas uzhi refnizá, de je Bog vézhen?

1) De se nam ni tréba bati, de bi svojiga tólikanj dobriga Ozhéta sgubili.

2) De mu svésto flushimo, kér naf bo vézhno frézhne štoril.

3) De se gréha várujmo, ki ga bo vézhni Bog vézhno štrafoval.

4) De v' Bogá terdno upajmo, kér je vézhen, in ne v' ljudi, ki umerjejo.

Ali vidimo Bogá?

Ne vidimo ga, kér je sgol duh, sam od sebe nar bolj popolnoma bitje, ki ima neškonzhno popolnoma um in voljo, telépa pa ne.

Kaj naf to uzhi, de je Bog sgol duh?

Naf uzhi le to misliti, sheléti in štoriti, kar je Bogú vshézh, ne pa tistiga, kar nafhe špazhenó nágnjenje hozhe.

Ali zhlovek ktèrikrat kaj misli ali štori, de bi Bog ne védil?

Nikoli nizh. Bog vé, kar se sdaj povšod godí, kar se je shé sgodilo, in kar se bo šhe le sgodilo, vé vse sdanje, preteklo in prihodnjo; zlo nafhe nar škrivnejšhi misli in sheljé vé! torej né more smotiti se, in tudi nizh ne posabiti.

Kakó imenujemo Boga sató, kér vse vé?

Všigavédniga.

Kaj še is téga uzhmò, kér vémo, de je Bog všigavéden?

1) De se gréha várujmo in dobro délajmo, zhe naf tudi nobeden zhlovek ne vidi, kér naf Bog vselej vidi.

2) S' všim bodimo sadovoljni, kar se nam bo sgodilo, bodiši dobro ali šlabo, kér Bog vse vé, in nam bo to v' dobro obernil.

Sakaj pravimo, Bog je neskonzhno moder?

Sató, kér Bog vselej po svoji svéti volji le dobro hozhe, in de se dóbro po njegovi volji sgodí, nar boljshi perpomozhke isvóli.

Ali se Bog ktérikrat svojih del kesá?

Nikoli ne, sató ko vselej le dobro hozhe, in vse prav, ob pravim zhasu in v' pravim kraji storí.

Kaj nam pomaga véditi, de je Bog moder?

De smo s' vsm lahko sadovoljni, kar nam Bog poshlje, kér vémo, de bo vse k' nashimu pridu, in de vse, kar storí, le po svoji svéti volji prav storí.

Ali nam Bog samore vselej pomagali?

Samore, kér je vsigamogozhen.

Kakó vémo, de je Bog vsigamogozhen?

Vémo po tem, kér je nebó in semljo in vse rezhí is nizh stvaril; kar hotel je, in vse je bilo, in torej mu ni nizh nemogozhe storiti, karkoli hozhe.

Kaj nam pomaga véditi, de je Bog vsigamogozhen?

Terdno lahko upamo, de nam bo vso potrešno pomozh dal, in de nam nizh shkodovati ne more, zhe je Bog sa naf, in se ga shaliti bojimo.

Kje je Bog.

Bog je povsod v' nebésih in na semlji, je vsigaprizhijozh,

Kaj se uzhimo is te lépe resnize; Bog je vsigaprizhijozh?

1) De Bogá védno pred seboj iméjmo, de ne bomo nikoli greshili, kér vémo, de Bog

vse vidi. 2) Radi dobro storimo, zhe tudi nihzhe ne vidi; Bog vselej vidi. 3) V' nadlogah vanj upajmo, ker je per nas, in nam povsod lahko pomaga.

Ali hozhe Bog ktereikrat, kar ni prav in dobro?

Nikoli ne; on hozhe vselej le, kar je prav in dobro, ljubi dobro, in sovrashi hudo zhes vse, ker je svet.

Ali Bog hozhe, de bi tudi ljudje vselej storili, kar je prav?

Bog le samó to hozhe od ljudi imeti, sató je 1) dal zhloveku vést, 2) svoje sapovedi, 3) vse perpomozhke, de zhlovek samore po njegovih sapovedih shiveti, 4) je obljubil brunnim vézhno shivljenje v' nebésh, in gréshnikam shuga vézhno pogubljenje.

Kaj moramo storiti, ker je Bog svet?

Storiti moramo vse, kar je Bogú vshezh, in opustiti vse, kar Bog sovrashi.

Ali je vse réf, kar Bog govori?

Vse je réf; sakaj on je neskonzhno refnizhen, vé vse, in se ne more nikoli smotiti, in je svet, ne more drusiga govoriti, kakor kar je réf.

Ali pa tudi vse spolni, kar obljubi in shuga?

Vse, ker je svet v' svojih obljubah in v' svojim shuganji. On po svoji modrosti obljubi in shuga, se nikoli ne kesá svojih obljub in svojiga shuganja, in lahko da, kar je obljubil, in lahko spolni, kar je shugal. Sve-

sto je spoľnil vse, kar je obľubil, in f' zhi-
mur je shugal. Adam, Eva, Noe, Abraham,
so nam v' poterjenje té resnize.

*H' kakoshnimu pridu nam pomaga véđiti,
de je Bog neskonzhno resnizhen in svéšť?*

1) De lahko stanovitno vérujemo vse,
kar je Bog rasodél, 2) de s' svéšťjo perzha-
kujemo, kar je Bog obľubil, in de bo ravno
takó gotovo spoľnil, kar je shugal, 3) De
ne smémo legáti, goljfatí, temúzh de moramo
svešťó spoľniti, kar smo komú obľubili.

Ali se Bog ktérikrat spremeni?

Nikoli ne, on je od vékomaj do vékomaj
smiraj ravno tisti, je nespremenliv.

*Kaj se nam je uzhiti is resnize: Bog je ne-
spremenliv?*

De svešťó njegove svéte sapovedi spoľnuj-
mo, ktére se ne bodo nikoli spreménile, ka-
kor Bog ne, ktéri jih je dal; in de se gréha
vselej várujmo, ktériga Bog védno sovrashi, in
ga bo gotovo shtrafal, kakor je napovédal.

Kdo da vse dobro?

Bog da ljudém vse dobro.

Kaj dobriga je dal Bog ljudém?

Vse je is ľjubésni stvaril in ohranil. Dal
nam je neumerjозho dúsho, pamet in prosto
voljo; dal nam je Odreshenika, svojiga ľjubés-
njiviga Šina, in po njem nar višhi dar, světo
véro, in perpravil nam je vézhno svelizhanje
v' nebéfih.

Ali daje Bog samò ljudém, kar jim je tréba?

Ne le ljudem, ampak tudi shivini, in vsi shivali, kar ji je tréba, in tudi vse druge stvari ohrani in preskerbí.

Kakó pravimo savoljo téga Bogú, kér nam vse da, kar je tréba?

Mu pravimo neskonzhno dobrotliv.

Kákoshnim gré nam biti, ko je Bog takó dobrotliv?

Šposnati moramo, de nismo téh dobrot vrédni; Bogú moramo sa vse dobrote hvaleshni, v' vsem pokorni, do ljudi pa tudi dobrotlivi biti.

Ali ni Bog tudi do gresnikov dobrotliv?

Tudi do gresnikov je dobrotliv; on zaka, de bi se spreobèrnili, in zhe se spreobèrnejo in spokoré, jim gréhe odpuští.

Kakó Bogú sató pravimo?

De je neskonzhno usmiljen.

Kaj nas boshje usmiljenje uzhí?

Nas uzhí v' Boga upati, de nam bo naše gréhe odpuštil, zhe jih homo sapuščili in se spokorili; de moramo pa tudi mí odpuščiti vsem, ktéri so nas rasshalili.

Kaj bo pa Bog s' takimi storil, ktéri se nozhejo poboljšati?

Poshtrafal jih bo, kér je neskonzhno pravizhen; on dóbre s' dobrim plazhuje, hudobne pa l' hudim shtrafuje.

Ali plazhuje in shtrafuje Bog shé na tém svétu vselej takó, kakor si ljudjé saflushijo?

Ne vselej; po smerti bo s'he le po saflushenji dal pravizhnim nebésa, gresnike bo pa v' pekel savergel.

Kako moramo shivéti, ko je Bog neskonzhno pravizhen?

Dobro moramo vselej is ljubésni do Boga in s' veseljam délati, gréha pa se vselej varovati, in zhe smo v' gréhlih, jih moramo bres odlashtanja sapustiti.

Kitére lastnosti boshje nam gré tedej so-sébnó védti?

Té le: 1) Bog je vézhen, 2) sgol duh, 3) vfigavéden, 4) neskonzhno moder, 5) vfigamogozhen, 6) vfigaprizhijózh, 7) neskonzhno svét, 8) neskonzhno resnizhen in svést, 9) nespremenliv, 10) neskonzhno dobrotliv, 11) neskonzhno usmiljen, in 12) neskonzhno pravizhen.

Od Bogá ediniga v' natori, trojniga v' pershónah.

Kóliko je Bogóv?

En sam Bog je.

Kóliko je boshjih pershón?

Tri boshje pershone so: Bog Ozhe, Bog Šin in Bog f. Duh.

Kakó se tri boshje pershone ena od druge lozhijo?

Tri boshje pershone se ena od druge takó lozhijo: Bog Ozhe je sam od sebe od vékomaj; Bog Šin je rojen od Bogá Ozhéta od vékomaj; in Bog f. Duh se is-haja od Bogá Ozhéta in Bogá Šina od vékomaj.

Kaj je vſim trém boshjim perſhonam laſtno?

Vſim trém boshjim perſhonam je laſtno:

- 1) boshja natora in bitſtvo, 2) boshje laſtnoſti, 3) boshje déla, 4) boshja zhaſt.

Ktère déla ſe ſoſébnó ſlehnerni boshji perſhoni poſebej perlaſtujejo?

Téle: Ozhétu ſtvarjenje, ſínu odreſhenje, ſvétimu Duhu poſvezhenje.

Sakaj ſe pervi boshji perſhoni Bog Ozhe pravi?

- 1) Sató, kér je ſvojiga ediniga ſína od vékomaj rodil.

- 2) Ker je vſe ſtvaril in vſe ohrani, torej je ozhe angelov in ljudi.

Kóliko natór ima Bog Ozhe.

Bog Ozhe ima eno ſamo natoro, boshjo.

Kóliko natór ima Bog ſín?

Dvé natori, boshjo in zhlovéſhko.

Kóliko natór ima Bog ſ. Duh?

ſamó boshjo natoro.

Kóliko volj ima Jéſuf Kriſtuſ?

Kakor ima Jéſuf Kriſtuſ dvé natori, takó ima tudi dvé volji, boshjo in zhlovéſhko.

Ali je Jéſuf Kriſtuſ nebéſhkimu Ozhétu enak?

Kar Bog je Jéſuf ſvojimu nebéſhkimu Ozhétu v' vſim enak, ker ima vſe boshje popolnamoſti, je vézhen, vſigamogozhen, vſigavéden i. t. d., kakor Bog Ozhe; kar zhlovek mu pa ni enak, ampak je manj.

So tedej trijé Bogovi, kér je vſaka perſhona Bog?

Níſo; je le en ſam Bog, kér imajo té tri perſhone le eno ſamo boshjo natoro.

Kakó se tri boshje perfhone skupej imenujejo?

Skupej se tri boshje perfhone imenujejo svéta Trojiza.

S' zhém sposná katolshki kristjan svéto Trojizo?

Katolshki kristjan sposná presvéto Trojizo s' snamnjam svétiga krisha, kér takrat, kader krish déla, vsako boshjo perfhono posébej imenuje.

Kaj drúsiga she da katolshki kristjan s' snamnjam svetiga krisha na snanje?

Tudi she to, de nal je Jésuf Krístuf na krishu f' svojo smertjo odréshil.

Kakó se krish déla?

Krish se déla, zhe fi s' déšno rokó zhelo, ušta in perfi prekrishamo rekózh: V' iménu Bogá Ozhéta † in Šinu † in svétiga Duhá † Amen.

Ali je dobro vezhkrat krish storiti?

Dobro je vezhkrat krish storiti, soséбно pa preden zhlovek spat gré, in bersh ko se sbudí, préd molitvijo in po molitvi, pred jedjó in po jedi, pred délam in po storjenim délu, v' nevarnosti in skušnjavah, i. t. d.

Kogá naj se spomni kristjan, kader krish déla?

Naj se spomni, de je v' iménu Bogá Ozhéta, Šina in f. Duha kershen; de ga je Jésuf na krishu odréshil in se sanj daroval; de naj tudi on Bogu svestó flushi, in naj bo pravljén tudi raji umréti, kakor Bogá s' graham rasshaliti.

Od angelov.

Klére so nar imenitniſhi ſtvari boſhje?

Angeli in pa zhlovek ſo nar imenitniſhi ſtvari boſhje.

Kaj ſo angeli?

Angeli ſo ſgol duhovi, ktéri imajo um in voljo, teleſa pa ne.

Zhimu je Bog angele ſtvaril?

Bog je angele ſtvaril, de ga zhaſté, ljubijo, molijo, mu ſluſhijo, ſvelizhanje vſhivajo, in ljudi varujejo.

Kaj dobriga nam angeli varhi ſtoré?

1) Sa naſ Boga proſijo, in naſhe molitve Bogú ſrozujejo.

2) Várujejo naſ mnogih ſkuſhnjav in nevarnoſt.

3) Obudujejo v' naſ dobre miſli in ſklepe, in naſ téh ſpomnujejo.

4) Odvrazhujejo naſ od ſhkodljivih ſavés, ktére bi naſ lahko pogubile, in naſ k' pókori nagibljejo.

Kakoſhne dolſhnoſti imamo do angelov?

Kér angeli ſa naſhe ſvelizhanje ſkerbé, ſmo dolſhni:

1) Jih zhaſtiti, ljubiti, in jim hvaléſhni biti.

2) Njih ſvarjenje poſluſhati, in nizh ne ſtoriti, kar bi jih ſhalilo, kér ſo vſelej priſho naſhих déł.

3) Jih proſiti, de naj Boga ſa naſ proſijo, de bi naſ v' gréh varoval, poſebno pa ſjutraj in ſvezhér.

Kakóshne je Bog angele stvaril?

Bog je angele v' svoji gnádi stvaril, in jih s' velizimi popolnamostmi obdaroval.

Ali so vsi angeli v' gnadi boshji ostali?

Ne vsi, veliko angelov je gnado boshjo s' gréham prevsétnosti sgubilo.

Kakó je Bog prevsétno angele poshtrafal?

Bog je prevsétno angele, ktére hudizhe imenujemo, vézhno savergel, in v' pekel páhnil.

Kakóshni so hudobni angeli do ljudi?

Ljudi is nevosihlivoosti fkušhajo, de bi jih v' gréh sapeljali in pogubili.

Ali samorejo hudobni angeli nam shkódovati?

Ne samorejo, zhe v' Jésusa Kristusa terdno saupamo, se s' pomozhjó gnade boshje fkušhnjavam ustavimo, in v' gréh ne dovolimo. Ako je Bog sa nas, kdo bo soper nas.

Od zhlovéka.

Ktére so sa angeli nar imenitnishi stvari boshje?

Ljudjé so sa angeli nar imenitnishi stvari boshje.

Kakó je Bog perviga zhlovéka stvaril?

Bog je Adamovo teló is persti storil, je vanj dihnil, in mu je dal pametno in neumerjozho duslo, in Adam je oshivel.

Kakó je Bog Evo stvaril?

Bog je Evo is Adamoviga rebra stvaril.

Po zhigavi podobi je zhlovek stvarjen?

Po boshji.

Kaj je po boshji podobi stvarjeno, dusha ali teló?

Dusha, teló pa ne, kér Bog teléfa nima.

V' zhim je dusha zhloveshka Bogú podobna?

V' tém: ona je duh, je neumerjózha, ima pamet, um, prosto voljo, spomin, in samore svetó shivéti, in vézhno svelizhana biti.

Sakaj je Bog ljudi stvaril?

De bi Bogá spoznali, zhaštili, ljubili, mu flushili, mu pokorni in svelizhani bili.

Sa koga mora zhlovek nar bolj skerbéti?

Sa dusho, de brumno shiví in jo svelizha. Sakaj zhe bo dusha svelizhana, bo tudi teló vékomaj s' njo frézhno; zhe bo pa ona pogubljená, bo tudi teló s' njo vékomaj nefrézhno.

Ali je zhlovek dolshán Bogu flushiti?

Dolshán je, sató mu je Bog dal pamet, prosto voljo, vést in svoje svéte sapóvedi.

Kdaj zhlovek Bogú flushi?

Kader v' Bogá práv véruje, vanj terdno upa, in is ljubeshni do njega vse njegove svéte sapóvedi spolnuje.

Kakoshni so bili nashli prvi starshi stvarjeni?

V' gnadi boshji, svéti, nedolshni in tudi po teléfu neumerjózhi; njih um je bil rasvetljén, njih volja je bila možna, od hudiga nagnjenja prosta, le k' dobrimu nagnjenja; nobenih tesháv in bolezhin niso obzhutili; vse rezhi so jim bile pokorne, teló dushtij in dusha Bogú.

Kam je Bog djal Adama in Evo, ko jih je bil stvaril?

V' filno lép vert, ktérimu se ráj ali paradish pravi.

Kaj jima je Bog prepovedal?

De ne sméta sadú drevéfa sposnanja do-
briga in hudiga jésti; in jima je sashugal, de
bota umerla, zhe bota jédla.

So bili nasshi prvi starsshi Bogu pokorni?

Niso bili Bogú pokorni, so jédli od pre-
povedaniga sadú, in so greshili.

Kdo je sapeljal nashe perve starshe?

Hudizh v' podobi kazhe jih je is nevosli-
vosti sapeljal. On je bil savoljo napuha v'
pekel pahnen, in Bog je zhlovéka stvaril, de
bi ga v' nebéfa vsél; hudizh je bil pa sa voljo
téga nevoshliv, in jih je smotil, de so greshili.

Kako nam s. pismo to pové?

Sveto pismo nam to tako le pové: Go-
spod Bog je zhlovéka v' paradish veselja po-
stavil, de bi ga obdeloval in varoval, in mu
je sapovedal rekózh: Od vsakiga drevéfa na
vertú smésh jésti, le od drevéfa snanja hudiga
in dobriga nikar ne jej; sakaj ktéri dan koli
bosh jédel, bosh umerl. Kazha pa je bila
bolj prekanjena ko vse shivali na semlji, ki
jih je Gospod stvaril. Rekla je sheni: „Sakaj
vama je Bog sapovedal, de ne jéjta od nobe-
niga drevéfa na tém vertu?“ Shena ji je od-
govorila: Šad vsh drevéf, ki so na vertu,
sméva jésti, le sadú téga le drevéfa, ki je v'
frédi verta, nama je Bog sapovedal, de naj

ga ne jéva, in de naj se ga ne dotákneva, de ne umerjeva.“ Kazha pa je sheni rekla: „Ne bošta kratko nikar umerla; sakaj Bog vé, de, ktéri dan koli ga bošta jédla; se bojo vajne ozhí odperle, in bošta kakor bogovi, in bošta védila dobro in hudo.“ Shena je tedej vidila, de je to drevó dobro jésti in lépo viditi; vséla je od njegoviga sadu, je jédla, in je dala svojimu móshu, ktéri je tudi jédel.

Kaj je gréh nepokórshine pervima zhlovéka-ma shkódoval?

1) Gnado boshjo in nedolshnost šta sgubila.
2) Sgubila šta pravizo do nebéshkiga kraljéstva, in saflushila si vézhno pogubljenje in vézhne shtrasenge.

3) Prishla šta hudizhu v' oblast.

4) Njih um je otemnel, in njih volja je bila popázhena in k' hudimu nagnjena.

5) Is raja šta bila isgnana.

6) Teshko šta móгла délati, mnogim nadlogam, telésnim slabostim in bolésnim šta bila podvérskena, in umréti šta móгла.

Ali je ta gréh le Adamu in Evi shkódoval?

Ni le njima shkódoval, ampak tudi nam všim ki smo od njih rodú. Všim smo v' poerbanim gréhu rojeni, torej tudi shtrasing téga gréha vrédni. On nam je zhasno in vézhno smert in she vezh drusih slégov na dúshi in telésu pernésel.

Ali je presvéta deviza Marija tudi Adamov gréh poerbala?

Téga zérkev ni rassodila. Spodobi se pa verovati, de ga Marija ni poerbala, kér je bila od vekomaj isvoljena mati Jesufa Kristusa.

Kakó tému gréhu právimo?

Poerbani, sató, ker so ga vfi ljudjé po pervih starshih poerbali. Pravi se mu tudi isvirni gréh, kér se is pervih starshév v' vse ljudi isvira.

Ali je Bog ljudi kakor prevsétne angele na vékomaj savergel.

Bog ljudi ni na vékomaj savergel, kakor je prevsétne angele, temuzh je shé pervim starsham Odréshenika obljudil, kτέρimu se Me-fija pravi.

Ali je obljudljeni Odréshenik prezej po stor-jenim gréhu pervih starshov na svét prishel?

Obljudljeni Odréshenik je she le fhtiritavshent lét po gréhu pervih starshov na svét prishel.

Od drugiga zhléna vére.

In v' Jésusa Kristusa, Sinu njegoviga ediniga, Gospóda nashiga.

Ali je bil Odréshenik potreben?

Odréshenik je bil potreben, kér smo v Adamu vfi greshili, boshjo gnado in pravizhnost sgubili in vézhniga pogubljenja se vrédne storili.

Ali bi bili vfi pogubljeni bres Odréshenika?

Vfi bi bili pogubljeni, kér smo vfi greshili.

Od Jésusa Kristusa.

Kakó se imenuje Odrešhenik, ktériga je Bog zhlovéku obljubil in dal?

Jésus Kristus.

Kdo je Jésus Kristus?

Jésus Kristus je edinorojéni Sin Bogá Ozhéta, Bog in zhlovek skupej, náš Gospod, postavodáj, uzhenik in sodnik.

Kaj pomeni beséda Jésus?

Toliko kot svelizhar.

Sakaj se Jésusu svelizhar pravi?

Sató, kér po njem svelizhanje doséshemo; kér naš je od dolgá in fhtrafenge gréha in od vézhne smerti odréshil, in nam gnado boshjo saflushil.

Sakaj mu právimo Kristus?

Kristus, to je, masiljeni (Mesíja, kralj) mu právimo, kér je obljubljeni Odrešhenik is Dávidove kraljéve hiše; kér je kralj naših duh in nevidni poglavar keršhanske zérkve.

Sakaj se Jésus Kristus edinorojéni Sin boshji imenuje?

Sató kér je on sam od svojiga nebéshkiga Ozhéta od vékomaj rojen.

Sakaj právimo: Jésus Kristus je Bog in zhlovek skupej?

Sató, kér je Jésus Kristus Bog od vékomaj, in je zhlovéshko natoro v' zhasu na-se vsél, in pravi zhlovek pošál.

Sakaj se Jésusu náš Gospod pravi?

Sató, kér je Bog in náš Odrešhenik.

Sakaj je Šin boshji zhlovek poštál?

Šin boshji je zhlovek poštál, de je naš f' svojo smertjo na krishu odrešhil in svelizhal.

Kakó naš je Jésuf odrešhil?

On je dolg in shtrasenge naših gréhov na-se vsél, in sa-nje na svétim krishu umerl, in nam je gnado boshjo saflushil; de samore-mo svelizhani biti.

Ali je Bog Šin f' zhlovéshko natoro tudi hudo poshelenje na-se vsél?

Šin boshji f' zhlovéshko natoro ni hudi-ga poshelenja na-se vsél. Hudo poshelenje pri-de is Adamoviga gréha, ktériga Jésuf ni imel.

Od trétjiga zhléna vére.

Špozhet od svétiga Duha, rojen is Ma-rije Devize.

Kakó je Jésuf Kristuf zhlovek poštál?

S' mozhjo svétiga Duhá. Angel Gabriel je Marii rékel: „Svéti Duh bo v' té prishel, in mozh Narvišhiga te bo obsénzhila, in sa-voljo téga bo to svéto, ktéro bo is tebe roje-no, Šin boshji imenovano. In Marija je an-gelu odgovorila: „Glej, dékla Gospodova sim, sgòdi se mi po tvoji besédi!“ In takrat je Šin boshji zhlovéshko natoro na-se vsél.

Ali ima Jésuf ozhéta?

Jésuf kar Bog ima Bogá v' nebéfih ozhéta, kar zhlovek pa nima ozhéta.

Ali ni bil s. Joshef ozhe Jésofov?

S. Joshef je bil le rednik Jésofov.

Ali ima Jésof mater?

Jésof kar Bog ni imel matere, kar zhlovek pa je imel Marijo, presvéto Devizo, mater.

Od kogá je Marija Jésofa spozhela?

Marija je Jésofa od svétiga Duhá spozhela.

Sakaj Marijo mater boshjo imenujemo?

Sató kér je rodila Jésofa Kristusa, ki je Bog in zhlovek skupej.

Kjé je Marija Jésofa rodila?

Marija je Jésofa v' Betlehemu v' hlévu opolnozhil rodila.

Kakó je, de je Marija Jésofa v' Bellehemu rodila, ko je vender v' Nazaretu prebivala?

Marija je Jésofa v' Bellehemu rodila, kér je savoljó napovedaniga popila s' s. Joshefam ravno takrat v' Betlehem shla.

Kakó se je sgodilo, de je Marija Jésofa v' hlévu rodila?

Mésto Betléhem je bilo polno ljudi savoljó popisovanja. Marija in Joshef sta bila uboga, in nista bila od ljudi pod strého vséta; torej sta bila permorana is mésta iti; sta nasihla ravno hlév, v' ktériga sta shla, in tam je bil Jésof rojen; Marija ga je povila, in v' jasli poloshila. Takó se je tudi prerokovanje dopolnilo, de bo Kristus (Mesija) v' Betlehemu rojen.

Komu je bilo rojstvo Jésofa Kristusa osnanjeno?

1) Po angelu pastirjam, ki so bili na polnozhnih strashah per svoji zhédi.

- 2) Po svésdi modrim v' jutrovi desheli.
- 3) Po modrim Herodeshu kralju in pismoukam.
- 4) Po Šimeonu in Ani ljudstvu v' tempeljnu.

Kaj se je zgodilo po osnánjenim rojstvu Jésusa Kristusa?

- 1) Pastirji so prishli glédat, kar jim je bil angel osnanil.
- 2) Kristus je bil osmi dan po sapóredi postave obrésan, in Jésus imenován.
- 3) Modri is jutrove deshele so prishli ga mólit, in mu slata, kadila in mire darovat.
- 4) Herodesh ga je iskál umoriti, pa Jésus je v' Egipt sbéshal.
- 5) Po Herodeshovi smerti pa je bil v' Nazaret pernesen, in ondi srejen.

Sakaj je hotel Herodesh Jésusa umoriti?

Sató, kér je neumno mislil, de mu bo Jésus kraljéstvo vsél.

Kaj vémo fosébniga od Jésusove mladosti?

- 1) De je Jésus, ko je bil dvanajst lét star, na prasník v' Jerúsalem s' svojimi starshi prishel.
- 2) De je v' Jerusalemu ostál; zhés tri dni pa so ga starshi v' tempeljnu nashli sedét med pismouki, ki jih je poslušal, poprasheval in jim odgovarjal takó modro, de so se vsi njegovimu umu in njegovim odgovoram zhudili.
- 5) De se je spét v' Nazaret vernil, in ondi ostál.

4) De je svojim staršam pokoren bil.

5) De je rastle v' starosti, modrosti in gnadi pred Bogam in pred ljudmi.

Ali je bil Jěsuf naukov potreben?

Jěsuf ni bil potreben naukov, temúzh je hotel všim in sosěbno otrokam sgled dati, de bi radi v' zěrkev hodili, Bogá molili, in uzhenike poslušali, kěr so téga filno potrebni.

Kaj uzhi Jěsufova pokórshina do staršov?

Uzhi otroke, de naj bodo svojim staršam pokorni, kar je Bog ojštro sapovėdal; zhe jim ne bodo pokorni, bodo tukej in po smerti nesfrėzhni.

Kaj vėmo od Jěsufa, prėden je uzhiti sazhěl?

1) Janes je prizhal, de je Jěsuf jagnje boshje, ki grėhe svetá odjemlje.

2) Jěsuf se je dal od Janesa v' rėki Jordanu kerstiti. — Per tėj sgodbi so se nebėsa odperle; s. Duh je v' podobi goloba vidno doli na Jěsufa prishel, in Bog Ozhe se je oglašil: „Ta je moj ljubi Sin, nad ktėrim imam dopadenje.“

3) Duh je peljal Jěsufa v' pušhavo; ko se je shtirdeset dni in nozhi posil, ga je hudizh skušhal, in po tēm so mu angeli štrėgli.

Kóliko je bil Jěsuf star, ko je uzhiti sazhěl?

Jěsuf je bil v' tridesetim létu svoje stárosti, ko je uzhiti sazhěl.

Kaj nar imenitnišhiga od Jěsufa vėmo, ko je uzhiti sazhěl?

Tole: 1) Jěsuf je po svoji domazhi desheli hodil od kraja do kraja.

2) Si je uzhénzov vsél, in smed njih je izvolil dvanajst apostelnov.

3) Je osnanovál postavo mílosti ali gnade, rasodéval resnize, ki nam jih je vérovati, in uzhíl zhédnosti, ki nam jih gré v djanji spolnovati.

4) Je svaríl nevéro in pregréhe, je ovrazil smote Judov, pismoukov in farisejov.

5) Je poterdoval svoje nauke s' sprizhljeji svétiga písmá, s' zhudeshi in s' svojimi sglédi.

6) Je prerokoval prihodnje rezhí.

7) Je povsod dobro délal.

Kákoshne zhúdeshe je Jésuf délal?

Jésuf je v' Kani v' Galileji na shenitnini vodo v' vino spremenil; je slepim dal, de so vidili; gluhim, de so slis'hali; bromim, de so hodili; mutastim, de so govorili; je hudobne duhove isganjal is obsédenih, je mnoge bolésni osdravljal; je mertve v' shivljenje budil; je dvakrat s' malo kruhi vezh tavshent ljudi nafil; je po morji hodil kakor po suhi semlji i. t. d.

Sakaj je Jésuf zhúdeshe délal?

1) De je svét preprizhal, de je Sin boshji, in de ga je Bog Ozhe v' svelizhanje svetá poslal.

2) De je svoj nauk poterdil.

3) De je ljudstvo k' sebi vabil, kér mu je dobrote fkasoval.

Ali je le Kristuf zhúdeshe délal?

Zhudeshev ni le Kristuf délal, ampak je tudi svojim apostelnam in uzhénzam oblast dal zhúdeshe délati.

V' zhigavim iménu so apostelni in uzhénzi zhúdeshe delali?

Délali so jih v' iménu Jésofovím; in so s' njimi sprizhévali, de je Jésof, Šin boshji in Svelizhar svetà; de je torej njegov nauk v' resnizi od Bogá.

Kakoshne prihodnje rezhi je Jésof prerokoval?

Jésof je take prihodnje rezhi prerokoval, ki jih nihzhe drugi, kakor Bog sam, véditi ne more; ki so se takó na tanko sgodile, kakor je bil napovédal. Prerokoval je svoje terplénje, svojo smert, svoje od smerti vstajenje tretji dan, i. t. d.

Ali so vsi vérovali v' Jésusa in v' njegov nauk?

Veliko jih je vérovalo; pa duhovni, písmu-uzheni in fariseji so pa sovrashili savoljo njegoviga uka, in svarjenja, in so ga sató umoriti sheléli.

Ali smo dolshni po Jésofovím nauku shivéti?

Dolshni smo po njem shivéti; sakaj beséda Jésofova je svéta, ostane vékomaj, in po téj besédi bo vsak sojen; ktéri ne shivi po Jésofovím nauku, bo pogublén.

Kóliko zhasa je Jésof uzhil?

Tri léta je Jésof uzhil, in vselej všim k' sglédu svetó shivel.

Kakó je Jésof svoje shiveljenje sklenil?

Jésof je, svét odreshiti, na krishu umerl.

Od zhetertiga zhléna vére.

Terpel pod Ponzjam Pilatusham, krishan bil, umerl in v' grob poloshen.

Ali je Jésus samogel terpéti?

Kakor zhlovek, ne pa kakor Bog, je Jésus samogel terpéti.

Po ktéri natori nas je Jésus odréshil?

Po boshji in zhlovéshki natori; po zhlovéshki je terpel in umerl, in boshja natora je terplénju neskonzhno saflushenje dala, ki je bila f' zhlovéshko v' Jésufu sdrúshena.

Ali je Jésus tudi réš terpel?

Jésus je réš na dushi in na teléfu terpel.

Káj je Jésus na svoji dushi terpel?

Jésus je na svoji dushi veliko britkosti in shalosti terpel.

Kaj je Jésus na svojim télesu terpel?

Jésus je na svojim teléfu veliko rév in nadlog terpel. Judje in nevérniki so ga svesali, tepli, sováli, vanj pljuvali, ga gajshljali, f' ternjam kronali in krishali.

Kaj je Jésus she terpel?

Jésus je terpel tudi veliko ozhitniga sanizhevánja, hudiga obdolshenja, preklinjevánja, obrekovanja, lákote in shéje; in krishan je bil med dvéma hudodélnikama, kakor de bi bil on nar vézhi hudodélnik.

Pod kom je Jésus terpel?

Pod Ponzjam Pilatusham, deshelnim oblástnikam rimskiga zefarja Tiberja na Judovskim.

Kdo je toshil Jësufa per Pilatushu?

Vélíki duhovni, písmauzheni in ljudski starshíni so toshili Jësufa per Pilatushu.

Sakaj je bil Jësuf per Pilatushu toshen?

Is sgol sovrashtva je bil Jësuf toshen, kakor de bi bil sapeljivez in podpihovavez ljudstva.

Kaj se je po toshbi sgodilo?

Jësuf Kristuf je bil krishan, v' kar so Jude filili, in v' kar je Pilatush dovolil.

Kjé je bil Jësuf Kristuf krishan?

Jësuf Kristuf je bil na gori Kalvarii blis Jerusalema krishan, in je na krishu umerl.

Kakofshna shtrafenja je bila krishan biti?

Krishan biti je bila nar bolj saframovana smertna shtrafenga.

Ktéri dan je Jësuf umerl?

Jësuf je umerl v' petik ob tréh popoldne.

Kaj se je godilo ob Jësufovi smerti?

Zhúdeshi so se godili: sonze je otemnélo, in temà je bila tri ure; sagrinjalo pred svetísham v' tempeljnu se je rastergalo od verha do tal na dvoje; semlja se je tréšla, skale so pokale; grobi so se odpirali, in velíko telés svetnikov, ki so bili umerli, je vstalo. Rimski stotnik in vsi, ki so s' njim bili, kader so potrěš zhutili in vidili, kar se je godilo, so trepetali in rekli: „Šaréf, ta je bil Šin boshji!“ In mno-shize, ki so vse to vidile, so se vernile, in na perfi terkale.

Sakaj so se zhudéshi per smerti Jësufovi godili?

Sató, de je Jësuf svojo vsigamogozhnost in boshjo nature skasal; de bi vsi vanj vérovali,

in svelizhani bili; in de bi gréshniki sposnali, kakó strašna sodba boshja jih zhaka, zhe se ne spreobernejo in ne spokoré.

Sakaj je Jésus terpel in umerl?

1) De naf je od poerbaniga gréha in nashih djanskih gréhov in vézhniga pogubljenja odréshil.

2) De naf je od oblasti hudizha in pekla odréshil.

3) De naf je, kakor frédnik med Bogam in zhlovékam, skos svoje terplénje in smert s' Bogam spravil, nam gnado boshjo in vézhno svelizhanje saflushil.

Kér je Jésus Kristus sa vse ljudi terpel in umerl, ali bodo tudi vsi svelizhani?

Ne vsi, ampak le tisti, ktéri se bodo Jéusoviga odreshenja deléshne storili.

Kaj pa morajo ljudjé storiti, de bodo Jéusoviga odreshenja deléshni?

Morajo: 1) V' Jésusa Kristusa, Sina boshjiga, in vse, kar je on uzhil, vérovati.

2) Svoje shivljenje poboljšhati in storjene gréhe obshalovati.

3) Švéte sakramente po vrédnim prejémati.

4) Po svétim evangélii brumno shivéti; Jéusove sgléde posnémati; in is ljubésni do Jésusa vse svoje nadloge in teshave voljno terpéti, in s' zérkvijo sklénjeni biti.

5) Gnade brumnosti in stanovitosti v' dobrim Bogá ponishno profiti.

Kdaj je bilo Jësusovo telò s' krisha snéto?

She tisti dan svezhér je bilo s' krisha snéto, in Joshef s' Arimateje in Nikodem sta ga v' nov v' fkalò isfékan grob poloshila, kjér she nihzhè pokopan ni bil.

Ali je boshja natora po smerti Jësusovi s' teléšam in njegovo dušho sklénjena ostala?

Boshja natora je s' teléšam in dušho sklénjena ostala, desiravno se je per smerti Jësusovi dušha od teléša lozhila.

Od pétiga zhléna vére.

Doli je shel pred pekel, trétji dan od smerti vstal.

Kam je shla Jësusova dušha po smerti?

Pred pekel starih ozhakov troshtat in réšhit.

Kaj pomeni beséda pekel?

Beséda pekel poméni tiste skrivne kraje, kjér so dušhe mertvih, ktére nebéshkiga svelizhanja niso doségle.

Ali je vezh takih krajev, ki se pekel imenujejo?

Vezh jih je:

1) Je kràj, kjér bodo pogubljeni vézhno terpéli.

2) Kràj, kjér dušhe zhasne shtrasenge terpé sa gréhe, ki se jih v' shivljenji niso sadošti spokorile.

3) Kràj, v' ktérim so bile dúfhe brumnih mertvih ohranjene, kjér so v' vesélim upanji odreshanja mirno in bres bolezhín perzhakovale, dokler ni bil Jésus k' njim prishèl; tému kraju se pravi predpekèl.

Kdo so bili stari ozhaki?

Bili so patriarhi, preroki in drugi pravizhni, ki so v' prihodniga Odresheníka vérovali in upali pa pred umerli, kakor je Jésus Kristus terpel in umerl.

Sakaj pravizhni niso môgli v' nebésa priti?

Sató, kér Jésus s'he ni bil svetà odréshil in nebés odperl, ktére so bile savoljo gréha vsim saperte.

Kdaj je Jésus Kristus od smerti vstal?

Trétji dan je Jésus is lastne mozhi neu-merjosh in zhasitliv, premagavz smerti in huzizha od mertvih vstal.

Kaj se je godilo takrat, ko je Jésus od mertvih vstal?

Per vstajenji Jésusovim, ktéro se je v' nedéljo sjutra ob soru godilo, je bil velik potrés, angel je odvalil vélíki kamen od groba, in varhi so ostermeli in sbeshali.

Kdo je varhe postavil k' Jésusovimu grobu?

Judje so varhe postavili k' Jésusovimu grobu savoljo strahú, kér so se bali, de bi apostelni in uzhénzi Jésusoviga telésa ne ukradli, in potlej ne govóрили, de je Jésus od mertvih vstal.

Kakó je Jésus preprizhal ljudi od svojiga od smerti vstajenja?

Jésus je ljudi téga preprizhal, kér se jim je po svojim od smerti vstajenji vezhkrat perkasal.

So tudi apostelni prizhevali, de je Jésus od smerti vstal?

Apostelni so po všim svétu osnanaovali, de je Jésus od smerti vstal, in sa to resnizo so tudi svoje shivljenje dali.

Zhimú je Jésus od smerti vstal?

1) De se je dopolnilo, kar je svéto písmo govorilo, in kar je Jésus sam govoril, de bo namrežh trétji dan po smerti od mertvih vstal.

2) De je svét preprizhal, de je vse réf, kar je uzhil, in de ga je Bog poslál.

3) De je nashe upanje poterdil, de bo mo tudi mí od smerti vstali.

Ođ shéstiga zhléna vére.

Gori je shel v' nebéfa, sedí na desnizi Bogá Ozhéta vfigamogozhniga.

Ali je Jésus po svojim od smerti vstajenji bersh v' nebéfa shel?

Jésus je she le shtirdešeti dan po svojim vstajenji na oljski gori v' nebéfa shel.

Sakaj ni Jésus bersh v' nebéfa shel?

De je svoje apostelne in uzhénze she bolj v' véri vterdil in poduzhil.

Kaj to poméni: Jésus sedi na desnizi Boga Ozhéta vfigamogozhniga?

De Jésus ima nar vézhi oblašt in zhašt v' nebéših in na semlji, kakor jo ima Bog Ozhe.

Od fédmiga zhléna vére.

Od ondod bo prishel sodit shive in
mertve.

Bo Jésus spét prishel na svét?

Jésus bo spét prishel na svét s' veliko
zhasťó in oblastjo sodit vse ljudi, shive in
mertve, pravizhne in krivizhne.

Po zhim bo Jésus ljudi sodil?

Jésus bo ljudi po dobrim in hudim sodil,
kólikor so ktériga storili.

Kólikokrat bo zhlovek sojen?

Zhlovek bo dvakrat sojen, prezej po smer-
ti, in ta se imenuje posébná sodba; in po-
slédnji dan, in ta se imenuje poslédnja sodba.

*Sakaj prvo sodbo posebno sodbo imenu-
jemo?*

Sató, kér je vsak posébej sojen.

Kam pojde dusha po posébni sodbi?

Po posébni sodbi pojde dusha, kamor si
bo saflushila, ali v' nebésa, ali v' vize, ali pa
v' pekel.

Ktère dushe pridejo v' nebésa?

Tiste, ki so se v' gnadi boshji bres vsiga
gréha od trupla lozhile.

Ktère pridejo v' vize?

Tiste, ki so se v' gnadi boshji od teléf
lozhile, pa she kake majhne gréhe nad seboj
imajo, ali sa velike gréhe she niso sadoštile.

Ktère pridejo v' pekel?

Tiste, ki so se v' enim ali vezh smertnih
gréhah od teléf lozhile.

Ktéra se poslédnja sodba imenuje?

Poslednja sodba se imenuje tista, ki jo bo Jésus konez svetá imel, in bo sodil vse ljudi vseh zhafov in krajov.

Sakaj jo imenujemo poslédnjo?

Sató, kér sa njo druge ne bo.

Od osmiga zhléna vére.

Vérujem v' svétiga Duhá.

Kaj so pozhéli apostelni po Jésovim vnebohodu?

Po Jésovim vnebohodu so se s' oljske gore vernili v' Jerúsalem, in so tamkej skupej sbrani molili, se postili in zhakali prihoda f. Duhá ktériga jim je Jésus obljubil poslati.

Kóliko dni po Jésovim vnebohodu so apostelni f. Duha prejéli?

Desét dni po Jésovim vnebohodu so ga prejéli.

Kaj je storil f. Duh v' apostelnih?

1) Um apostelnov je rasvétil, de so Jésofov nauk prav uméli.

2) Njih voljo je popolnoma spreobernal, v' véri jih je poterdil in serzhne storil Jésofov nauk po zélím svétu osnanovati.

3) Mozh jim je dal k' poterjenju vére zhudeshe délati in dar jesikov.

Kdo je f. Duh?

Svéti Duh je tretja boshja pershona v' svéti Trojizi, pravi shivi Bog, ktéri se is-haja od Boga Ozhéta in Boga Sina od vékomaj.

Kaj nam dobriga stori f. Duh?

Svéti Duh nas posvezhuje.

Kje nas posvezhuje f. Duh?

- 1) Per svétim kerstu.
- 2) Per sakramentu svéte pokore.
- 3) Kólikorkrat druge sakramente vrédno prejmemo.

Kakó nas posvezhuje f. Duh?

Posvezhujozho gnado boshjo, ktéro nam je Jésuf Krístuf saflushil, v' nas vlije, ali pa v' nas pomnoshi.

Kaj she déla f. Duh s' svoje gnado v' vas?

Svéti Duh rasvetluje nash um dobro sposnati, obuduje nasho voljo k' ljubésni dobro délati, in stori, de dobro délati samoremo.

Kléri so darovi svétiga Duha?

- 1) Dar modrosti;
- 2) dar umnosti;
- 3) dar svéta;
- 4) dar mozhi;
- 5) dar uzhenósti;
- 6) dar pobóshnosti (brumnosti);
- 7) dar strahú boshjiga.

Od devétiga zhléna vére.

Svéto, katolíhko zérkev, gmajno
svetnikov.

*Kaj je Jésumf storil, de je vef njegov nauk
zhíft in nepopazhen na svétu ohranjen?*

Zérkev je postavil, in f. Duhá ji je poslal,
ktéri per nji ostane do konza svetá, de se v'
resnizah svéte vére nikoli motíli ne more.

Kaj je svéta katolíhka zérkev?

Je vidni sbor ali sdrushik vsíh pravovérnih
kristjanov pod vidnim poglavarjam Rimskim
papesham in drugimi duhovnimi pastirji, kté-
ri vsi ravno tísi nauk vérujejo, in vsi ravno
tíste sakramente imajo in prejémajo.

*Kakó se je Jésumfova zérkev sazhéla in ras-
shírla?*

Jésumf je sam uzhíl Boga sposnati in mu
flushiti, gnado je saflushil, in f. sakramente po-
stavil. Isvolil si je dvanajst apostelnov, jih je
v' vsm poduzhil, f. Duhá jim poslal, in jim
saporédal po vsm svétu vsm ljudém njegov
nauk osnanovati, in jih kerstíti, ktéri so njih
nauk vérovali; in apostelni so shkose in mas-
nike postavili, in vérnim dali. Tak je bil sa-
zhétik zérkve Jésumfove, in takó se je rasshí-
la in je ohranjena.

Kdo je nevidni poglavar zérkve?

Jésumf Kristus.

Kdo je pravi vidni poglavar zérkve?

Vsi pravi Rimski papeshi saporédama so
vidni poglavarji zérkve.

Kogá je bil Jésus perviga vidniga poglavarja svoje zérkve postavil?

S. Petra.

Sakaj je Jésus poglavarje svoje zérkve postavil?

Sató de opravljajo boshjo slushbo, de ljudem Jéusov nauk osnanújejo, de vérnim svéte sakramente delé in de vodijo kakor duhovni ozhétje vérne kristjane po poti svelizhanja.

Ali se samorejo poglavarji zérkve vfi skupej v' resnizah vére smotiti?

Poglavarji zérkve vfi skupej, to je Rimski papesh in shkofje, se v' resnizah svéte vére ne morejo smotiti, kér je Jésus obljubil per apostelnih in njih nastópnikih ostati s' svojo pomozhjó do konzá svétá, in jim poslati s. Duhá, de ostane per njih vékomaj.

Kóliko zhasa bo Jéusova zérkev?

Do konzá svétá.

Kako se da sposnati prava zérkev?

Po shtirih lastnostih: 1) de je edína, 2) svéta, 3) katolska, 4) apostolska.

Kakó je prava zérkev edina?

Edina je: 1) kér ima eno glavo, 2) en nauk in ene sakramente.

Kakó je prava zérkev svéta?

Svéta je: 1) kér je njén sazhétnik Jésus Kristús svét, 2) kér je njén nauk svét, 3) kér ima svéte sakramente, 4) kér svoje ude k' svetosti napeljuje, 5) kér so védno svetníki v' nji.

Kakó je prava zérkev katolshka?

Katolshka, to je, vesóljna, povsotna je, kér jo je Jésum sa vse ljudi, sa vse zhafe in sa vse kraje postavil.

Kakó je prava zérkev apostolska?

Apostolska je: 1) kér veruje in uzhi, kar so apostelni vérovali in uzhili, 2) kér so apostelni na Jésumovo povelje njéne nauke po všim svétu rasbirili, 3) kér so njéni shkofsje nastopniki apostelnov.

Kaj se uzhimò is téga, ker katolshka zérkev vse té lastnosti ima?

Se uzhimò, de, kér jo Jésum le eno zérkev in pravo postavil, je le katolshka, ktére udje smo mí, prava zérkev, kér ima ona sama vse te lastnosti.

Kakó se prava zérkev she imenuje?

Prava zérkev se tudi Rimška katolshka imenuje, kér je zérkev v' Rimu glava vših drugih zérkev in fréda edinosti.

Ali je upati svelizhanje sunej katolshke zérkve?

Sunej katolshke zérkve ni svelizhanje upati.

Kaj nam je storiti, kér smo v' pravi Jésumovi zérkvi?

1) Moramo sa ta dar milosti Bogá hvalliti; 2) zérkev svojo mater serzhno ljubiti; 3) sa njéno rasbirjanje in povishanje moliti; 4) s' njo sklénjeni in nji pokorni biti, in se nikoli od njé lozhiti; 5) vse njene ude kakor brate in sestire ljubiti, in storiti, kar je mogoče, de bi jim v' svelizhanje pomagali.

Od gmajne ali svése svetnikov.

V' zhim obstoji gmajna svetnikov?

V' tém, de so vsi pravoverní kristjani kakor udje med seboj svésani, in de so vsi udje zérkve duhovnih darov in dobrot deléshni.

Ktéri so tišti duhovni darovi, ktérih so vsi udje zérkve deleshni?

So: 1) Jésusov nauk, 2) gnada boshja, 3) svéti sakramenti, v' ktérih posebno gnado boshjo sadobimò, 4) nar svetéjsihi dar svéte mashe, 5) molitev, 6) saflushenje in dobre déla vérnih.

Ktéri udje zérkve imajo med seboj svéso?

Vsi pravoverní na semlji, svetniki v' nebésih in dushe v' vizah.

Kákoshno svéso imajo vérni na semlji med seboj?

Vérni na semlji imajo svéso med seboj, de njih mólitev in saflushenje dobrih dél eden drusimu pomaga.

Kákashno svéso imajo vérni na semlji s' svetniki v' nebésih?

Táko, de vérni na semlji svetnike zhašté, in se v' njih proshnje perporózhajo; svetniki v' nebésih pa sa vérne na semlji Bogá profijo.

Kákoshno svéso imajo vérni na semlji s' dushami v' vizah?

Vérni na semlji imajo svéso s' dushami v' vizah, de vérni na semlji sa dushe v' vizah Bogá profijo, in jim s' molitvijo, s' dobrimi

déli in sošébnó s' tém pomagajo, de svéto ma-
fho sa-nje darujejo, dúšhe mertvih pa is hva-
leshnosti sa vérne na semlji Boga profijo.

Od desétiga zhléna vére.

Odpushtenje gréhov.

*Komú je dal Jésus Kristus oblast gréhe od-
pushtati?*

Svoji zérkvi je dal Jésus Kristus oblast
gréhe odpushtati.

*Kdo ima v' pravi zérkvi oblast gréhe od-
pushtati?*

Shkofje in maslniki.

Kjé se gréhi odpushtajo?

Gréhi se v' sakramentu s. kersta in poko-
re odpushtajo.

*Ktéri gréhi se per kersta in ktéri v' pokori
odpušté?*

Poérbani gréh in vfi pred s. kerstam stor-
jeni gréhi se per s. kerstu odpušté; v' pokori
pa tisti gréhi, ktérc po s. kerstu storimò.

*Ali imajo shkofje in maslniki od Jésu-
sa oblast odpushtati gréhe, kader in komur
hozhéjo?*

Shkofje in maslniki imajo od Jésusá ob-
last le sgrévanim in spokornim gréshnikam
gréhe odpushtati.

Samore gréšnik odpushtenje gréhov saflushiti?

Gréšnik nikdar ne more odpushtenja gréhov po vrédnosti saflushiti; Bog jih sgrévanim in spokornim gréšnikom le po svoji boshji milosti in savoljo saflushenja Jéusoviga odpusti.

Od enajstiga zhléna vére.

Vstajenje mesá.

Kaj vérujemo od telésa mertvih?

Vérujemo, de bo Bog sodni dan vse mrtve obudil, in de bodo telésa mertvih s' svojimi dúshami sklénjene shive is groba vstale.

Sakaj bo Bog nashe telésa obudil?

Sató, ko je pravizhen, de jim bo po saflushenji povernil, kar so s' dúsho vred dobriga ali hudiga storile.

Kákoshne bodo telésa pravizhnih po vstajenji?

Telésa pravizhnih bodo po vstajenji nestrohlive, neumerjozhe, zhaštitlive, duhovne in po podobi Jésusa, ktéri je zhaštitliv od smerti vstal.

Kákoshne bodo telésa hudobnih po vstajenji?

Telésa hudobnih bodo nezhaštitlive, fizer tudi nevmerjozhe, pa le sató, de bodo vézhno terpéle, kér so bile s' dúsho vred Bogú nepokorne.

Kakó je bo to sgodilo?

Bog bo s' svojo vfigamogozhnostjo trupla mertvih v' shivljenje obudil.

Kdaj bodo mertvi vstali?

V' dan poslédnje sôdbe.

Kaj nam je storiti, ko vémo, de bomo od mertvih vstali?

1) Moramo Jésusa hvaliti, ki je smert premagal, de bomo, kakor je on, tudi mí od smerti vstali, in vézhno shivéli.

2) Per svoji in svojih prijatlov smerti se toláshimo, in nesméno ne shalujmo, kér vémo, de bomo vstali, se spét vidili, in vézhno skupej shivéli.

3) Se moramo gréha várovati, in svoje ude k' službi pravize podati, in svoje teló v' svetosti in zhištosti ohraniti, de bomo veseliga od smerti vstajenja in vézhniga svelizhanja vrédni.

Od dvanajstiga zhléna vére.

In vézhno shivljenje.

Kaj vérujemo in damo na snanje s' besédami dvanajstiga zhléna vére?

Vérujemo in damo na snanje vézhno svelizhanje, ktéro bo sheljé svetnikov in isvóljenih popolnoma spolnilo.

Kakó se bodo sheljé svetnikov in isvoljenih popolnoma spolnile?

Spolnile se bodo popolnoma, kér bodo Boga vékomaj glédali, ljubili in vshivali.

Ali bodo tudi hudizhi in pogubljeni vézhno shivljenje iméli?

Tudi ga bodo iméli, tode neisrezhenó ne-frézhno, kér bodo terpéli v' peklu vézhne shtra-fenge sa svoje gréhe.

Sakaj sé apostolska véra s' besédo amen skléne?

Sató, de potèrdimo s' besédo amen, de vse resnizhno in gotovo vérujemo, kar je v' nji sapopadeniga.

DRUGI DEL.

O d U p a n j a.

Ali mora, kdor v' Bogá véruje, tudi to upati, kar je Bog obljubil?

Vse to mora upati, kar je Bog obljubil.

Kaj je kershansko upati?

Je t' svésti jo perzhakovati od Bogá, kar nam je obljubil.

Kaj upamo od Bogá?

Od Bogá upamo vézhno shivljenje, to je, vézhno svelizhanje, in vse potrebne pomožhi ga dosézhi.

Smémo tudi zhašne in teléšne dobrote od Bogá upati?

Tudi take dobrote smémo upati od Bogá, kólikor so nam k' svelizhanju potrebne.

Ali nam bo Bog dal, kar koli shelimò?

Bog nam ne bo dal vsiga, kar shelimò, temuzh le to, kar nam je tréba; téga pa mí ne vémo, ampak le Bog sam vé, kaj nam je dobro in potrebno.

Sakaj upamo vse od Bogá sadobiti?

Sató: 1) Kér je Bog vse obljubil, on pa je resnizhen in svéšt v' svojih obljubah.

2) Kér je vsigamogozhen, nam torej vse lahko da, kar nam je sa dušho in sa teló tréba.

3) Kér je Bog neskonzhno dobrotliv in usmiljen, torej tudi hozhe dopolniti, kar je obljubil.

4) Kér je Bog vsigavedózh, torej tudi vé, kogá nam je tréba.

5) Kér sam Bog sapové, de úpajmo vanj.

Po kom moramo upati od Bogá vse potrebne gnade in dobrote sadobiti?

Po Jésusu Kristusu, ki je naš frédnik per Bogu.

Je samò upanje sadošti?

Ni sadošti, zhlovek mora tudi štoriti, kar mu je Bog sapovedal, in gnadi boshji se ne smé s' gréhi ustavljati.

Kaj pa naš štori k' takimu saupanju perpravne?

Gnada boshja.

Kaj je kershanfko upanje?

Kershanfko upanje je zhesnatorna od Bogá vlita zhédnost, po ktéri se terdno sanesemo od Bogá vse sadobiti, kar nam je obljubil.

S' zhim kristjan nar bolj kashe, de v' Boga upa?

S' molitvijo.

Od molitve.

Kaj je molitev?

Molitev je povsdigovanje ferzá k' Bogu.

Sakaj molimo?

- 1) De Bogá po dolshnosti zhaslimò.
- 2) De ga sa prejéte gnade in dobrote sahválimo.
- 3) De ga vñh nam in blishnjimu potrebnih telésnih in dúshnih darov in pomozh prófimo.
- 4) De ga tudi odpushtenje svojih gréhov prófimo.

Je molitev sapovédana?

Molitev je od Bogá sapovédana, in je k' svelizhanju potrebna. Jésuf sam sapové bres prenéhanja moliti, in sam je tudi velíko mólil, vzhasi zélo nozh; préden je saz hél uzhati, je v' pushtavi shtirdeset dni mólil; in svoje shivljenje je sklenil s' molitvijo na krishu.

Kolikéra je molitév?

Molitev je dvojna, notranja ali ferzhna, in unanja ali uñna.

Kakó se snotraj ali v' serzu móli?

Snotraj ali v' serzu se móli, zhe se misli, sheljé in obzhútleji serzá k' Bogu poshiljajo.

Kakó se od sunaj ali s' uftmi móli?

Zhe s' besédo isrezhemo, kar v' serzu mílimo, obzhútimo in shelimò od Bogá dosézhi.

Kaj se mora per unanji molitvi fkerbétí?

Škerbétí se mora, de nasha dufha ravno to misli, sheli in obzhuti, kar s' uftmi isrezhemo; fzer bi bila molitev prasen glas, nizh védna, in Bogu she soperna.

Sakaj je tudi unajna molitev potrébna?

Sató, de se eden drusiga k' pobóshnosti obudujemo, in tistim, ki nas vidijo ali flifhijo, lép sgled dajemo, kér nashiga serza ne morejo viditi.

Kakó se moramo per molitvi sadershati?

Spodobno, takó de samoremo sami prav poboshno moliti, in de tudi druge f' svojim unanjim sadershanjam k' poboshnosti obudujemo. Vsa ta spodobnost mora is serza isvirati, fzer je nasha molitev hinávshina.

Smo dolshní moliti?

Dolshní smo moliti, kér nas Jéusov sgled uzhi moliti, in kér je molitev ena pervih dolshnost nashe vére.

Ali uflifhi Bog nashe molitve, kader sa druge prófimo?

Uflifhi jih, kér smo vsi njegovi otrozi in bratje med seboj.

Sa kogá je kristjan dolshán moliti?

Sa-se, sa starše, sa duhovno in deshél-fko gosposko, in sa vse ljudi, de bi Bogá sposnali, mu flushili, in svelizhani bili.

Kaj móramo posebno Bogá profiti?

Poséбно in pred všim drugim, kar je k' svelizhanju naše dushe tréba, to je, gnado in pomozh boshjo k' poboljšhanju našhiga shivljenja, in odpušhanja gréhov.

Ali nam bo pa Bog dal, kar je naši du-shi tréba?

Gotovo nam bo dal, zhe ga bomo prav in s' gorézhimi sheljami dušnih darov profili.

Kakó moramo teléšne dari profiti?

S' tém perštavkam: zhe je Bogu k' zhašti in nam k' svelizhanju, de jih dobimò; zhe bi nam pa utegnili shkodovati, de naj nam jih ne da.

Kakó se mora kristjan k' molitvi perpravljati?

1) Mora Bogá in vézhne resnize, sraven pa tudi svoje slabosti premišhljevati, dé se ser-zé vname, ponishuje in k' Bogu sdihuje.

2) Mora ljubésen do gréha v' serzu sa-dushiti.

3) Šovrashnikam odpušiti.

4) Polvétne smote in škerbi odloshiti.

So rastréšene misli per molitvi vselej greh?

Rastréšene misli per molitvi so gréh, ka-der je zhlovek rastréšenja sam kriv; zhe pa gorézhe sheljé ima, de bi rad v' Bogu sbran mólil, in se rastréšenim mislim na vso mozh ušavlja, mu niso gréh.

Kakó je zhlovek rastréfenja per molitvi sam kriv?

Je kriv, zhe se k' molitvi ne perpravlja; zhe je prevezh v' zhasne rezhi samishljen; zhe per molitvi v' take kraje gré, kjér ga kake rezhi motijo, ali zhe se osira.

S' zhim naj zhlovek svojo vést tolashi, zhe per vsim svojim persadevanji bres rastresenja moliti ne more?

S' tém, de Bog na ferzé in na voljo zhlovékovo gléda, in de mu bo tudi persadevanje povernil.

Kakó moramó moliti, de bo nasha molitev Bogu prijéna in uslishana?

1) Moramo v' Jéusovim iménu moliti, sakaj on je nash srédnik in besédnik per Bogu.

Kaj se pravi v' Jéusovim iménu moliti?

Se pravi moliti s' saupanjam v' Jesufovo neskonzhno saflushenje, in take rezhi profiti, ktére so po Jéusovi volji.

2) Poboshno ali v' Bogu sbrani moramo moliti, to je, le v' Bogá moramo misliti, in v' ferzu obzhutiti, kar Bogu govorimò.

3) S' terdno véro in ferzhnim saupanjam.

4) V' ponishnosti in s' sgrévanim ferzam.

5) V' duhu in refnizi.

6) Štanovitno, to je, ne smémo jénjati, zhe tudi nismo kmalo uslishani.

7) Moramo ushlishanje svojih próshenj boshji volji prepustiti; to je, de bi se to sgodilo, kar Bog hozhe, in sató, kér on hozhe. Takó je Jéusf mólil: „Ozhe, vsemi grenki

kélih od mene, pa ne moja, ampak tvoja volja naj se sgotí!“

Sakaj ni vselej uflifhana naša molitev?

Sató, ker prav is serza ne mólimo, ali pa take rezhí prófimo, ktére bi nam shkódovale, kar pa le sam Bog previdi, mi pa ne vémo.

Kdaj smo dolshni moliti?

Bres prenéhanja, to je, misli in sheljé nashiga serza morajo védno per Bogu biti. de nikoli nizh taziga ne storimò, kar bi Bogá shalilo, ampak le, kar je Bogu vsfhézh. Šofébnò pa moramo moliti sjutraj, ko vstánemo; svezhér, preden spat grémo; pred jedjó in po jedí; pred sazhétim in po storjenim délu; ob zhasu sadobljene frézhé, ali per odvernjenji kake nestrézhé; in kolikorkrat nam je boshje pomozhi treba, slasti v' skushnjavi.

Kákoshna mora biti naša molitev sjutraj?

1) Moramo Bogá is serza sahvaliti, kér naš je zhes nozh ohranil, in nam dal spét frézhnò dan doshivéti.

2) Dobre fklepe v' serzu ponoviti, de hozhemo zhes dan po volji boshji shivéti, se vsfiga gréha várovati, in vse svoje déla Bogú darovati.

3) Bogá gnade, pomozhi in shégna profiti, de bi samogli svoje dobre fklepe in dolshnosti svojiga stanú sveštó in savoljo Bogá spolniti.

Kogá se moramo sjutraj she posebno spomniti?

Se moramo spomniti, kterih nevarnost naj se ogibamo, de ne bomo poshkódovani ne na dushi, ne na teléfu.

Kakofhna mora vezhérna molitev biti?

1) Moramo Bogá sa vse dobrote sahvaliti, ki smo jih zhes dan od njega prejéli.

2) Svoje shivljenje premisliti, kaj smo dobriga samudili, ali pa hudiga storili.

3) Bogá s' sgrévanim serzam odpushenja svojih gréhov profiti, in terdno skleniti v' gréh nizh vezh pervoliti.

4) Bogú se perporozhiti, de bi nas nozofhno nozh pred vsm slégam obvároval, in v' svoji gnadi ohranil.

Kje nam gré moliti?

Povsod, kér je Bog povsod, in nas povsod uslišhi.

Zhimú so nam molitevške bukve?

Zhe prav véno is njih mólimo, se obude v' nas bogabojézhe misli in svéte shelje, ktérih nam je per mólitvi tréba.

V' ktéri molitvi nájdemo vse, kar je tréba profiti?

V' Ozhenafhu, to je, v' Gospodovi molitvi.

Od Ozhenafha.

Kdo nas je uzhil moliti?

Jésuf Kristuf, nash Gospod, nas je uzhil moliti.

Ktéro molitev nas je Jésuf uzhil?

Jésuf nas je uzhil Ozhenafh, sato se mu pravi Gospodova molitev, in je ta: „Ozhe nash, ktéri si v' nebésih. Posvezhenó

bódi tvoje imé. Pridi k' nam tvoje kraljéstvo. Sgódi se tvoja volja kakor v' nebélih takó na semlji. Daj nam daní našh vsakdanji kruh. In odpusti nam naše dolgé, kakor tudi mi odpúsh'amo svojim dolshnikom. In ne vpelji nas v' skušnjava. Temuzh réshi nas od hudiga. Amen.“

Ali je Ozhenash Bogú prijetna molitev?

Ozhenash je Bogú nar prijetnišhi, in tudi nar boljšhi molitev, kér jo je sam Jésum uzhíl. Ta molitev tudi vse v' sebi ima, kakoli kristjan sheléti, in sa svoje zhasno in vézhno shivljenje profiti samore, in tudi uzhí prav po volji boshji profiti.

Ali je sadošti snati Ozhenash?

To she ni sadošti; kristjan mora tudi véđiti, kaj leta molitev v' sebi ima, in kaj ga tudi storiti uzhí.

Kóliko prôshenj ima Ozhenash?

Šédem prôshenj in en odgovor.

Kákoshen je odgovor?

Ogovor je ta: Ozhe nash, ktéri si v' nebélih.

Sakaj právimo Bogu Ozhe?

Sató, kér nas je po svoji podobí stvaril, ker po ozhétovo sa nas skerbí, in kér je svojiga Šina na svét poslal nas odréshit.

Sakaj právimo Bogu Ozhe nash?

Bogu právimo Ozhe nash, kér nas je po svoji podobí stvaril, in po svétim Duhu per

kerstu svoje otroke, érbe in ravnoérbe Jéusfa Kristusa, med seboj pa brate storil.

Kaj nas uzhé leté prijetne beséde: „Ozhe nash?”

Nas uzhé: 1) De s' otrozhjim saupanjam k' Bogu molimo, kér vémo, de bomo uflifhani. On nas je shé bres nashe prôshnje in bres vsiga saflushenja sa svoje otroke vsél; kóliko raji nas bo uflifhal, in nam dal, kar ga bomo profili, zhe bo le nashhi dúshhi potrebno.

2) De se med seboj kakor bratje in sestre ljubimo, in de eden sa drusiga sferbimo in molimo, kér smo vsi otrozi ravno tistiga Ozhéta.

Sakaj právimo: „ktéri si v' nebésih?”

Právimo sató, kér je Bog, de si je ravno povsod, vender sosébnó v' nebésih, kjér se svojim isvóljenim od oblizhja do oblizhja glédati in vshivati daje.

Ktéra je pervá prôshnja v' Ozhenashu?

Posvezhenó bódi tvoje imé.

Sakaj prófimo nar préd, de bi bilo boshje imé posvezhenó?

Prófimo nar préd, de bi bilo boshje imé posvezhenó, kér moramo vselej in pred všim drugim profiti, kar je Bogu k' zhasi, in po tém she le tazih rezhí, ktére so nam ali pa nashimu blishnjimu potrebne.

Kaj prófimo s' pervo prôshnjo?

Prófimo: 1) de bi vsi ljudje na semlji boshje lastnosti in popolnamosti bolj in bolj sposnavali, Bogá zhasili in molili.

2) De bi se grešniki spokorili, in k' Bogu spreobrnili.

3) De bi se boshjimu presvétimu iménu nikoli nezhašt ne godila, ne s' krivo véro, ne s' nevéro, ne s' preklinjevanjam, in ne s' nekeršhanskim shivljenjam.

Ktéra je druga prôshnja?

Pridi k' nam tvoje kraljéstvo.

Kaj prôsimo s' drugo prôshnjo?

1) De bi vsi ljudjé Jésufov nauk bolj in bolj sposnavali in spolnovali, de bi se kraljéstvo njegove zérkve bolj rasširjalo in uterdilo, kraljéstvo nevére, smote in gréha pa saterlo.

2) De bi Bog véro, upanje in ljubésen v' nas obudil, in té zhédnosti v' nas povikšhal.

3) De bi nam poslédnjizh po tém shivljenji nebefa dodélil.

Ktéra je tretja prôshnja?

Sgòdi se tvoja volja kakor v' nebesih, takó na semlji.

Kaj prôsimo s' tretjo prôshnjo?

1) De bi nam Bog gnado dodélil njegovo svéto voljo vselej takó svestó in voljno na semlji spolniti, kakor jo angeli in svetniki v' nebesih spolnujejo.

2) De bi Bog vse odvern'il, kar nas njegovo svéto voljo spolniti sadershuje.

Ktéra je zheterta prôshnja?

Daj nam danš našh vsak danji krùh.

Kaj prôsimo s' zheterto prôshnjo?

1) De bi nam Bog vse dal, zhéšar potrebujemo dušhno in teléšno shivljenje ohraniti.

2) De bi Bog dragino in lakoto, pa tudi gréh, ktériga Bog vezhkrat s' tazimi shibami tepe, dobrotljivo od nas odvernîl.

Ktéra je péta prôshnja?

Odpusti nam nashe dolgé, kakor tudi mi odpusthamo svojim dolshnikam.

Kaj prôfimo s' péto prôshnjo?

Prôfimo, de bi nam Bog nashe gréhe odpustil, kakor tudi mi is serza odpustimó všim, ktéri so nas rasshalili.

Ktéra je shésta prôshnja?

In ne vpelji nas v' skushnjavo.

Kaj prôfimo s' shésto prôshnjo?

1) De bi nas Bog v' take perloshnosti véroval, v' ktérik bi budo vidili, slifhali, in tudi lahko storili.

2) De bi nam Bog v' skushnjavah svoje pomozhi ne umàknîl, temúzh de bi nam gnado dàl jih serzhno premágati.

Kdo nas soséбно skusha?

Skusha nas soséбно svét s' hudimi pogóvori in sglédi, lastno meso, to je, nashe hudo nagnjenje in posheljenje, in hudizh.

Ali tudi pravizhne Bog skusha?

Tudi, kader namrezh skusha njih zhédnost: 1) s' bolésnijo, 2) s' uboshtvam in s' drusimi nadlogami.

Ktéra je sedma prôshnja?

Temúzh réshî nas od hudiga.

Kaj prôfimo s' fédma prôshnjo?

Prôfimo: 1) De bi nas Bog réshil slasti od dushniga hudiga, ki je gréh, in zhasnik in vézhnik gréhovih shtrafeng obvároval.

2) De bi naš Bog réshil tudi od telésniga hudiga, zhe nam ni k' svelizhanju.

3) De bi nam Bog mozh in gnado do-
délil vse nadloge, ki nam jih poshilja, voljno
in stanovitno preterpéti.

Kaj poméni beséda „amen“?

Amen je hebrejska beséda in poméni tó-
liko, kólikor: sgódi se, ali sgodilo se bo, kar
próximo.

Od angeloviga zheshenja.

*Ktéro molitev katolshki kristjani vézhi dél
s' Ozhenasham sklénejo?*

Angelovo zheshenje.

Kaj je angelovo zheshenje?

Je molitev, s' ktéro kristjani svéto Devizo
Marijo, mater boshjo, med všimi angeli in
svetniki posébnó zhasé in se njéni próshnji
perporózhajo.

Kákoshno je angelovo zheshenje?

Angelovo zheshenje je tako: Zheshe-
na si Marija, gnade polna, Gospod je s'
teboj. Shégnana si med shenami, in
shégnan je sad tvojiga telésa Jésus.
Švéta Marija, mati boshja, prôsi sa
naš gréshnike sdej in našo smertno
uro. Amen.

Is kóliko délov obstoji angelovo zheshenje?

Angelovo zheshenje obstoji is tréh délov:
is posdravljenja véliziga angela Gabrijela, ka-

der je Marii povédat prishel, de bo mati Odrešhenika in boshjiga Sina; is posdravljenja svéte Elisabete, kader jo je Marija obiskala; in is beséd, ki jih je zérkev perštávila.

Kakó je angel Gabrijel Marijo posdravil?

Angel Gabrijel je Marijo posdravil s' témle besédami: „Zhefhéna si Marija! gna-de polna, Gospod je s' teboj, shégnana si med shenami.“

Kakó je Marijo Elisabeta posdravila?

Elisabeta je angelove beséde povsela: „Shégnana si med shenami“, in je she téle beséde perdjala: „in shégnan je sad tvojiga teléfa.“

Ktére beséde je zérkev perdjala?

Zérkev je she té beséde perdjala. „Jésus. Svéta Marija, mati boshja, prófi sa naf gréshnike sdej in nasho smertno uro. Amen.“

Sakaj pravimo: „Svéta Marija, mati boshja?“

Právimo sató: 1) Kér je svéta deviza Marija Jésusa rodila, ki je pravi Bog.

2) Kér nam to imé da saupanje, de bo Bog uflishal njé proshnje sa naf.

Sakaj pravimo: Prófi sa naf gréshnike?“

„Prófi sa naf gréshnike,“ pravimo, de bi sposnanje nashiga uboshtva Marijo omezhilo sprofiti, nam od Boga duhá pokore in odpushtenje nashih gréhov.

Sakaj právimo: „Prófi sa naf sdej in nafho smertno uro?“

„Prófi sa naf sdej in nafho smertno uro“ právimo sató, kér potrebujemo boshje pomó-zhi vselej, in tudi ob smertni uri, v' ktéri so skusnhjave hudizhove vezhkrat nar hujshi.

Kdaj slasti zhašti zérkev Marijo s' angelovim zheshenjam?

Zérkev Marijo, matér boshjo, zhašti s' angelovim zheshenjam slasti, kader svoni sjú-traj, opoldne in svezhér k' molitvi.

Kaj moramo fosébno misliti ob tém svonilu?

Ob tém svonilu moramo fosébno misliti hvaléshno in poboshno v' vzhlovézhenje Sínu boshjiga.

TRETJI DEL.

O d l j u b é s n i.

Kaj je kerfhanska ljubésen?

Kerfhanska ljubésen je zhesnatorna od Bogá v' nafhe serzé vlita zhédnošt, po ktéri Bogá savoljo njéga samiga, kér je nar vézhi dobrota, blíshnjiga pa savoljo Bogá kakor sámí sebe ljúbimo.

Sakaj se pravi, de je ljubésen zhesnatorna od Bogá v' nafhe serzé vlita zhédnošt?

To se pravi sató, kér je od Bogá f. Duhá kristjanu v' serzé vlita, de njegovo voljo

nagiba Bogá v' všim in zhes vse savoljo njega samiga, in blishnjiga savolja Boga kakor samiga sebe ljubiti, in štorí, de zhlovek per vših svojih délih nizh drusiga ne shelí, kakor Bogú dopasti.

Kaj se pravi Bogá savoljo njega samiga, kér je nar vézhi dobrota, ljubiti?

Se pravi Bogá sató ljubiti, kér ima vse dobre lastnosti in vse popolnamosti v' sebi.

Sakaj naj shé Bogá ljúbimo?

Tudi sató, kér je do nas neskonzhno dobrotliv.

Kakó pa moramo Bogá ljubiti?

Kér je Bog sam na sebi nar vézhi dobrota, ga moramo is vse svoje dushe, is vse svoje pameti in is vse mozhi ljubiti.

Kaj se pravi Bogá zhes vse ljubiti?

Se pravi Bogá rajshi kákor vse druge stvarí iméti.

Kdaj zhlovek Bogá is vse dushe, is vse pameti in is vse mozhi ljubi?

Takrat, kader vse svoje misli in sheljé, vse svoje beséde in déla po boshji volji obrazha, in si vse persadéne, de bi se boshje ljubésni vrédniga štoril; in kader rajshi vse préterpi in se rajshi všim saméri, in tudi raji vso zhašt, frézhó, premoshenje, sdravje in shivljenje sgubí, kakor de bi kako boshjo sapoved prelomil in Bogá rasshalil.

Kako pokáshe kristjan, de Bogá ljubi?

To pokashe: 1) Zhe boshje sapóvedi spolnúje.

2) Zhe rad v' Bogá misli in ga móli, dostokrat njegove déla, njegovo vfigamogozhnost, modrost in dobroto premishljeje, s' veseljam od Boga in od njegove previdnosti govori; zhe boshjo besédo s' svétimi sheljami poslušha, in jo v' serzu ohrani; zhe svojo voljo boshji volji tudi v' sopernih pergodbah podvershe; zhe se rad sa boshjo zhašt in sa boshjo s. zerkev potégne; zhe drusim lépe sgléde daje, in si vse persadéne, de bi Bogú dopadel.

Kakó pokashe kristjan, de Bogá ne ljubi?

Pokashe, de Bogá ne ljubi, zhe boshjih sapóved ne spolnuje.

Kaj je tréba vezhkrat premishljevati, de bi v' ljubésni do Bogá rasli?

Boshje popolnamosti, sosébnost njegovo veliko ljubésen do nas, déla boshje, prejéte dobrote, nashe odresbenje po Jésusu, Jésusove nauke in lépe sgléde je tréba premishljevati, svete sakramente vezhkrat prejémati, in Bogá darú ljubésni prošiti.

Ali Bogá ljubi, kdor blishnjiga ne ljubi?

Tak ga ne ljubi, ampak le tisti, ktéri tudi blishnjiga kakor sam sebe savoljo Bogá ljubi.

Ktéri sebe prav ljubi?

Tisti, ktéri Bogá is zéliga serza, na vso mozh ljubi, se gréha varuje, hudo posheljenje premaguje, in vézbne frezhne ishe.

Kdo je nash blishnji?

Nash blishnji je vsak zhlovek, bo naj prijatelj ali neprijatelj, snan ali nesnán, vérn ali nevérnik, dober ali hudoben, kakor nas Jésus v' perglihi od usmiljéniga šamarijana uzhí.

Kakò moramo blishnjiga ljubiti?

De mu vse dobro shelimò kakor sebi, in mu vse storimò, kar shelimò, de bi tudi on nam storil, in mu na dusi in na telésu savoljo Bogá pomagamo, de bi vékomaj svelizhan bil.

Kdor blishnjiga prav uzhi, svarí, sanj móli, mu dober sgled daje, in skerbi, de bi svelizhan bil, ga prav in savoljo Bogá ljubi. Kdor pa blishnjiga ljubi savoljo dobizhka, veselja ali drusiga slábiga konza, ga ne ljubi prav.

Kakò je Jésuf dolshnost blishnjiga ljubiti rasloshil?

S' temi besédami: „Storite ljudém vse, karkoli hožete, de bi vam tudi oni storili; sakaj to so poslava in preroki.

Ali je sadošti blishnjiga le v' serzu ljubiti?

To she ni sadošti, tudi v' djanji mu moramo ljubésen skasovati, in po mózhi in potrébi dobro storiti.

Sakaj smo dolshni blishnjiga ljubiti?

Blishnjiga smo dolshni sató ljubiti, kér je po boshji podobi stvarjen, s' Jéusovo kervijo odrésen, in kér ga je Bog ljubiti sapovédal.

Ali smo dolshni gresfnike ljubiti?

Dolshni smo jih ljubiti, jim k' svelizhanju pomagati, gréh pa moramo vselej sovrasbiti, pohujshanja se bati, in se skerbno varovati, de se njih hudobe ne navsamemo, in njih gréhov ne vdeléshimo.

Koliko sapovéd ljubésni nam je Jésuf dal?

Jésuf nam je dal dvé vélike sapovedi ljubésni: „Ljubi Bogá. svojiga Gospóda zhes vse, in blishnjiga kakor sam sebe.“

Ali je kershanska ljubésen potrebna?

Takó je potrebna, de zhlovek, ktéri je per pameli, bres ljubésni vézhniga svelizhanja dofézhi ne more.

Kakó se ljubésen do Bogá in do blishnjiga skasuje?

Zhe zhlovek defét boshjih sapóved dershi.

Od defét boshjih sapóved.

Ktere so boshje sapóvedi?

So leté: 1) Vérovaj v' eniga samiga Bogá.

2) Ne imenuj po nemarnim boshjiga iména.

3) Posvezhúj prasník.

4) Šposhtuj ozhéta in mater, de bosh dolgo shivel, in de ti bo dobro na semlji.

5) Ne ubijaj.

6) Ne présheshtuj ali ne déljaj nezhištofi.

7) Ne kradi.

8) Ne prizhaj po krivam soper svojiga blishnjiga.

9) Ne shéli svojiga blishnjiga shene.

10) Ne shéli svojiga blishnjiga blagá.

Komú je Bog defét sapóved dal?

Mojsufu je Bog defét sapóved dal na Ši-

najski gori sa Israelsko ljudstvo, ko je po is-hodu is Egipta v' pufhavi bilo.

Kakó je Bog dal deset sapóved?

Bog je dal deset sapóved na dvé kamnit-ne table sapisanih s' gromam in tréskam.

Bog, kader je zhas' prishel, de bi bil svoje sapóvadi dal, je po Mojsefu ljudstvu sapóvédal, de naj se tri dni ozhishuje, in svoje oblazhila opere, in pollej naj pride k' Šinajski gori. Ko je trétji dan prishel, se je gromenje salsishalo, sazhélo se je bliskati, zhern oblak je goro pokril, trobénta je zhe dalje bolj buzhala, in ljudstvo se je balo. Vsa Šinajska gora pa se je kadila, in dim se je s' njé valil kot is pezhí; in vsa gora je bila strashna, in glas trobénte se je bolj in bolj raslégal, in Gospod je deset sapoved povédal.

Sakaj je Bog s' gromam in tréskam deset sapóved dal?

Sató: 1) De bi se ljudstvo bolj nagnilo po boshjih sapóvedih délati, in vézhi zhas't in pokórfhino do boshje volje imélo.

2) De bi prelomovavze s' straham pred njegovo mozhjo in sashuganimi shtrafengami navdál.

Ali smo tudi mi dolshni deset boshjih sapóved spolnovati?

Tudi mí smo dolshni deset boshjih sapóved spolnovati:

1) Kér so raslaga natorne sapóvedi, kí jo je Bog v' nashe serza sapisal.

2) Kér jih je sam Jésuf Kristuf poterdil.

Ali samore zhlovek sam od sebe boshje sapóvedi dopolniti?

Šam od sebe jih ne more dopolniti, pa s' boshjo pomozhjo jih samore.

Ktère dolshnosti imajo desetère boshje sapóvedi v' sebi?

Perve tri boshje sapóvedi imajo v' sebi dolshnosti do Bogá, unih sédem pa imajo v' sebi dolshnosti do nas in do blishnjiga.

Kjé je ob kratkim vsih deset sapóved?

V' dvéh sapóvedih od ljubésni je ob kratkim vsih deset sapóved.

Kaj gré per vsaki desetih sapóved véditi?

De vsaka sapóved kaj sapoveduje, in tudi kaj prepoveduje.

Od tréh pervih sapóved, ki imajo v' sebi dolshnosti do Bogá.

I. SAPÓVED.

Vérovaj v' eniga samiga Bogá.

Kaj nam je v' prvi sapóvedi sapovédano?

Nam je sapovedano le v' eniga samiga Boga vérovati, vanj upati, ga zhes vse ljubiti mu pokorni in hvaléshni biti, in ga moliti.

Smo Bogú pokórfhino dolshni?

Bogú smo vselej in povsod popolnoma pokórfhino dolshni, drugazhi ne moremo frézhni in svelizhani biti.

Smo vfelej dolshni boshje sapóvedi dopolnovati?

Vfelej smo boshje sapóvedi dopolnovati dolshni; sakaj kér je Bog svét, le samó to prepoveduje, kar je hudo in fhkodljivo, in le samó to sapoveduje, kar je dobro. On je do-
brotljiv, in kér hozhe, de bi vsi njegovi otro-
zi svelizhani bili, hozhe tudi, de bi vfelej do-
bro délali, in se hudiga várovali, in ravno to
nam v' vsih svojih sapóvedih sapové, sató jih
moramo tudi vse bres raslozhka spolnovati.

Smémo kako boshjo sapóved prelomiti sató, de bi svoje shivljenje ohranili?

Ne smémo, kér nam je Bog zhasno shiv-
ljenje le sató dal, de bi fi s' njim vézhno
perdobili, in ravno sató nam ne more nikoli
perpusheno biti, de bi ohranili zhasno shivlje-
nje pa vézhno sgubili, kar bi se pa gotovo
sgodilo, ko bi boshje sapóvedi prelomili.

*Smémo kako boshjo sapóved savoljo zhaf-
niga dobizhka prelomiti?*

Ne smémo, sakaj Kristuf pravi: Kaj po-
maga zhlovéku, ako ves svét dobí, svojo dusho
pa pogubí.

*Smémo is strahá pred ljudmi boshje sapó-
vedi prelomiti?*

Tudi ne, Jesus naf uzhi, de se ne smémo
tistih bati, ktéri truplo umoré, dushe pa umo-
riti ne morejo, temuzh de naj se le tistiga boji-
mo, ktéri dusho in teló v' pekel pogubiti samore.

V' sgled so nam sedméri Makabejski brat-
je, aposteljni, marterniki, ki so se raji umoriti
dali, kakor de bi bili greshili.

Smo Bogú tudi hvaléshnost dolshni?

Tudi, sakaj od Bogá smo vse prejéli, kar imamo, in nizh nimamo, kar bi od njega ne bili prejéli.

Kakó kristjan Bogú hvaléshnost skasuje?

Zhe boshje dobrote premishluje, zhe rad od njih perpoveduje, in jih v' to obrazha, sa kar mu jih je Bog dal, to je, v' boshjo zhašt, v' svoje lastno in svojiga blishnjiga svelizhanje.

Smo dolshni Bogá moliti?

Tudi moliti smo ga dolshni, kér naf je sató stvaril, de bi ga molili, in mu slushili.

Kdaj zhlovek Bogá resnizhno móli?

Kader Bogá svojiga nar vikshiga Gospóda in sazhétnika vfiga dobriga sposná, kader nje-govo neskonzhno popolnamost vesél hvali, in takó shivi, kakor on sapové.

Kaj je v' pervi sapóvedi prepovédano?

V' pervi sapóvedi je prepovédano: nevéra, malikovanje, krivovérstvo, védeshevanje, prasna véra, zopernija, nesaupnost, ali pa tudi pre-dersno saupanje v' boshjo milost.

Kdo je nevére kriv?

Ktéri stvarí kakor Bogá móli, ali jim tako zhašt skasuje, ktéra le samimu Bogu gré. Tako so ajdje sonze, svésde, luna, imenitne ljudí, shivali in tudi druge rezhí kakor Bogá molili.

Samore kristjan, ki le v' eniga Boga véru-je, gréha malikovanja kriv biti?

Tudi, zhe namrezh kake stvarí tóliko ali pa she bolj kakor Bogá ljubi, ali zhe je per-pravljen is ljubésni do njih Bogá rasshaliti.

Kdo je krivovérstva kriv?

Krivovérstva je kriv, ktéri kake od Bogá rasodéte resnize, ktére mati katolskha zérkev sa take sposná in véruje, terdovratno samétuje.

Kaj je kristjanu storiti, de ne bo krivovérstva kriv?

Še mora: 1) Prevsétnosti várováti, sató kér is napuha krivovérstvo isvira.

2) Mora Bogá ponishno stanovitnosti v' katolskhi véri profíti.

3) Še mora tazih ljudí skerbno ogibati, ktéri radi soper véro in kerškanske zhédnosti govore, ali se is kakih boshjih rezhí radi norzhujejo.

4) Mora skerbéti, de bo v' katolskhi véri dobro poduzhen.

5) Ne smé slabih bukev brati.

Kdo je védeshevanja kriv?

Tisti, ktéri terdi ali véruje, de se is kakih ismishljenih snamenj prihodnje rezhí véditi dado.

Samore zhlovek skrivne ali prihodnje sgodbe napovedovati?

Zhlovéku je to nemogozhe, zhe mu ni od Bogá rasodéto. — Preroki so szer védili prihodnje sgodbe, pa le samó is boshjiga rasodenja.

Kdo je prasne vére kriv?

Tisti, ktéri rezhém posébnó mozh perpišuje, ki je ni ne po natori, ne po rasodenji Bog vanje djál.

Kdo bi bil vére v' zopernijo kriv?

Ktéri bi se takó premotil, de bi véroval, de se s' pomozhjo vragov sosébné rezhí storiti

đado, in ktéri vse take rezhí, ktérih ne uméjo zópernikam in zópernizam perpishejo.

Kakó zhlovek zhes upanje greshtí?

Zhe premalo ali pa predersno v' boshjo milóft saúpa.

Kdaj zhlovek premalo v' Bogá saupa, ali kdaj se s' nesaupnostjo pregreshtí?

1) Zhe misli, de mu Bog njegovih gré-hov odpustiti ne more, ali zhe misli, de je to nemogozhe, de bi svoje pregréshne navade sapustil, in se spreobernil.

2) Zhe v' boshjo previdnost ne saupa, in prevezh sa zhafne in telézne potrebe skerbí.

3) Zhe v' kakiga zhlovéka ali v' kako drugo stvar ali sam v' sé bolj kakor v' Bogá saupa.

Kdaj pa zhlovek v' Bogá predersno upa?

1) Kader se sam na svojo mozh sanafha, de bo bres boshje gnade dobro délal, in se svelizhal.

2) Zhe take rezhí od Bogá perzhakuje ali prófi, ktérih mu ni nikoli Bog obljudil. — To bi bilo, ako bi ne hotel délati, in bi si le vender obilnosti od Bogá shelel; ako bi se nevarnosti ne ogibal, in bi le vender hotel, de bi ga Bog obvároval, i. t. d.

Ali ni soper pervo sapóved, de angele in svetnike zhaštímò in jih na pomozh klizhemo?

To ni soper pervo sapóved, temúzh dobro in korístno je, de angele in svetnike zhaštímò, in na pomozh klizhemo, de bi Bogá gnad prófiti, ktérih nam je tréba.

Kdaj kristjani svetnike prav zhaſté?

Takrat 1) ko jih kakor svéſte prijatle boſhje in ſvoje prihodnje tovarſhe v' nebéſhkím kraljéſtvu ljubijo.

2) Ko Bogá ſa gnade ſahvalijo, ktére je ſvetnikom dodélil.

3) Ko njih ſhívljenje, to je, njih zhédnoſti poſnêmajó.

So ſvetniki vrédni, de jih zhaſtimó?

Svetniki ſo vrédni naſhiga zheſhenja, in ſzer ſató, kér jih Bog ſam ljubi in zhaſti, in jih je v' ſvoje kraljéſtvo vsél.

Kaj ſe pravi ſvetnike ná pomozh klizati?

Se pravi jih proſiti, de bi ſa naſ Bogá proſili.

Ali proſijo ſvetniki ſa naſ?

Oni proſijo v' nebéſh ſa naſ, ſató kér naſ ljubijo, in kér naſ ljubijo, tudi gotovo ſhelé, de bi tudi mí ſvelizhani bili.

Ali je ſoper boſhjo zhaſt, zhe kristjani ſvetnike proſijo, de bi ſanje Boga proſili?

To ni ſoper boſhjo zhaſt, kér kristjani vérujejo, de ſvetniki s' ſvojo laſtno mozhjó nizh ſtoriti ne morejo, temúzh de proſijo le Bogá, od ktériga vſak dober dar pride, in kér vedó, de molitev pravizhniga per Bogu veliko ſamore.

Ktériga med ſvetniki ſo kristjani ſhe poſébno zhaſtiti in proſiti dolſhni?

Prezhiſto Devizo Marijo. mater boſhjo, kér je ona polna gnade per Bogu.

Sa ktére gnade ſe je poſébno ſvetnikom perporozhati tréba, de bi jih nam od Goſpod Bogá ſproſili?

Poſébno ſa tiſte gnade, ki ſo nam k' sve-

lizhanju potrebne, de bi Bogá práv sposnali, ga zhes vse ljubili in brumno shivéli, in de bi se vsi gréshniki spreobrnili, in pravo pokoro storili.

Sakaj katolshki kristjani angele na pomozh klizhejo?

Sató angele na pomozh klizhejo, kér so jim varhi dani, kér ljudji ljubijo; sa njih svelizhanje fkerbé, sanje profijo, in kér Bogá védno glédajo, in mu molitev ljudi darujejo.

Ali ni to soper pervo sapóved, de imamo v' katolshki zérkvi podobe?

Tudi to ni soper pervo sapóved; sakaj v' f. písmu je le podobe délati prepovédano, de bi jih molili.

Sakaj katolshki kristjani podobe zhašté?

Sató kér podobe kaj zhaštitliviga, kako boshjo perfhono, mater boshjo, ali kakiga drusiga svetnika poménijo; zhašt se ne daje podobi, temúzh tístimu, kogar podoba poméni.

Zhimú pa katólshki kristjani svetinje zhašté?

Zhašté jih: 1) Kér so ostanki tístih trupel, ki so svetniki po njih savoljo Bogá martre terpéli, ali v' njih s' pokoro in s' drusimi dobrimi déli, poséбно lepó Bogú flushili.

2) Kér je Bog po svetinjah vezhkrat zhu-deshe délal, in veliko dobrot ljudém fkasal.

3) Kér bo Bog po od smerti vstajenji ravno té ostanke, to je, trupla svetnikov vékomaj v' nebéfi svelizhal.

II. SAPÓVED.

Ne imenuj po nemarnim boshjiga iména.

Kaj je v' drugi sapóvedi prepovedano?

Boshjimu iménu nezhášt delati.

Kakó se boshjimu iménu nezhášt déla?

1) S' vsakim gréham,

2) Zhe kdo od Bogá, od svéte vére in od svetnikov s' sanizhevanjam govori.

3) Zhe kdo kolne in preklinja, se saro-túje in perdúshuje.

4) Zhe kdo bres potrebe ali zlo po kri-vim perféshe.

5) Zhe kdo Bogú storjene obljuje prelómi.

6) Zhe kdo boshje imé bres potrebe ali bres zhaští isrézhe.

7) Zhe kdo boshjo besédo sanizhuje, po-pazhi in krivo obrazha.

Od perfége.

Kakó zhlovek perfeshe?

Zhlovek perféshe, kader Bogá na prizho vsame, de resnizo govori, ali de bo spolnil, kar govori.

Ali smé zhlovek Bogá na prizho poklizati ali perfégati?

Zhlovek smé perfégati kader je tréba.

Sakaj so persege perpushene?

Šo perpushene, de se resniza skashe, in de se pravde konzhajo.

Ali je perséga Bogu prijetno in dobro délo?

Je, kader je potrebna, resnizhna in pravizhna, kér v' perségi kristjan Bogá resnizhniga in pravizhniga sposná, in ga s' tém hvali. — Torej naj vsak gléda, kakó bo s' perségo pred Bogam obstal.

Kdaj je perséga potrebna?

Kader se drugazhi sebi ali drusim kaka velíka shkoda odverniti ne da, ali pa zhe gošposka perségo sapové.

Kdaj se zhlovek s' perségo soper Bogá pregréshi?

Kader sa prasne rezhi perséshe, ali kader ne spolni, kar je s' perségo obljubil, ali kader po krivim perséshe.

S' zhem Bog takim shuga, ktéri po krivim perséshejo?

Bog pravi, de bo tak preklét, ktéri po krivim perséshe.

Kaj je takimu storiti, ktéri je lashnjivo perségel?

Tak je dolshan ojstro pokoro délati, sató ko je to strafhna pregréha; in zhe je s' tem blishnjiga poshkódoval, mu mora tudi shkodo poverniti.

Kaj je takimu storiti, ktéri je kako pregréšno rézh s' perségo obljubil?

Tak ne smé svoje storjene obljubé spolniti, temuzh naj sa svojo pregréšno obljudo pokoro déla.

Kaj mu je storiti, kdor mora persézhi?

1) On mora dobro v' serzu premisliti, de Bogá vsigavédniga in neskonzhno pravizh-

niga, ki ga sa prizho vsame, na mashevanje klizhe, zhe bo krivo perségel, ali zhe tistiga ne bo ravno takó spolnil, kakor s' perségo obljudi.

2) Zhe mora kakor prizha perségati, naj na tanko premisli: kaj je vidil ali slishal, in kar resnizhniga od tiste rezhí vé, sa ktéro bo perségel; naj nizh vezh in nizh manj ne pové, kakor kar prav réf vé, in naj se ne da od nobeniga smotiti, de bi od resnize prav ne prizhal.

3) Zhe mu je perségati, de bo spolnil, kar s' perségo obljudi, naj préd, ko perséshe premisli, ali bo, kar obljudi, tudi hotel in samogel spolniti, ker mora po storjeni perségi vse svestó dopolniti, she takô teshko naj ga stane.

Od Obljub.

Kaj je obljuba?

Obljuba je radovoljno storjén sklep Bogú k' zhasli kaj taziga storiti, kar nam po boshjih in zerkvénih sapóvedih ni ravno sapovédano pa nam vender pomaga, de smo boljshi in brumnishi.

So obljube zhlovéku k' pridu?

Só, sató kér se po njih she kaj boljshiga spolni, kar bi se szer ne bilo sgodilo.

Kaj mora zhlovek storiti, prédén se s' kako obljubo savéshe?

Mora: 1) dobro prevdariti sebe, svoj stan, svoje slabosti, svoje potrebe in druge okoli-

shine, zhe bo to, kar Bogú k' zhaſti obljuditi miſli, ſpolniti ſamogel.

2) Bogá raſſvetljenja proſiti, in tudi dobro je ſpovednika ſa ſvèt vpraſhati.

Ali je to ſhé obljudba, zhe kdo miſli ali ſhe-li Bogú k' zhaſti kaj dobriga ſtoriti?

To ſhe ni nobena obljudba, ampak le dober ſklep.

Je dolſhnoſt ſtorjene obljudbe ſpolniti?

Dolſhnoſt je. Pred obljudbo je zhlovek proſt, po obljudbi je ſavéſan.

Ali je gréh odlaſhati obljudbe ſpolniti?

Gréh je, ſakaj Bog ſam pravi: „Nikar obljudbe ſpolniti ne odlaſhaj, ſakaj ako boſh odlaſhal, ti bo gréh.“

Kakó ſe boſhje imé poſvezhuje?

Še poſvezhuje: 1) Zhe Bogá pred vſim ſvétam s' beſédo in djanjam na ravnoſt pri-zhamo.

2) Zhe od ſ. vére, od Bogá, ſvetnikov in boſhjih rezhí vſelej s' velíko zhaſtjó govorimò.

3) Zhe Bogá v' vſih duſhnih in teléſnih potrebah pomózhi proſimo ali mólimo.

4) Zhe s' pravizhno perſégo Bogá na pri-zho vsamemo, de ſe nam verjame.

5) Zhe obljudbe, ki ſmo jih Bogú ſtorili, ſveſtó opravimo.

6) Zhe boſhjo imé s' ſpodobno zhaſtjó iſrekujemo, in na pomozh klizhemo.

7) Zhe boshjo besédo verno in svestó poslušamo, in vse, kar pozhnemo, Bogú k' hvali in k' zhaſti boshjiga iména obernemo, in Bogú v' dar opravimo.

III. SAPÓVED.

Posvezhúj prasník.

Kaj je v' trétji sapóvedi sapovédano?

V' trétji sapóvedi je sapovédano v' nedéljo, ktéri dan je shé od apostelskih zhaſov v' spomin Kristusoviga od smerti vſtajenja sa naſ prasník poſtavljen, od déla prejenjati, in le déla bogabojézhſti dopernafhati.

So prasniki kristjanam potrebni?

Potrébni ſo. Zhlovek je dolshan ſvojiga ſtvarnika snotrej v' ſerzu in sunaj s' djanjem in tudi ozhitno per boshji ſluſhbi hvaliti, zhaſti in moliti; in ravno de bi ſe to loſhej sgo-dilo, je Bog ſédmi dan posvezhevatí sapovédal.

Sakaj je Bog ſédmi dan poſvétil?

Sató, kér je v' ſheſtih dnéh nebó in sem-ljo in vse, kar je, ſvaril, in ker je ſédmi dan ſvariti jenjal.

Sakaj kristjane nedéljo nameſti ſabóte prasnújejo?

Sató, kér je Jéſuf, v' nedéljo od smérti vſtal, in v' nedeljo apoſtelnam ſ. Duhá poſlál.

Ali je shé ſadoſti, zhe kristjani ob nedeljah od déla jénjajo?

To ſhe ni ſadoſti, temuzh morajo tudi

dobre déla délati. Pozhitik od zhasnih opravil jim je ob nedeljáh le sató sapovédan, de bi njih serzé s' délam smoteno ne bilo, in de bi loshej leté svéte dnéve v' boshji flushbi in v' dobrih délih dopernesli.

Kakoshne dobre déla so kristijani dolshni ob nedeljah poséбно dopernashati?

Kristijani so dolshni, zhe svelizhani biti hozhejo, szer sméraj hudiga se varovati in dobro délati; vender pa morajo ob nedeljah tudi she k' boshji flushbi v' zerkev priti, v' Bogu sbrani per masli biti, pridigo in popoldanski kershanski nauk slishati, per litanijah biti, in vezh kakor druge dnéve moliti, sató ko mora zéli dan Bogú posvezhén biti.

Kaj je v' trétji sapóvedi prepovédano?

Šo prepovédane: 1) Vse hlapzhovske déla bres file in bres praviga perpushenja.

2) Vse druge opravila, ktére tému dnévu nezhasť délajo, ali njegovo posvezhevanje mudé in molijo.

Ktére déla so kristijanam ob prasniki perpushene?

Take, ktére se bres shkode odlashti ne dajo, to de le s' perpushenjam duhovske gosposke, in ktére is ljubésni do Bogá in is ljubésni do blishnjiga isvirajo.

Kaj shaga Bog tistim, ktéri prasnikov ne posvezhujejo?

Bog pravi: „Kdor bo ta dan délal, nje-ga dusha bo is fréde njegoviga ljudstva poginila, in bo umerl (pogubljen)“.

Heč opomni dšumel dšobac in dšall ol

IV. SAPÓVED.

Spofhtuj ozhéta in mater, de boſh dolgo ſhivel, in de ti bo dobro na ſemlji.

Kaj je v' zheterti ſapóvedi ſapovédano?

Je ſapovédano ſtarſhe ſpoſhtovati.

Kakó ſkaſhejo otrozi ſpoſhtovanje ſvojim ſtarſham?

Zhe od ſvojih ſtarſhov dobro miſlijo; zhe s' zhaſtjo s' njimi in tudi s' drusimi od njih govoré, zhe ſe ſa njih zhaſt in dobro imé potégnejo, njih ſlabóſti ſakrivajo, jih ſagovarjajo, in tudi ſami s' voljo prenaſhajo, ko bi ravno ſhe tako ſoperni bili.

Ali morajo otrozi ſtarſhe vſelej ſpoſhtovati?

Vſelej, kér ſtarſhi sméraj njih ſtarſhi oſtanejo; tedaj tudi dolſhnoſt jih ſpoſhtovati sméraj oſtane.

Tóbija je ſvojiga ſina takó uzhil: „Moj ſin! poſluſhaj beſéde mojih uſt, in ohrani jih terdno v' ſvojim ſerzu. Kader bo Bog mojo duſho vſél, pokoplji moje teló, in ſpoſhtúj ſvojo mater vſe dní njéniga ſhivljenja.“ To je mladi Tobija ſveſtó ſpolnil, in dobri otrozi ſtoré tudi ſhe dan danafhnji.

Kaj ſo otrozi ſavoljo ſpoſhtovanja ſhe ſvojim ſtarſham dolſhni?

1) Dolſhni ſo jih tudi ljubiti.

ſtarſhi ſo ſa Bogam njih nar vézhi dobrotniki; oni otroke, ſlaſti dokler ſo majhni s' vſim preſkerbé, in poſéбно matere tudi veliko

s' njimi terpé, takó de se njih dobrota in ljúbésen nikoli ne more sadošti poverniti. Egipťovski Joshef in tudi Jésuf sam je otrokam sgled, kakó naj svoje staršhe ljubijo.

2) Šo dolshni staršham hvaléshni biti, sató kér so po njih od Bogá nar vezh prejéli.

3) Staršham v' vřih rezhéh pokorni biti, zhe nišo boshjim sapóvedam in njih sveli-zhanju nasproti.

Sgled pokóřřhine dajejo: Isak ki je bil svojimu ozhétu Abrahamu v' vřim pokoren; zlo umoriti bi se bil dal od ozhéta, Bogú v' dar. Egipťovski Joshef. — Jésuf, ki je na prošhjo svoje matere v' Kani vodo v' vino spreménil.

Kdaj ne sméjo otrozi staršham pokorni biti?

Kader bi jim starřhi kaj hudiga sapovéda-li, pořtavim, de naj blishnjimu kako krivizo řtoré, de naj se slashejo, i. t. d. sakaj zhlo-vek mora Bogú vselej bolj kakor ljudém po-koren biti.

4) Še svojih starřhov ne řramovati, zhe so tudi bolj nřskiga in révniga řtanú.

5) Štarřham v' duřhnih in teléřnih po-trébah pomagati.

6) Sa starřhe moliti, de bi jim Bog do-délil, kar na duřhi in teléřu potrebujejo, in zhe so řhé mertvi, de bi jih Bog, ako more-biti v' vizah terpé, k' sebi vsél v' svoje ne-béřřhko kraljéřtvo.

7) Sadnjo voljo starřhov takó řpolniti, kakor so narozřili, in njih naukov nikoli ne posabiti.

Kaj je v' zheterti sapóvedi otrokam prepovedano?

V' zheterti sapóvedi je otrokam prepovedano svojim staršam nepokornim biti: s' nji-mi gerdó délati, jih sovrashiti, smerjati, sanizhevati, kléti, v' potrebah sapustiti, ali jim fhkódovati. Shaloften sgled nepokorniga otroka imamo nad Absolonam, nad Kamam, Noetovim finam.

Ali f. písmu ojstro od tazih otrók govori, ktéri s' svojimi starshi gerdó délajo?

Ojstro govori. Bog pravi: „Preklét bódi, kdor ne spóштуje svojiga ozhéta in svoje matere. Kdor svojiga ozhéta ali svojo mater kolne, mora umréti. Kdor svojiga ozhéta ali svojo mater udari, naj umérje. Neumen fin je ozhétova in materna shaloft. Kdor ozhéta shali in mater podí, je bres poshtenja in fré-zhe. Kdor kaj svojimu ozhétu ali svoji materi vsame, in pravi, de to ni gréh, je ubijav-zov tovarsh. Kdor ozhéta saframuje, in porod svoje matere sanizhuje, njega okó naj krokarji spod zhela isklujejo, in orlovi mladizhi poshró.“ In Jésuf sam pravi: „Kdor ozhéta ali mater kolne, more umréti.“

Kakó morajo bratje, sestre in shlahta med seboj shivéti?

Se morajo med seboj ljubiti, v' miru shivéti, eden drusimu radi storiti, kar je tréba, se ne shaliti, ne samerlivi biti, eden drusiga v' gréh várovati, in k' lépimu bogabojézhimu shivljenju nagibati in opominjati.

Lép sgled da Joshef, ki je s' svojimi brati takó ljubesnjivo ravnal, kaki naj keršhanski bratje in sestrè med seboj bodo. Veliko lét je preteklo, ko ni svojih bratov vidil. In ko jih je vidil, se je od veselja na glas jokal, in kér ga niso pósнали, jim je rékel: „Jest sim Joshef vašh brat, ktériga ste v' Egipt prodali. Nikar se ne bojte, in naj vam ne bo teshko, de ste me v' té kraje prodali; sakaj Bog me je pred vami savoljo vašhiga shivljenja v' Egipt poslál. Vse svoje brate je kushnil, in per vsakim je jokal. In rékel jim je. „Hitite v' Egipt priti, in perpeljite mi ozheta.“ Kader jih je od sebe spustil, jim je djal: „Nikar se po potu ne krégajte.“

Ravno takó lép sgled da Abraham v' sadershanji do Lota bratoviga fina.

Od dolshnost, ktére starshi do svojih otrók imajo.

Kaj so starshi svojim otrokam dolshni?

Sa dusho in teló svojih otrók svesto skerbéti.

Sató morajo: 1) Šposnati, de so njih otrózi sa vézhno svelizhanje stvarjeni, kér jim jih je Bog srozhil, de bi jih lepó v' boshjim strahu redili, varovali, in jim v' nebésa pomagali.

2) Vse svoje otroke bres raslozhka ljubiti.

3) Jih v' pravi véri poduzhiti, in zhe sami niso sató, jih drugim poduzhiti dati; jih k' pridigam in h' keršhanskim naukam svestó voditi ali poshiljati.

4) Svoje otroke v' strahu boshjim srediti, jih od perve mladosti takó voditi, de bodo gréh sovrashili, in se ga várovali; dóbro pa ljubili, in s' veseljam deláli, radi molili in radi v' zérkev hodili.

Mati sedmih Makabejskih bratov je stárfham v' sgled, kér je vsih sédem v' takoshnim boshjim strahu sredila, de so takó možno boshjo postavo ljubili, in gréh sovrashili, de so raji vse preterpeli, in shivljenje sgubili, kakor boshjo sapóved prelomili, in gréh storili.

5) Morajo otroke vsiga pohujshanja várovati, jih ne pushati v' slabe perloshnosti in tovarshije, in jim s' lépim bogabojézhim shivljenjam kasati, kakó morajo shivéti, de bodo vézhno svelizhani.

6) Morajo otroke s' ljubésnijo svariti in shtraovati, in kader se poboljšhajo, jim spet dobri biti.

Kakor je ozhe svojiga sgubljeniga poboljšhaniga fina s' ljubésnijo sprejél, takó morajo tudi starshi svojiga poboljšhaniga otroka s' ljubésnijo sprejéti.

7) Ne smejo otrók drashiti in v' gréh sapeljevati.

8) Morajo sa otroke moliti, de bi jih Bog v' svoji milosti ohranil, in na dushi in na teléfu posvétíl. Job, pové s. písmo, je móílil sa svoje otroke rekozh: „Moji finovi so morebiti greshili, in Bogá v' svojih serzih rasshaili.“ In sató je Bogú vsak dan darováł.

Kakó so dolshni starshi sa teló svojih otrók shkerbétí?

Dolshni so sa shivesh in druge potrebe in

sa sdravje teléfa svojih otrók fkerbéti, jih délati in druge dobre rezhí uzhiti, ali drugim uzhiti dati, jih lenobe vérovati, in jim v' kak stan pomagati, de se bodo samogli sami poshteno preshivili.

Kákoshno plazhilo bodo starshi prejéli, zhe svoje dolshnosti do otrók svestó in savoljo Bogá spolnijo?

Taki starshi imajo: 1) per svojih otrozi shé tukaj na tém svétu veliko veselje, kér vidijo ali flishijo, de njih otrozi po resnizi shivé. 2) Dobé pomozh od njih. 3) Bodo vézhno plazhilo v' nebésih prejéli, kér bodo Bogú svoje otroke oddali.

Kaj pa take starshé zhaka, ktéri dolshnost do svojih otrók ne spolnijo?

Take starshé zhaka zhasna in vézhna nefrézha in shaloft.

Kákoshne dolshnosti imajo ofkerbniki in bo-tri do sapushenih otrók?

Ravno tilte, kakor starshi, to je, sa njih du-sho in teló, kólikor jim je mogozhe, fkerbéti.

Sadéne zheterta sapóved sunej otrók in starshov tudi druge ljudi?

Zheterta sapóved sadéne tudi vse podloshne in vse njih duhovske in deshélke gosposke; ravno takó tudi vse uzhenike in vse tilte ljudi, ktére gre savoljo njih starosti in visožiga staná sposhtovatí.

Od dolshnost kristjanov do duhovnov.

Kaj so kristjani duhovnam dolshni?

Kristjani so dolshni jih sposhtovati, ljubiti, jim v' vsih duhovnih rezhéh pokorni biti, sanje moliti, in sa njih potrební shivesh fkerbétí.

Od dolshnost do Zesarja in drugih deshélkih gosposk.

Je deshélka gosposka potrebná?

Gosposka je savoljo hudobnih in nepokojnih ljudi, savoljo pravize, savoljo sunanjiga mirú in frézhe vsiga zhlovéshkiga rodú filno potrebna.

Od kogá ima deshélka gosposka oblast?

Od samiga Bogá.

Kaj smo dolshni Zesarju in drusim od nje-ga postávljenim gosposkam?

1) Šmo dolshni jih sposhtovati, tode ne s' perlisnjenim jesikam, ampak is serza, kakor boshje naméstnike in flushabnike.

2) Jim v' všim pokorni biti, kar ni zhes boshjo sapóved.

Jésuf je bil krivizhnimu sodniku pokoren in sfer pokoren do smerti.

3) Svojim gosposkam davke dajati.

4) Ša gosposke moliti, de bi jim Bog sdravje in shivljenje ohranil, de bi jim mozh in modrost dodélil svoje podloshne po boshji volji voditi.

Od dolshnosti pôflov.

Kákoshne dolshnosti imajo pôfli do svojih gospodarjov in gospodinj?

1) Jih morajo spoštovati, savoljo oblasti, ki jo od Bogá do njih imajo.

2) Jim v' vsih rezhéh, ktére niso boshjim sapóvedam nasproti, pokorni biti.

3) Jim svésti biti, to je, pridno délati, naj jih gospodar vidi ali ne; gospodarjov ne poshkodovati, ali jim kaj vséti, bodi safe ali sa druge, in tudi ne perpušiti, de bi jim kdo drug shkodo délal; s' gospodarjevim blagam morajo namrezh ravno takó fkerbno ravnati, kakor f' svojim.

Lép sgléd dobrih poslov nam je Eliezer, Abrahamov hlapec, Jakob, ki je per Labanu flushil; Egiptovski Joshef.

4) Morajo molzhézhi biti, in tislga, kar se v' hishi sgodí, ne okoli rasnashati.

5) Morajo sheléti f' svojim délam bolj Bogú kakor gospodarju dopasti, in si sméraj vezh sa vézhno kakor sa zhasno shivljenje persadévati.

Kákoshni morajo posli med seboj biti?

1) Morajo eden drugiga ljubiti.

2) Eden drugimu per delu pomagati.

3) Eden drugiga k' dobrimu opominjevati.

4) Eden drugiga slabosti in pregresfhke s' voljo prenashati.

5) Med seboj v' miru shivéti.

6) Še ne sméjo med seboj sovrashiti, ne eden drugimu nevoshljivi biti, se ne eden na

drugiga jesiti, ne eden drugimu nagajati, ne eden drugiga zhertiti in opravljati.

Kaj je poslu storiti. kader vidi, de otrozi ali pa drugi posli gospodarju shkodo delajo?

Dober posel mora take s' ljubesnijo posvariti; zhe pa svarjenje nizh ne pomaga, gospodarju povédati. Ravno to se mora tudi takrat sgoditi, kader od ktériga kaj pregreshniga vé; szer se ptújiga gréha vdeléshi.

Od dolshnost gosposke in gospodarjov do svojih podloshnih.

Kaj so gosposke in vikshi svojim podloshnim dolshni?

Gosposke in vikshi so svojim podloshnim vézhi dél vse to dolshni, kar starshi svojim otrokam; poséбно pa de sa njih dushne in telézne potrebe skerbé, de jih per pravi véri ohranijo, de pravizo med njimi délajo, in de krivizo od njih odvrazhajo.

Kaj so gospodarji svojim pôslam dolshni?

1) Šo dolshni skerbéti, de so pôfli v véri dobro poduzheni.

2) Jim morajo s' lastnim sadershanjam lépe sgléde dajati, in jih, kader so nerodni, svariti, in od hudiga odvrazhati.

3) Jih ne sméjo zhes mezh s' délam obkladati, pa tudi ne bres déla pustiti.

4) Jim morajo tudi pozhitik dati, poséбно ob prasniki.

5) Jim morajo potrební shivesh dajati,

in jih tudi v' bolésni s' vsm, kar potrebujejo, preškerbéti, in jim k' sdravju pomagati.

6) Jih morajo ob sgovorjenim zhasu poshteno plazhati.

7) Ne sméjo tazih poslov, ktéri so jim v' mladosti svesto slushili, v' starosti sapustiti.

Kakó se morajo uzhénzi do svojih uzhenikov sadershati?

Uzhénzi morajo svoje uzhenike ljubiti, jih sposhtovat, se jim poduzhlive skasati, jim pokorni in hvaléshni biti.

Kakó se otrózi in mladi ljudjé vezhkrat nad starimi ljudmi pregreshé?

Se pregreshé, zhe jih sanizhujejo, safmehujejo, savoljo kakih slabost saframujejo, in jim primke dajejo.

Kogá bi se mógli otrózi spomniti, de bi starih ljudi ne saframovali?

Spomniti bi si mógli strashne pergodbe tistih otrók v' starim testamentu, ktéri so stariga preroka Eliseja, ko je v' mésto Betel shel, savoljo njegove pléshaste glave saframovali in vpili: „Pléshiz, pridi gori! pléshiz pridi gori!“ Elisej se osrè, in v' iménu Gospodovim té otroke sakolne. Bog spolni per ti prizhi njegovo pravizhno klétev, in kar prideta dva medvéda is gojsda, in rastergata dva in shtirdefet letéh rasujsdanih otrók. Tukaj pokashe Bog, kakó mu je to soperno, zhe kdo stare ljudi saframuje. Otrozi! varujte se tega gréha, de vas Bog ne bo vézhno shtrafal.

V. SAPÓVED.

N e u b i j a j.

Kaj je v' péti sapóvedi prepovédano?

Je prepovédano sebi ali drugim shivljenje vséti, ali sebe ali druge na shivljenji poshkódovati.

Kákosh ne dolshnosti imamo do svojiga telésa in do svojiga shivljenja?

1) Moramo svoje teló várovati, de se ne ofhkoduje, kér je velik dar boshji.

2) Škerbéti, de se per shivljenji ohránimo. Ravno sató je pridno délati tréba, de si potrební shivesh in obléko saflushimo.

3) Moramo sa sdravje fkerbéti, in sató v' jédi in v' pijazhi smérni biti.

Sme zhlovek sebe umoriti?

Téga ne sme, kér ni gospodár svojiga shivljenja, ampak je le Bog, ktéri mu ga vsame, kader hozhe.

Ali tak, ki sebe umorí, velik gréh stori?

Tak neisrezhenó velik gréh stori, ktéri mu ne more odpushten biti, sató kér se, zhe se umorí, nizh vezh spreoberniti in spokoriti, in torej tudi svelizhan biti ne more. Katolshka zérkev tazih na shegnano pokopalishhe pokopati ne puští.

Smé zhlovek svoje shivljenje v' nevarnosti postaviti?

Bres file in potrebe nikol ne.

Kdaj ga vender smé v' nevarnosti postaviti?

1) Kader bi greshiti ali véro satajiti mógel.

Egiptovski Joshef, Eleazar, devétdefet lét stari starzhik, in tolikanj marternikov in deviz ob pervih zhasih kerfhanstva so nam sgled, de so raji svoje shivljenje v' nevarnost in smert dali, kakor bi bili Bogá rasshalili.

2) Is ljubéni do blishnjiga, postavim, v' kushnih in nevarnih bolésnih bolnikam postrežbi, ali blishnjimu is kake nevárnosti pomagati. To de v' tazih okólfshinah se je tréba vender pametno, ne pa predersno sadershati.

3) Kader zhlovéka dolshnosti stanú véshejo, de se blishnimu k' pridu v' nevarnost postaviti mora, kakor duhovni, sdravniki in soldatje. *Smé zhlovek sebi na sdravji shkodovati?*

Tudi ne, ker je svoje sdravje ravno takó kakor shivljenje várovati dolshan.

Ktéri si na sdravji shkodujejo?

1) Taki, ktéri si na svojim truplu kake rane napravijo ali she zlo kak ud odsékajo, postavim de bi soldatje ne bili.

2) Ktéri se per délu presilijo.

3) Ktéri bres mére jedó in piéjo, in posébnó, zhe kake take jedí jedó, od ktérik vedó, de jim shkóduje.

4) Ktéri se prevezh jesé, shalujejo, rasujsdano shivé, ali kaj drusiga taziga sdravju shkodljiviga pozhnó.

4) Ktéri se v' bolésni nobenih sdravil poslushiti nozhejo, ako ravno bi to lahkó storili.

Kaj je v' péti sapóvedi prepovedaniga, kar blishnjiga sadéne?

Prepovedano je blishnjiga umoriti, ali ga na sdravji poshkódovati.

Je velik gréh blishnjiga umoriti?

To je strašno velik gréh. S. Pavel pravi, de ubijavez ne bo nebeshkiga kraljéstva doségl.

Ali se le ubijavzi soper péto sapóved pregreshé?

Ne le samó taki, ktéri blishnjimu shivlje-nje vsamejo, ampak tudi tisti se pregreshé so-per to sapóved, ktéri kaj taziga svétujejo; ktéri blishnjiga umoriti ukashejo ali pomagajo; in tudi taki, ktéri blishnjiga tako otepejo, su-nejo ali udarijo, de sató sbolí, in potlej umerje.

Kaj je ubijavez in vřak tak, ktéri blishnji-ga na truplu pošhkoduje, storiti dolshán?

Tak móra ořtro pokoro délati, in tudi blishnjimu po svoji mózhi: vřo shkodo pover-niti, mu sdravila plazhati, in tudi vse pover-niti, kar je v' bolésni samudil.

Ktéri se she soper péto sapóved pregreshé, kar blishnjiga sadéne?

Tudi tisti, ktéri blishnjiga umoriti shelé, in ktéri mu v' serzu smerti shelé.

Kaj je she vezh v' péti sapóvedi prepovédaniga?

V' péti vapóvedi je tudi jesa, nevoshljivost, sovrashtvo, pohujřhanje in vřako shaljenje blish-njiga prepovédano.

Kaj je pohujřhanje?

Pohujřhanje je vřako tako govorjenje, dja-nje ali sadershanje, ktéro blishnjiga v' gréh napeljuje.

Je velik gréh: druge pohujřhati?

To je velik gréh, kakor naš Kristus uzhi-rekozh: „Kdor pohujřha ktériga letéh malih;

ki v' mé vérujejo, njemu bi bilo bolje, de bi se mu mlinški kamen na vrat obéfil, in se potopil v' globozhino morjá. Gorjé svétu savoljo pohujshanja! Pohujshanje szer mora priti; ali vender gorjé tistimu zhlovéku, po kitérim pohujshanje pride.“

Sakaj je pohujshanje takó velik gréh?

Sató kér Bog hozhe, de bi bili vsi ljudjé svelizhani; kdor pa blishnjiga pohujsha, blishnjimu v' pogubljenje pomaga.

Kaj je tazimu storiti, ktéri je kogá pohujshal?

Taki mora storjeno pohujshanje, kólikor mu je mogozhe, popraviti.

Kaj je v' péti sapóvedi sapovedano?

Je sapovedano: 1) Mir in spravo iméti s' vsimi ljudmi, in tudi s' tazimi, ktéri so nas rasshalili.

2) Vsim dobre sgléde dajati.

3) Blishnjimu duhovne in telézne dobrote deliti.

VI. SAPÓVED.

Ne preshefhtuj.

Kaj je v' shésti sapóvedi prepovédano?

V' shésti sapóvedi so prepovédane vse nezhište déla, vse nezhišto obnašanje, nezhište beséde, radovoljno dopadenje in pervoljenje v' nezhište misli in sheljé, in vse, karkoli v' nezhišto napeljuje.

Se je gréha nezhistosti slo bati?

Práv slo se ga je tréba bati, sató ko zhlovek grosno lahko vanj pride, in ga filno teshko sapustí.

Ali je nezhistost velika in slo ostudna pregréha?

Velika in slo ostudna pregréha je nezhistost, ker kristjan per s. kerstu Kristusov ud in tempelj s. Duhá postane, in ni le samó po dushi, ampak tudi po truplu Bogú posvezhen.

So nespodóbne misli in sheljé vselej gréh?

Takrat niso gréh, kader fi jih zhlovek ni sam kriv, in jih, zhe se mu v' glavo filijo, odganja; gréh so pa vselej, kader fi jih je zhlovek sam kriv, kader fi nizh ne persadéva, de bi fi jih is glave isbil, ali kader she zlo dopadenje nad njimi ima.

Kaj v' nezhistost napeljuje?

V' nezhistost napeljuje nezhimerna in neframna nosha, prevsétnost, lenôba, poshréshnost v' jédi in pijazhi, plés, preprijasno pezhanje s' drugim spólam, rasujsdani poglédi, posluhanje gerdih pogovorov in pésem, in hranje nesramnih bukev.

Kaj isvira vézhi dél is nezhistiga gréha?

1) Posabljenje Bogá, 2) slepôta uma; 3) otérpnjenost serzà; 4) vzhafi odstòp od vére, kakor imamo shalosten sgled nad kraljam Šalomonam; 5) nevarne in ostudne bolésni, in tudi vezhkrat presgodna smert; 6) savoljo leté pregréhe so bili shé vezhkrat zéli narodi, deshele, mésta od Bogà shtrafane.

Sakaj je v' leté sapóvedi, kakor s. písmo govori, posébnó prěsheshitvo prepovédano?

Sató, kér tíste perfhone, ktére sakon prelomijo, sraven ostudne pregréhe nezhistosti tudi pregrého krivize dopernešejo.

Kaj je v' shésti sapóvedi sapovédano?

V' shésti sapóvedi je sapovédano se na dušhi in na telésu zhisto sadershati, se tudi shezlo slabih misel várovati, se tazih perloshností skerbnó ogibati, ktére v' to pregrého sapeljujejo, in sploh nizh taziga ne storiti, kar bi si vprizho staršov, uzhenikov in drugih pametnih ljudi storiti ne upali.

VII. SAPÓVED.

Ne kradi.

Kaj je v' sédmi sapóvedi prepovédano?

V' sédmi sapóvedi je prepovédana tatvina, róp, goljufija per méri in vagi, sadershanje ptujiga blagá ali saflushka, sapravljivošt, krivizhni zhimshi in dobizhki, in vsako poshkódovanie blishnjiga na njegovim premoshenji in na njegovih pravizah.

Kaj se imenuje tatvina, in kaj róp?

Tatvina je, zhe se blishnjimu skrivéj kaj vsame; róp pa, zhe se blishnjimu kaj f' filo vsame.

Ali se zhlovek le samó takrat soper sédmo sapóved pregreshti, kader sam kaj ukrade, ali kak róp stori?

Pregreshti se tudi, zhe drugim krašti ali rópati pomaga; zhe jim kaj taziga svetuje, ali

tému perloshnost in potuha daje; zhe ukrade-
no blago hrani, kupi ali prodaja.

*Smejo otrozi starsham safe ali sa druge
kaj vsėti?*

Tudi otrozi ne sméjo svojim starsham níz-
vsėti, sató ko je starsham she v' lasti. Š. písmo
pravi: „Kdor kaj svojimu ozhétu ali svoji ma-
teri vsame, in rezhe, de to ni gréh, je ubijav-
zov tovarsh.“ Téga gréha so tudi tísti delésh-
ni, ktéri otroke napravijo, de jim kaj od hi-
she dajejo ali prodajajo, in so ravno sató dolshni
storjeno krivizo popraviti. Téga gréha so tudi
tísti deléshni, ktéri hranijo, kar otrozi star-
sham ukradejo.

Kaj se imenuje goljsija?

Goljsija je takrat, kader se flabo blagó
sa dobro prodaja, kader se premajhna méra
in vaga ima; kader se kdo podkupiti da; in
kader se kdo potrebe, nevédnosti ali neumno-
sti blishnjiga poslushi, de ga svije, in kaj na
premoshenji poshkóduje.

*Kakó se podloshni soper letó sapóved pre-
greshé?*

Pregreshé se, zhe ne opravljajo davkov,
desétin, ali kar po postavah in starih navadah
gospodski gré.

Kakó gresché dolshniki soper to sapóved?

Dolshniki gresché, zhe posójeniga ob pra-
vim zhasu, ali pa she zlo ne vernejo; ali zhe
kako orodje, ki jim je bilo zélo posójeno, po-
kasheno nasaj dajo.

Kaj je storiti, kader se kaka rézh najde?

Zhe se vé, zhigava de je, se mora pre-

zej nasaj dati; zhe se pa to ne vé, se mora dati osnaniti.

Kaj je takrat storiti, kader se svéditi ne more, zhigava je najdena rézh?

Se mora kak zhas pozhakati, in zhe se nihzhe po njej ne oglási, naj svojiga duhovniga pastirja vprasha, kaj je storiti.

Kaj je v' sédmi sapóvédi sapóvedano?

V' sédmi sapóvedi je sapóvedano vsazimu pustiti, kar je njegoviga; vsazimu dati, kar je njegoviga; ukradeno blago poverniti, in vso storjeno shkodo popraviti; in sébi s' délam shivesh perdobiti bres shkode blishnjiga.

Lép sgléd leté refnize imamo v' f. písmu nad Zahejam, ktéri je Kristusu rékel: „Polo-vizo svojiga blagá dam ubogim, in zhe fim kogá goljsál, povérnem mu shtirkrat tóliko.“

Kdo mora pa takrat ukradeno ali pergolj-fano blago in storjeno shkodo poverniti, kader tisti, ktére letá dolshnost sadéne, umerjó?

Takrat so pa njih erbje to storiti dolshni; sakaj do krivizhniga nimajo tudí erbje nobe-ne pravize.

Komú se mora poverniti?

Poshkódovanimu; zhe umerje, pa njego-vim erbam; in zhe sa nobeniga erba ne vé, naj svojiga spovednika sa svet vprasha.

Kdaj se mora poverniti?

Poverniti se mora bersh ko bersh, sakaj f. Augushtin pravi, de gréh ne more biti pred odpushén, dokler ukradeno blago povernjeno ni. In zhe se s' odlashtanjam blishnjimu nova

škoda naredi, mora potlej tudi ta škoda povernjena biti.

Koliko se mora poverniti?

Tóliko, kólikor je bilo vsétiga, ali kar je bilo škode storjene. Zhe so pa vséte rezhi, poshkodovane bile, je tréba, de se popravijo, in popravljene povernejo.

Kaj she sédma sapóved sapové?

Sapové tudi blishnjimu, kolikor je nar bolj mogozhe, k' frézhi pomagati, ga v' shkodo varovati, in se mu v' potrebi dobrotliviga skasati.

VIII. SAPÓVED.

Ne prizhaj po krivim soper svojiga blishnjiga.

Kaj je v' osmi sapóvedi prepovédano?

V' osmi sapóvedi je prepovédano, krivo prizhevanje, kriva toshba, vfaka lash, obrekovanje, opravljanje, krivo natoljzovanje, krive sodbe in podpihovanje.

Kdaj se zhlovek s' krivim prizhevanjam pregreshi?

Takrat, kader per gospóski ali per kakim drugim opraviu k' pridu ali pa k' shkodi svojiga blishnjiga kaj taziga govori, kar ref ni.

Je zhlovek samó takrat kriviga prizhévanja kriv, kader sam krivo prizhuje?

Tudi takrat je kriv, kader koga drusiga v' to napeljuje, mu svetúje, ali sató kako plazhilo obéta, ali pa shuga, ako téga ne shori.

Kaj je tedaj storiti dolshan, kdor je po krivim prizhal?

Tak mora vso storjeno škodo popraviti, ktero je blishnjimu ali na njegovim prenoshenji ali pa na njegovim poshtenji narédil.

Kdaj zhlovek lashe?

Vselej, kader drugazhi govori, kakor misli, sató de bi blishnjiga ogoljfal ali premotil.

Je vsaka lash gréh?

Vsaka lash je gréh, kér je vsaka lash resnizi nasproti; kar je pa resnizi nasproti, je Bogú nasproti, ker je Bog vézhna resniza.

Ali je v' sili lash perpushena, ali pa sató, de bi se kaj hudiga odvernilo?

Lash ne more nikoli perpushena biti, kér se kaj hudiga nikoli storiti ne smé.

Kaj je takimu storiti tréba, ki se je slegál?

Zhe je mogozhe, naj besédo nasaj vsame; naj tudi vso storjeno škodo popravi, in svoj gréh obshaluje.

Kdaj je zhlovek obrekovanja kriv?

Kader zhés blishnjiga kaj taziga pové, kar res ni.

Ali je obrekovanje velik gréh?

Velik gréh je, sakaj tak zhlovek, kteri blishnjiga obrezhe, se pregréshi nad resnizo, nad pravizo in nad ljubésnijo do svojiga blishnjiga.

Kdo je opravljanja kriv?

Kdor kaj hudiga, pa she nesnaniga, od svojiga blishnjiga pové, ali takó na snanje da, de si drugi lahko od blishnjiga kaj slabiga mislijo; in tudi tisti, kteri slabosti blishnjiga

tako poviksha, de se ljudém velika pregréha sdi, ali zhe k' hudimu, kar vé, she sam kaj peršlavi.

Kdo je she opravljanja kriv?

Tudi tisti, ktéri nalash sató od blishnjiga molzhé, kader od njega kako govorjenje pride, de fi drugi lahko kaj slabiga od njega mislijo; tisti, ktéri bi lahko opravljanje vstavili, ko bi hotli, in ktéri opravljanje radi poslušajo.

Je opravljanje gréh?

Gréh je, sakaj s' opravljanjam se blishnjimu poshtenje odvsame, in vezhkrat tudi she kaka druga shkoda stori.

Od kod isvira opravljanje?

Opravljenje isvira is prevsétnosti vézhi dél sató, de bi zhlovek f' tém, ko druge ponishuje, samiga sebe povikshal; vzhafi isvira tudi is lakomnosti, is nevošhljivosti, is sovrashtva, is pomankanja ljubésni, vezhkrat tudi is nepremislika.

Kaj je zhlovéku takrat storiti, kader opravljati slisli?

1) Ne smé prézej opravljivim besédam verjéti.

2) Mora vstavljati opravljivza, in mora od blishnjiga, zhe kaj dobriga vé, povédati, in ga, kólikor se da, sagovarjati; ali zhe fi ga isgovoriti ne upa, pa mora vsaj shé f' svojim obrasam pokasati, de mu opravljanje ni vshézh.

3) Še mora drúshine tazih, ktéri radi opravljajo, ogibati, de shhafama tudi sam opravljiviz ne postane.

Kaj mora opravljiviz storiti, kader je blishnjimu poshtenje odušel?

Mora kolikor je mogozhe, storjeno shkodo popraviti, svojo lashnjivo govorjenje preklizati, in zhe je bilo to réf, kar je soper njega povédal, mora pa kake druge njegove dobre lastnosti rasglasovati.

Kdo je kriv krivizhne sodbe ali natolzovanja?

Tísi, ki svojiga blishnjiga bres vsiga pravi-ga urshaha slabo sodi, ali slabo od njega misli.

Od kod isvirajo také krive sodbe?

Isvirajo is napuha in is pomankanja ljubésni. Prevsétni zhlovek ne zhuti bruna v' svojim ozhesu, pesdér v' ozhesu blishnjiga pa prezej vidi.

So krive sodbe ali natolzovanje gréh?

Gréh so vselej, sató kér so zhes ljubésen blishnjiga, in kér jih Bog prepoveduje.

Sakaj se je pa she tréba varovati blishnjiga hudobno soditi?

Sató, kér se zhlovek neisrezhenó lahko v' svoji sodbi golifá.

Takó, postavim, je bil Héli brumno Ano krivo obsodil, de je pijana, kér je vidil, de je v' tempeljnu dolgo molila. In satoraj ji je rékel: „Kakó dolgo bosh pijana? strésni se od vina, ktériga si polna.“ Takó so tudi Judje binkushtno nedéljo aposteljne, ktéri so t' svetim Duham napolnjeni mnoge jésike govorili, krivo obsodili, de so pijani.

Kaj je storiti, de se zhlovek téga gréha obvaruje?

1) Nikolí naj blishnjiga hudo ne sodi, dokler ni od njegove hudobije dobro prepri-

zhan. 2) Naj djanje in nehanje blishnjiga vselej raji na dobro kakor na hudo obrazha. 3) Naj zhlovéka, kader kake hudobne déla nad njim vidi, kolikor se da, ne le samo pred drusimi, ampak tudi sam pred seboj isgovarja. 4) Naj si misli, de ima vsak zhlovek kake slabosti nad seboj, in naj skerbi svoje bolj sposnati, in bolj ponishno shivéti.

Kdo se gréha podpihvanja kriviga stori?

Tisti, ki ljudi drashi in shunta, de se med seboj prepírajó, sovrashijo.

Ali je podpihovanje velik gréh?

Velik gréh je sató, kér is téga pridejo vezhkrat strashne sovrashstva in raspertja po hishah; in pa she poséбно sató, kér se satósheni zhlovek odgovoriti ne more, ko sa svoje pozhernjenje ne vé.

Kaj je v' osmi sapóvedi sapóvedano?

V' osmi sapóvedi je sapóvédana refnizhnost in odkritoserzhnost v' besédi in v' djanji, in potlej pa skérb sa svojo in sa blishnjiga zhasht in poshtenje, in de se mu, zhe mu je bilo dobro imé odvseóto, spet nasaj sadóbí.

Kakó skerbimó sa zhasht in sa poshtenje?

Sa svojo zhasht in svoje poshtenje skerbimó, zhe si persadévamo, de bi vse lépe kerhsanfske zhednosti nad seboj iméli; zhe vse dolshnosti svojiga stanú na tanko spólnimo; zhe smo v' besédi, in v' djanji refnizhni in ravni; in zhe si s' bogabojézhim in pametnim shivljenjam Bogú dopasti persadévama.

Kakó se pa sa zhaſt in poſhtenje bliſhnjiga ſkerbi?

Sa zhaſt in poſhtenje bliſhnjiga ſkerbimò, zhe vſelej od njega dobro miſlimo in govorimò, in njegove dobre laſtnoſti drugim raſodévamo.

Od dvéh ſadnjih ſapóved.

Ne shéli ſvojiga bliſhnjiga ſhene.

Ne shéli ſvojiga bliſhnjiga blagá.

Kaj nam dvé ſadnji ſapóvedi prepovedujete?

Sadnji dvé ſapóvedi nam prepovedújete vſe ſheljé po tiſtim, kar naſhe ni.

Kaj nam pa ſadnji dvé ſapóvedi ſapovedujete?

Nam ſapovedújete, de moramo biti zhiſtiga ſerza, in krotiti ſvoje hude ſheljé; de ne ſinémò nikoli nizh taziga poſheléti, kar naſhe ni; in de moramo ſavoljo ſrézhe, zhaſti ali blaga bliſhnjiga veſéli, nikoli pa mu nevoſh-ljivi biti.

Sakaj je Bog tudi naſhe ſheljé pod poſta-vo djal?

Nam pokasati: 1) De je naſhih ſerz goſpodar.

2) De mu ni nizh ſkritiga, kar ſe v' naſhih ſerzih godí.

3) De je njegova poſtava boljſhi kakor vſe zhlovéſhke poſtave, klére le s' naſhimi ſu-nanjimi déli ſapovedujejo, ne pa s' notranji-mi miſlimi.

4) De je treba gréh shé prezej v' kore-nini, kar so hude sheljé, satirati in sadushiti.

Kaj sé uzhimo is dvéh sadnjih sapóved?

Is dvéh sadnjih sapóved se uzhimò, de ni sadôsti, de se zhlovek le od sunaj, to je. v' svojih sunajnih délih prav sadershí, temúzh de mora tudi resnizhno voljo imétí vse storiti, kar je sapovédaniga, in vse opustiti, kar je prepovédaniga.

Kaj je Bog tistim obljubil, ktéri po njego-vih sapovedih shivé?

Bog je všim takim vézhno shivljenje in tudi na tém svétu svoj svéti shégen obljubil.

Od zerkovnih sapóved.

Ima katoljška zérkev oblast sapóvedi dajati?

Katoljška zérkev ima od Jésusa Kristusa oblast sapóvedi dajati, in ona jih tudi daje svojim vérnim sató, de bi loshej boshje sapó-vedi spolnovali, in svelizhani bili.

Smo dolshni zerkovne sapóvedi dopolniti?

Dolshni smo jih dopolniti:

1) Kér nam shé zheterta boshja sapóved sapové duhovskim in deshelskim gosposkam pokornim bili.

2) Kér je Kristus, nash sapovednik, v' evangelii terdó sapovedal zérkev poslushati re-kózh: „Kdor zerkve ne poslusha, ga imejte malikovavza in ozhitniga greslnika.

Koliko je zerkovnih sapóved?

Pét zerkovnih sapóved je, ki jih gré so-
sébnó védiťi in dopolniti, in so té:

1) Posvezhúj sapovédane prasnike.
2) Bódi ob nedéljah in sapovédanih prasnikih s' spodobno poboshnostjo (andohtjo) per svéti mashi.

3) Pósti se sapovédane postne dni; namrezh shtirdesetdanskí post, kváterne in druge sapovédane postne dni; sdershi se tudi ob pétkih in sabotah mesnih jedí.

4) Špovej se svojih gréhov postav-
ljenimu spovedniku k' mánjšhimu vsaj
enkrat v' létu, in v' velikonožhnim zha-
su prejmi svéto réshnje Teló.

5) Ne obhajaj shenitve v' prepo-
védanih zhasih.

Od perve zerkovne sapóvedi.

Posvezhuj sapovédane prasnike.

Kaj perva zerkovna sapóved sapovedaje?

Sapoveduje prasnike ravno takó posvezhe-
vati kakor nedéljo, to je, ob prasnikih pozhi-
vati, in le déla brumnosti in bogabojézhnost
dopernashati.

Ktéri prasniki so od zérkve sapovédani?

Vsi prasniki sunej nedélje, ktéro je sam
Bog postávil.

Kdo ima oblast v' zerkvi prasnike postaviti ali odstaviti?

Papesh in shkofje imajo oblast prasnike postaviti ali odstaviti.

Zhimú je zérkev prasnike postavila?

Zérkev je prasnike postavila in sapovédala Bogú k' zhaſti in vérnim k' poduzhenju in boljſhanju.

Gospodovi prasniki so v' spomin své-
tih ſkrivnoſt, kére se take dni obhajajo; pras-
niki Matere boſhje in drusih ſvetnikov
so pa sató ſapovédani, de bi véрни Bogá hva-
lili sa tóliko gnad, ki jih je Bog ſvetnikom
dal, de bi se njih zhednoſt ſpomnili, de bi se
vnéli jih tudi ſveſtó poſnemati, in de bi se
ſvetnikom perporozhili, de bi sanje Bogá proſili.

Kaj naj katoljſhki kriſtjan ob prasnikih ſtori?

1) Naj gnade, ki jih je Bog ljudém ſploh
ali ſvetnikom poſébej dal, premišhljuje, in
Bogá sanje hvali.

2) Naj zhédnoſti ſvetnikov premišhljuje
in ſi jih v' ſgled vsame, kakó mora tudi on
ſhivéti; in

3) naj sa ſvoje potrebe po njih proſi-
njah per Bogu pomozhi iſhe.

Kaj zérkev v' prvi ſapóvedi prepoveduje?

Prepoveduje vse tiſto v' prasniki, kar je
v' nedéljo prepovédaniga, namrezh:

1) Hlapzhovſke déla bres potrebe in pra-
vizhniga perpuſhenja.

2) Vse opravila in veſelja. kére tém
dnévam ali nezhaſt delajo, ali naſ jih poſre-
zhevati motijo.

Kaj nam je tedej storiti, de bomo nedelje in prasnike po volji zérkve posvezevali?

Moramo v' zérkev iti, tam se lepó in v' Bogú sbrani sadershati, svéto masího slíshati, pridigo in kershanfski nauk svestó poslushati; svéte sakramente vrédno prejemati, duhovne bukve brati; domá brumne pogovore in svéte premislílike iméti, druge dobre déla opravljati, in terdno skleniti po salslíshani boshji sapóvedí shivéti. — Jésus sam nam da svét sgled. Ko je bil 12 lét star, je shel s' svojo materjo Marijo in s. Joshefom v' tempelj; in sadnje tri léta svojiga shivljenja na semlji je pogostama v' tempelj hodil, tam ljudí uzhil, jim sgléde dajal, kako se jim je v' tempeljni sadershati, in je tam zhudeshe délal.

Od druge zerkovne sapóvedí.

Bódi v' nedeljah in sapóvedanih prasníkih s' spodobno poboshnostjo per sve-
ti masíhi.

Kaj je v' drugi zerkovni sapóvedí sapóvedano?

Nam je sapóvedano v' nedeljo in prasník v' Bogu sbranim per svéti masíhi biti?

Kaj je v' drugi zerkovni sapóvedí prepóvedano?

Je slasti lenóba per sluslshbi boshji v' nedeljo in prasníkih prepóvedana, postavim:

1) Zhe ni krístjan per vsi svéti masíhi, ali ne v' Bogu sbran, ali zhe je le po rédkim

per pridigi ali per kershanfskim nauku, ali pa zhe je rastrésen.

2) Zhe zhas sapovédaniga duhovniga opravi-
vila s' jedjó, pijazho, igro in drugimi nepo-
trébnimi smotami sapravi, ktére ga od boshje
flushbe sadershujejo.

*Kaj mora tisti kristjan storiti, ki po vésti
is resnizhnih in pravizhnih isgovorov k' s.
mashi iti ne more?*

Tak mora domá moliti, in f' svojimi mi-
sli v' zérkvi biti, kakor de bi per flushbi
boshji bil, de bo delésen daritve (ofra) svéte
mashe, in molitve svojih vérnih brotov; domá
resnize f. vére premishljevati, duhovne bukve
brati, de to dolshnost po svoji mozhi namésti;
kak dar ubosim dati, in zhe je mozh, med
tednam k' f. mashi iti.

*Ali je shé stara navada v' prasnike f. ma-
sho flishati?*

Ta navada je takó stara kakor zérkev. Od
nedélje se shé v' djanji apostelnov bere, de so
se véрни prvi dan po sabóti (to je, v' nedéljo)
sbrali, de so bili per lomljenji kruha (to je,
per f. mashi), in de so bili obhajani.

Kjé se mora f. masha flishati?

Zhe je mogozhe v' svoji fari.

*Kaj isgovori kristjana od dolshnosti v' svo-
ji fari f. mashe in pridigo flishati?*

Isgovori ga starost, boléhnost; zhe ni dru-
ge mashe v' njegovi fari, h' ktéri bi varhi sa-
mogli iti, in kader se is drusih resnizhnih ur-
shahov priti ne more.

Od svéte mashe.

Kaj je Jésus storil, de bi sakrament f. résh-njiga Telésa védno v' njegovi zérkvi ostál?

Svojim apostelnam in njih nastópnikam in maschnikam je dal oblast ravno to délati, kar je sam per sadnji vezhérji storil, krùh in vino v' njegovo pravo teló in njegovo pravo kri spremeniti, kér jim je rékel: „To storite meni v' spomín.“

Kjé maschniki krùh in vino v' pravo teló in kri Jésusovo spremené?

Per f. mashi, kér ravno to storé, kar je Jésus per sadnji vezhérji storil.

Kaj je f. masha?

Svéta masha je nekervava daritev (nekervavi ofer) noviga testamenta, védni spomín kervave daritve, ktéro je Jésus Kristuf na krishu opravil.

Sakaj se f. massha daritev imenuje?

Sató, kér se Bogú vfigamogozhnimu pravo teló in kri Jésusa Kristusa v' podobah kruha in vina daruje.

Sakaj se f. masshi pravi nekervava daritev?

Sató, kér se per f. mashi kri ne preliwa, kakor je bila na krishu prelita.

Zhimu je Jésus Kristuf f. massho postavil?

Jésus jo je postavil; 1) de je v' svoji zérkvi pravo in refnizhno daritev do konza svetá sapustil.

2) De je védni spomin kervave daritve na krishu v' svoji zérkvi ohranil.

3) De nam je posébnó snamnje svoje ne-
skonzhne ljubésni dal.

Kdo opravlja daritev f. mashe?

Nevidama daruje Jésuf Kristuf sam sebe
svojimu nebéshkimu Ozhétu sa naf; vidama
pa opravlja maschnik to daritev.

Kakó maschnik darjtev f. mashe opravlja?

Takó, de vse storí, kar je Jésuf per po-
slédnji vézhérji storil.

1) Prime krish in kélih s' vinam.

2) Posvetí oboje, in nad obéma Kristufo-
ve beséde isrezhe, f' ktérimi se krùh in vino
v' teló in kri Jésusovo spremení.

3) Vshije teló in kri Jésufa Kristufa, in
da oboje v' podobi kruha tudi vérnim vshiti,
zhe k' f. obhajilu gredô.

Sakaj opravlja maschnik daritev f. mashe?

1) De sposná, de je Bog všiga Gospod,
in de ima vso oblast do vsih stvari.

2) De obhaja spomin svéte smerti, ki jo
je Jésuf sa naf preterpel.

3) De sahvali Bogá sa vse prejéte dobro-
te, kér ga ne moremo bolj hvaliti, in se mu
hvaléshnih skasati, kakor zhe Jésufa darujemo,
nad ktérim ima Ozhe nebéshki vse dopadenje.

4) De bi sprofil od Bogá odpušhenje gréhov.

5) De bi od Bogá sprofil vse gnade, ki
jih potrebujemo sa dúsho in teló.

Komú se daritev f. mashe opravlja?

Daritev f. mashe se le samimu Bogú o-
pravlja.

Ali se daritev f. mashe tudi svetnikom na zhašt opravlja?

Tudi svetnikom na zhašt in v' njih spomin se daritev f. mashe opravlja; to de Jésuf Kristuf ni njim, ampak samimu nebésbckimu Ozhétu darován.

Sakaj se daritev f. mashe tudi svetnikom na zhašt opravlja?

Sató: 1) de Bogá sa gnade hvalimo, ki jih je svetnikom dodélil, de so le sanj shivéli, in vézšno svelizhanje frezhno doségli.

2) De svetnike prófimo, de bi našho molitev f' svojo sklenili, in Bogá sa naš profili, de bi nam gnado dal svetó shivéti, in enkrat v' njih drushbo v' nebésa priti.

3) De se njih lépiga shivljenja spómni-mo, in ga posnemati sklénemo, kar naš tudi molitve per f. mashi opominjajo.

Sa kogá masbhnik f. masbo daruje?

Sa shive in mertve, poséбно vérne kristjane.

Ali se f. masba sa vse mértve opravlja?

Sa vse dufhe v' vizah, de bi bile skorej is viz résbene, in v' kraj nebésbke luzhi in mirú prishle.

Ali se daritev f. mashe sa eniga samiga opravlja?

Šveta masba je daritev zéle zérkve, in se nikoli sa eniga samiga, ampak sa vso zérkev opravlja; posében spomin in prošnje se pa per f. masbi storé sa tiste ktéri so se masb-niku perporozhili.

Sa ktére rezhi se smé kristjan masfniku perporozhiti, de bi per masfi sanj prôsil?

Nar préd sa dufhne potrebe, in potlej sa telésne, pa f' tem perstavkam, zhe so mu k' svelizhanju potrebne.

Kakó se mora f. masfa slishati?

Švéta masfa se mora vsa, sbrano in poboshno ali andahtlivo, spodobno in f' zhaštjó slishati, in se ne smé nobéden poglaviten dél is lastne nemarnosti samuditi.

Kaj je sbrano in poboshno per f. masfi biti?

Sbrano in poboshno per f. masfi biti se pravi radovoljno ne rasmishljen biti, v' déle f. mashe misliti; in s' duham v' Bogu biti; in torej Bogá v' ponishnosti moliti, ga sa prejéte gnade in dobrote hvaliti, novih gnad ga profiti, storjene gréhe is serza obshalovati, in terdno skleniti saréf se poboljšhati, in Bogá nizh vezh rasshaliti.

Kaj se pravi spodobno in f' zhaštjó per f. masfi biti?

Š' ponishnim, zhístim, ali vsaj sgrévanim serzam, in tudi f' spodobnim unanjim sader-shanjam per nji biti; torej se ne osirati, ne govoriti, ali kaj drusiga nespodobniga pozhénjati.

Ktére molitve se nar bolj spodobi per f. masfi moliti?

Tiste, ki jih masfnik móli v' iménu vse zerkve in vsih prizhijozhih.

Ktéri so nar imenitnishi déli f. mashe?

Tile: evangeli, darovanje, povsdi-govanje in obhajilo.

Kaj mora kristjan per evangéliu storiti?

Kader se evangeli bere, mora vstati, se pokrishati in se spomniti, de je dolshnost evangélski nauk snati, po njem shivéti, ga pred vřim svétam terditi, in perpravljen biti raji umréti, kakor ga satajiti.

Kaj mora kristjan per darovanji storiti?

Svoje misli s' maschnikovimi mislimi škle-niti, in Jésusa Bogú Ozhétu darovati.

Sakaj daruje kristjan Jésusa Kristusa Bogú nebéřhkimu Ozhétu?

De mu škashe špodobno zhařt, de ga sa prejéte dobrote vrédno sahvali, de ga prófi odpushenje gréhov in vřih duřhi in telésu potrébnih dobrót, sa vřo katolřhko zérkev, sa duhovřko in deshélřko gosposko, sa svoje řtarřhe in shlahtnike, sa priřatle in nepriřatle, sa pravizhne in gréřhnikе, sa vře shive in mertve kristjane. S' Jésusam mora kristjan pa tudi řam ře darovati.

Kaj ře pravi řebe s' Jésusam Bogú darovati?

ře pravi: is ljubésni do Bogá ravno takó perpravljen biti vře sa zhařt boshjo řtoriti, in vře preterpéti, kar je Bogú dopadliviga, kakor je Jésus vře řtoril in preterpel.

Kaj mora kristjan per povřdigovanji řtoriti?

1) Poklekni, in Jésusa v' podobah kruha in vina na altarji priřhijezhiga moliti.

2) Poln řhalořti nad řvojimi gréhi na pér-fi ře terkati in na řnanje dati, de řo nařhi gréhi krivi Jésusove řmerti.

3) Véro, upanje in ljubésen obuditi.

Kaj je kristjanu per s. obhajilu storiti?

Kader se maschnik na perfi terka in govori: „Gospod, nisim vréden, de grésh pod mojo strého, temuzh rezi le s' besédo, in moja dusha bo osdravljena;“ naj se tudi kristjan trikrat na perfi vdari, in naj ravno tiste beséde govori.

Zhe kristjan s. obhajila ne prejme, naj pa v' serzu gorezhe sheljé imá, de bi Jesusa v' duhu in v' serzu prejel, de bi se po véri, upanji in ljubésni s' Jésusam sklenil. Naj Jésusa prófi, ktériga njegova dusha zhes vse shelí, in ktéri ji je zhes vse potreben, de bi s' svojo gnado k' njemu prishel, v' njem shivel, njegovo dusho rasfvétlil, s' gorézho ljubésnijo do njega kakor shenina njegove dushe ushgal, de bi ga vòdil, seboj sklenil, de bi le v' Jésusu, s' Jésusam in sa Jésusa tukej in v' vézhnosti shivel; in takó je po duhovno obhajan.

Od pridig.

Ali dopolni popolnoma kristjan drugo zerkovno sapóved, zhe je ob nedéljah in sapóvedanih prasniki samó per s. mashi?

Ne dopolni je popolnoma; mu tudi gré, zhe perloshnost ima, boshjo besédo v' pridigah in kershanskikh naukikh poslushati.

Sakaj gré tudi pridiga in kershanski nauk poslushati?

Sató: 1) Kér se je nauk od kershanskikh refniz shé perve zhase kershanske zérkve v' pervi vélíki dél s. mashe shtel.

2) Kér se per pridigah in kersfhanskih nauk boshja beséda osnanuje in raslaga, kτέρα nam pové, kakó nam je shivéti, zhe hozhemo svelizhani biti.

3) Kér malo ljudi do bobriga resnize kersfhanske vére vé, ki jih je kristjanu k' svelizhanju véditi tréba, in kér v' resnizah nevédén kristjan veliko hudiga storí, slabo shiví, in she sató ne vé.

4) Kér zhlovek lahko posabi, kar je od kersfhanskih resniz védil, in kér, zhe ni opominjan in perganjan, rad opushta, kar je storiti dolshan.

Kaj mora storiti, kdor hozhe kak prid od pridig iméti?

1) Mora pred pridigo in kersfhanskim naukam svétiga Duha rassvetljenja profiti, de bi boshjo besédo prav rasumel.

2) Sveštó poslušhati.

3) Kar slishti nase, ne na druge obrazhati.

4) Is dobre volje in shelje poslušhati, de bi potlej takó storil, kakor je poduzhén; szer bo njegovo poslušhanje bres svelizhanskiga sadú.

Od popoldanske flushbe boshje.

Kaj gré k' popoldanski flushbi boshji?

Kersfhanski nauk, vezhérnize, roshnikranz, hitanije, shégen s' svétim reshnjim Telésam, in po shegah zerkev tudi she druge opravila.

Kaj je svéti roshnikranz?

Svete roshnikranz je v' katolskí zerkev

navadna molitev sloshena is apostolske vére, is Ozhenafha in is zheslene Marije.

Zhimú je s. roshnikranz v' katolshki zérkvi v' navadi?

Je v' navadi k' pogostimu spominu svétih skrivnost Kristusoviga vzhlovezhenja, terpljenja, in od mertvih vstajenja, in k' zhasli presvéte devize Marije.

Od trétje zerkovne sapóvedi.

Posti se sapovédane postne dní, nam-rezh shtirdesetdanski post, kváterne in druge sapovédane postne dni; sdérschi se tudi ob pétkih in sabotah mesnih jedí.

Kaj se pravi se postiti?

Se postiti se pravi od mesnih jedí se sder-shati, le enkrat, to je, opoldne, do sitiga se najésti, svezher pa le malo, szer pa zéli dan nizh, sunej posébné file, postavim, zhe se zhlovéku teshave delajo, in takrat se smé le tóliko jésti, kólikor je tréba, de teshave minejo.

Kakó se zhlovek pósti?

Kader sam sebe satají; si kako perpushe-no jéd, véselje ali kaj drusiga perpusheniga savoljo Boga perterga, in de bi loshej svoje poshelenje premagal.

Sakaj katolshka zérkev post sapoveduje?

1) Sató, de bi se gréhov ozhištili, kér gréhi vézhi dél is meséniga poshelenja isvirajo.

2) De bi ſ' poſtam dolg ſvojih gréhov plazhali, pravizi boſhji ſadoſtili, in ſavoljo ſtorjenih gréhov ſaſluſhene ſhtrafenge odvernili, kér ſhe ni ſadoſti, de zhlovek gréh ſapuſti, in ſe ga ozhiſti, temuzh ga tudi nad ſeboj ſhtrafati mora, k' zhimur je poſt nar perpravniſhi pomozh.

3) De bi ſ' poſtam ſvoje nagnjenje do hudiga ſlabili, na ſvoji duſhi pa mozhnejſhi perhajali, in tolikanj perpravniſhi bili dobro po boſhji volji delati.

Ali je poſt Bogú prijéten?

De je poſt Bogu prijéten, naſ ſ. piſmo uzhí. Ninivljani ſo ſe poſtili, in méſto Ninive je bilo ohranjeno. Eltra ſe je poſtila, Boga ſa ohranjenje ſvojiga ljudſtva profila, in uſliſhana je bila.

Ali je shé ſam na ſebi poſt Bogú prijéten?

Poſt ſam na ſebi ſhe ni Bogú prijéten, mora tudi s' obſhalovanjam ſvojih ſtorjenih gréhov ſdruſhen biti, in dobro je, kar ſebi perterga, ubogim dati, in bogabojezhe ſhivéti ſi persadevati.

Ali ſo vſi kriſtjani dolſhni ſe poſtiti?

Vſi ſo ſe poſtiti dolſhni, ktéri ſo 21 lét ſtari, in ktérih velika ſtarost, bolésen, ſlaboſt, ſoſébné velike in teſhke déla ne iſgovarjajo.

Ali ſo tiſti, ki ſe popolnoma ne morajo poſtiti, od vſiga poſta iſgovorjeni?

Niſo, tóliko ſe morajo poſtiti, kólikor ſe ſamorejo bres ozhitne ſhkode na ſdravji.

Ali se smé sam post polajshati, kdor misli, de je od posta isgovorjén?

Ne smé si ga sam polajshati, temuzh mora svojiga duhovniga pastirja to profiti.

Kaj je tistim storiti, ktéri so pravizhno od posta odvésani?

Naj 1) s' drusimi dobrimi déli, zhe uterpé, s' vbogajme dajanjem, s' molitvijo, de vezh v' zérkev gredó, nadoméstiyo, kar jim per spolnjenji posta permanjka.

2) Naj Boga profijo in shelé, de bi jih pokore, molitve in posta zérkve deléshne storil.

Ali moramo ob postnih dnéh se tudi mesnih jedí sdershati?

Tudi mesnih jedí se moramo sdershati; zhe pa shkof dovolijo, de smémo mesne jedí jésti, se vender ne smémo vezh kakor enkrat na dan, opoldan namrezh do sitiga najésti.

Kákoshno dolshnost imamo ob pétkih in sabótah?

Se moramo mesnih jedí sdershati.

Ali so vsi kristjani dolshni sapóved dershati?

Vsi katolski kristjani, ktéri se shé pameti savedó, ki niso bolni, ali nimajo posébniga perpúshenja od svojiga shkofa is pravizhnih urshahov.

Sakaj je zérkev shtirdesetdanfki post postavila?

1) Sató, de bi kristjani Jésusa posnémati, ki se je shtirdeset dni in nozhi v' pushavi postil.

2) De bi bili bolj perpravljeni skrivnosti Jésusove smerti in njegoviga vstajenja vrédno obhajati.

3) De bi se f' postam, s' molitvijo in s' drugimi dobrimi déli k' vélikonožhni spóvedi in velikonozhnemu obhajilu perpravljali.

Kakó mora kristjan shtirdefetdanski post sdershati?

Se mora postiti, kratkih zhasov se ogibati, vezh zhafa moliti, svéte bukve brati, so- sébno od Jésufoviga terpljenja, in vbogajme dajati, kolikor uterpí.

Sakaj je zérkev adventne poste postavila?

Sató, de se kristjani f' pokoro in poboljšhanjam k' Jésufovimu prihodu in rojstvu po vrédnim perpravljajo.

Sakaj je zérkev kvaternne poste postavila?

1) De bi se kristjani spomnili dolshnosti pokoro délati, in sa svoje gréhe sadoštovati.

2) De bi, kér v' kvaternih tédnih shkof- je maslnike shegnujejo, ponishno Boga pro- fili dobrih in svéstih naméštnikov Jésufovih, kér tazih véрни filno potrebujejo.

3) De bi Boga profili, de bi nam sad semlje dal in ohranil, in ga sa prejéte do- brote hvalili.

Sakaj je zérkev poste pred nekterimi veliki- mi prasniki sapovédala?

Jih je sapovédala, de bi se kristjani f' po- koro perpravljali, prasnike bolj svetó in k' vézhimu dúshnemu pridu prasnovati.

Kogá se mora kristjan she postne dni sder- shati?

Kristjan se mora postne dni tudi vsiga ras- botniga veselja sdershati, kér so postni dnévi, dnévi pokore in shalošti, ne pa dnévi veselja.

Kaj pokashe, kdor téh zerkovnih sapóved ne dopolni?

De je zérkvi nepokorn, in de mu ni veliko mar sa njegovo dusho in svelizhanje, kér se k' svelizhanju potrebnih perpomozhkov ne poslushi; in sraven pa she svojiga blishnjiga pohujsha, ktérimu je dober sgled dolshan dati.

Od zheterte zerkovne sapóvedi.

Spovéj se svojih gréhov postavljenu spovedniku k' manjšimu vsaj enkrat v' létu, in o velikanozhnim zhasu prejmi svéto réshnje Teló.

Kaj je v' zheterti sapóvedi sapovédano?

De naj se vsak kristjan nar manj enkrat vsako léto svojih gréhov spové, in o velikanozhnim zhasu svéto réshnje Teló prejme.

Kje naj kristjan o velikanozhnim zhasu spoved opravi, in sveto obhajilo prejme?

Zhe nima posébniga, resnizhniga isgôvora in perpushmanja, po sapóvedi zérkve v' svoji fari.

Sakaj sapové zérkev, de naj kristjan o velikanozhnim zhasu spoved v' svoji fari opravi?

Sato, de duhovni pastir svoje ovzé posná, od ktérh bo mogel Bogú odgovor dajati, in ktériga dolshnost je na dushi flabe krepzhati, bolne sdraviti, in ranjene zeliti, raskropljene nasaj perpeljati, in sgubljenih iskati.

Ali je vsak kristjan dolshan v' velikonožnim zhasu s. obhajilo prejéti?

Vsak, ktéri je od spóvednika vréden sposnán, in je prav perpravljen.

Dokléj terpi' zhas velikonožne spóvedí?

V' Ljubljanski shkofii od druge pošne nedélje do Kristusoviga vnebohoda.

Od péte zerkovne sapóvedí.

Ne obhajaj shenitvé o prepovédanih zhasih.

Kaj péta zerkovna sapóved prepoveduje?

Prepoveduje od perve adventne nedélje do svétih tréh kraljov, in od pepelnizhne sréde do perve nedélje po veliki nózhi shenitve obhajati.

Sakaj je shenitev ob tih zhasih prepovédana?

Sató, de té svéte zhasé v' pokori in v' flushbi boshji preslivimò, in velike skrivností s. vére, ki nam jih zérkev takrat osnanuje, bres rastrésenja premíshljujemo, od zhesar naf per shenitvah vézhi dél navadne pojédine in veselja odvrazhujejo.

ZHETERTI DEL.

Od svetih sakramentov.

Kaj mora kristjan nar bolji sheléti in si persadevati dofézhi?

Sheléti in vse persadevati si mora kristjan, de hi tukaj brumno in svetó shivel, in enkrat svelizhan bil.

Kdo pa nas je poduzhil, kakó samoremo brumno in svetó shivéti, in svelizhani biti?

Jésuf Kristuf, nas h Svelizhar, ktéri nas je pred Bogam opravizhil, nas je poduzhil, kako samoramo po véri vanj, in s' dobrimi déli njegoviga neskonzhniga saflushenja deléshni in svelizhan biti.

Ali samoremo sami od sebe brumno shivéti?

Sami od sebe ne, ampak f' pomozhjó gnade boshje.

Kjé pa sadobimò gnado boshjo?

V' svetih sakramentih.

Kaj je svet sakrament?

Svét sakrament je vidno snamnje nevidne gnade boshje od Jésusa Kristusa v' nashe posvezhenje in svelizhanje postavljeno.

Sakaj se sakramenti imenujejo vidne snamnja?

Se imenujejo vidne snamnja satò, kér se per vsakim sakramentu kaj vidi, flishti ali zhu-ti; od sunej nam kashejo, kaj Bog s' njimi po duhovno in nevidama v' nas déla. — Takó

se per svétim kerstu vidi voda, in se slislijo beséde, ktére se med oblivanjam isrekujejo.

So sakramenti samó snamnja gnade boshje?

Sakramenti niso samó snamnja gnade boshje, temuzh nam gnado, ktéro poménijo tudi delé. Takó per svétim kerstu ravno tisti zhas, kader se teló od sunej obliva, in se beséde svétiga kersta isrekujejo, gnada boshja dušho snotrej ponavlja in ozhišhuje od vseh gréhov.

Sakaj je Jésuf Kristuf svéte sakramente postavil?

Jésuf Kristuf je svéte sakramente postavil v' nashe posvezhenje in svelizhanje.

Kakó nas svéti sakramenti posvezhujejo?

Svéti sakramenti nas posvezhujejo, kér nam nektéri posvezhujozho gnado opravizhenja, ki je poprej nimamo, dodelé; — nektéri pa posvezhujozho gnado, ktéro shé imamo v' nas pomnóshijo (pogmerajo).

Posvezhujozha gnada, gnada opravizhenja, zhlovéka opravizhi, to je, mu dodeli odpushe-nje gréhov, ga posveti in štori, de je Bogú pri-jéten, prijatel boshji, erb vézhniga shivljenja.

Ktéri svéti sakramenti nam posvezhujozho gnado delé, in nas opravizhijo?

Š. kerst in f. pokora nam posvezhujozho gnado delita, in nas opravizhita.

Kakó se f. kerst in f. pokora sató imenu-jeta, kér nam posvezhujozho gnado delita in nas opravizhita?

Š. kerst in f. pokora se sató imenujeta sa-kramenta mertvih.

Sakaj se imenujeta sakramenta mertvih?

Sató, kér je zhlovek, préden jih prejme na dusni mertev, to je, bres gnade boshje, ktéra je shívljenje dushe: v' téma sakramenta ma pa jo sadobi, in po njima dusha oshivi sa vézhno shívljenje.

Kakó se imenujejo sakramenti, ktéri posvezhujozho gnado v' nas pomnoshijo?

Še imenujejo sakramenti shivih.

Sakaj se imenujejo sakramenti shivih?

Sató, kér mora zhlovek, préden jih prejme, shé posvezhujozho gnado boshjo iméti, ktéra po téh sakramentih obilnishi in moznejshi postane.

Ktéri so sakramenti shivih?

Sakramenti shivih so ti le: f. birma, f. réshnje Teló, f. poslédnje olje, f. maslnikovo posvezhevanje in f. sakon.

Kaj je tréba she vezh od svétih sakramentov véditi.

Je tréba véditi: 1) De sléhern sakrament tudi svoje lastne gnade delí.

2) De se nekteri sakramenti ne sméjo vezh ko enkrat prejéti.

Ktéri sakramenti se ne sméjo vezh kakor enkrat prejéti?

Š. keršt, f. birma, in f. maslnikovo posvezhevanje.

Sakaj se ti sakramenti ne sméjo vezh ko enkrat prejéti?

Sató, ker vtilnejo neisbrisliyo snamnje v' dusho, ki bo védno obstalo.

Kakoshne posebne snamnja dobimò per vsakim tèh tréh sakramentov.

V' f. kerstu dobimo snamnje kristjana in otroka boshjiga; per f. birni snamnje Kristufovjiga vojshaka, in per maslnikovim posvezhevanji snamnje flushabnika in namèstnika Kristufoviga.

Bo to snamnje tudi v' prihodnjim shivljenji ostalo?

Vézhno bo ostalo, svetnikom v' zhašt, hudobnim pa v' osramotenje.

Od kòd imajo sakramenti mozh?

Od Jésusa Kristusa.

So vsi sakramenti potrebni?

Vsi sakramenti so potrebni v' kerstanski zérkvi; pa niso vsi potrebni slehernimu zhlovèku, le f. kerst je vsakimu zhlovèku potreben.

Sadobi vsak gnado boshjo, zhe kak f. sakrament prejme?

Ne vsak, temuzh le, kdor je po Jésusovi volji prav perpravljen.

Kòliko je f. sakramentov?

Šèdem jih je, in so tile: 1) S. kerst, 2) f. birma, 3) f. réshnje Teló, 4) f. pokora, 5) f. poslédnje olje, 6) f. maslnikovo posvezhevanje, 7) f. sakon.

—————

Od svétiga kersta.

Kaj je f. kèrst?

Svétí kerst je prvi in nar' potrebníshi sakrament, v' ktérim je zhlovek s' vodó in bosh-

jo besédo od poérbaniga gréha in od vsih pred kerstam storjenih gréhov ozhishen, in v' Kristusu, kakor nova stvar k' vezhnimu shivljenju preroben in posvezhen.

Sakaj se f. kerst imenuje prvi sakrament?

Sató, kér mora zhlovek prej kersthen biti, prédén smé kak drugi sakrament prejéti.

Sakaj se imenuje nar potrebnishi sakrament?

Sató, kér smo vsi otrozi jése boshje rojeni, in bres f. kersta nihzhe, tudi nobén otrok ne, svelizhan biti ne more.

Kdaj je Jésus ta sakrament postavil?

Takrat, ko je po svojim od smerti vstajenji svojim apostelnam rékel: „Pojte po vsm svétu, uzhíte vse naróde, in kerstujte jih v' iménu Ozhéta, Šina in svétiga Duha.“

Kaj sadobimo v' svétim kerstu?

V' svétim kerstu sadobimo:

1) Odpushtenje poérbaniga gréha in vsih drugih pred kerstam storjenih gréhov, tudi vsih vézhnih in zhasnih shtrafeng, ktére bi mógel gréshnik na tém ali na unim svétu sató terpéti, de bi sanje pravizi boshji sadóstil; také de bi zhlovek prez v' nebésa shel, ko bi po f. kerstu v' nedolshnosti umerl.

2) Sadobimo gnado boshjo, ktéra nal opravizhi in posvétí, de smo otrozi boshji in érbje nebéshtkiga kraljéstva.

3) Postanemo udje Jesusovi in katolsheke zérkve, in tempelj f. Duhá.

4) S. kerst dushi vtisne neisbrislivo snamnje; sató se f. kerst bres veliziga gréha ne smé vezh ko enkrat prejéti.

*Ali so tudi sa ta svét vsi nastopki poerbani-
ga gréha v' s. kerstu odpushteni?*

Ne vsi; vsi bodo she le na dan od smerli
vstajenja popolnoma minuli.

*Zhimú temóta in nevédnost uma, spazhenó
poshelenje, telésne in dúshne nadloge, bolésen
in smert she po s. kerstu ostanejo?*

Sató ostanejo, de je zhlovek bolj poni-
shen in bolj sheljin gnade boshje, in mu po-
magajo, de si s' poterpeshlivoostí vózhi zhaft v'
nebésih saflushi.

*Kakó samorejo odrašteti, kléri nimajo per-
loshnosti kersta vode prejeti, svelizhani biti?*

Po kerstu shélj in kerstu kerví.

Kaj je kerst shélj?

Kerst shélj je, kader nekersthen zhlovek
sposná, de je véra Jésofova prava, in ima go-
rézhe shelje kersthen biti, pa perloshnosti ni-
ma kersta vode prejeti. in vender Bogá popol-
noma ljubi, in svoje storjene gréhe is serza ob-
shaluje.

Kaj je kerst kerví?

Kerst kerví je, kader nekersthen zhlovek
shelí kersthen biti, pa ne more, in svoje shiv-
ljenje sa Bogá in véro da.

Kdo smé kersthevati?

Shkofje in fajmoshtri, in s' njih dovolje-
njam tudi drugi mashtniki in djakoni; v' fili pa
vsak smé kersthevati.

Kaj mora storiti, kdor kersthuje?

Kdor kersthuje, mora: 1) misel iméti takó
kerstiti, kakor je Jésof ta sakrament postavil.

2) Mora zhlovéka s' pravo vodó oblití.

3) Mora med oblivanjam té beséde isgoriti: Jest te kerstim v' iménu Ozhéta in Šina, in svétiga Duha.

Kaj mora odrashen zhlovek stóriti, ktéri hozhe kershén biti?

1) Mora nar potrebníshi resnize kershanske vére véditi, in jih vérovati.

2) Mora voljo iméti ud zérkve Jéusove biti.

3) Mora svoje gréhe obshalovati.

4) Mora v' serzu skleniti in s' besédo obljubiti, de bo do konza po kershansko shivel.

Kdo stóri namešt otrók to obljubo?

Namešt otrók botri obljubo stóré vse spolniti, k' zhimur kerst savéshe.

Kákoshni morajo botri biti?

Botri morajo biti: 1) katolshke kershanske vére; 2) v' véri dobro poduzheni; 3) shé birmani; 4) hrumni, in 5) ne premladi.

Kákoshne dolshnosti imajo botri?

1) Botri morajo otroke, ki so jih v' kerstu dershali, fosébnó ljubiti.

2) Škerbéti, de so otrozi po kershansko srejeni; in zhe so starshi otrokam odmerli, ali zhe so sanikerni, naj sami sa njih kershansko sadershanje in spolnjenje obljub skerbé.

3) Sanje moliti.

Komú smo se per f. kerstu odpovédali?

Per f. kerstu smo se odpovédali hudizhu, njegovimu djanju in napuhu.

Kaj hozhe rezhi: se hudizhu odpovédati?

To je tóliko, kakor: mu nozhem pokoren biti, in njegovim skufhnjavam se nikoli podvrézhi.

Kaj je, njegovimu djanju se odpovedati?

To je, vřim hudim miřlim, řheljam, beřédam in délam, s' eno beřédo, vřim gréham se odpovedati.

Kaj je, njegovimu napuhu se odpovedati?

Je toliko kakor, se vři pořvétni zhařti, zhlovéřhki hvali, nezhimernim oblazhilam, s' eno heřédo, vřimu odpovedati, kar hudobni ljudje ljubijo in iřhejo.

Kaj smo per ř. kerřtu obljubili?

Smo obljubili v' Boga, v' Jéřusa Kriřtusa, v' ř. Duha in v' katoliřhko zérkev vérovati; po volji boshji řhivéti; le sa boshjo zhařt délati. kakor je Jéřus délal; vse ljubiti, kar je Jéřus ljubil, vse savoréžhi, kar je on savorgel; in kakor dobri otrozi matere katoliřhke zérkve tudi nji vřo pokóřřhino řkasovati.

Ali smo dolřhni to obljubo řpolniti?

Moramo jo řpolniti, drugazhi řvelizhani ne bomo.

Kakó se per kerřtu řtorjena obljuba ponovi?

Takó le: Vérujem v' Bogá Ozhéta, řina in ř. Duha. Vérujem v' Jéřusa Kriřtusa, řina boshjiga ediniga, ki je Bog in zhlovek řkupej, ktéri je zhlovéřhki rod ř' řvojim terplénjam in ř' řvojo řmertjo odréřhil. Vérujem vse, kar je Bog rářodél, kar řo Jéřus in njegovi řvétí apořtelni uzhili, in nam katoliřhka zérkev, ktere ud řiti in do řmertí ořtati řhelim, vérovati řapoveduje.

Odpovéř se iř zéliga řerzá hudizhu, njegovimu napuhu in vřimu njegovimu djanju. Odpovéř se tudi vřim gréham, bahanju in vřim

sapeljivim ukam téga svetá. Perpravljen fim po kershanfko shiveti. Bog me poterdi f' svojo mogožno gnado v' mojim sklepu. Amen.

Kdaj se spodobi per f. kerstu storjeno oblubo ponoviti?

Spodobi se: 1) kmalo, ko se svoje pame-
ti savemo.

2) Pred f. birmo.

3) Na dan svojiga godú, ali ob rojstni oblétnizi.

4) Pred spóvedjo in f. obhajilam, slasi, ko se pervikrat k' f. obhajilu gré.

5) Vélíko in binkushtno sabóto.

6) Ob zhasu skushnjav, vezhkrat v' shivljenji, in solébnó v' smertni bolésni.

Ali mora kristjan slo skerbéti, de gnado ohrani, ki jo je per f. kerstu sadobil?

Slo mora skerbéti, kér je ta gnada nar imenitnishti. Po nji je postal otrok boshji, brat Kristusov, érbizh nebéshkiga kraljéstva in tempelj f. Duhá; in zhe bi jo sgubil, v' nar vézhi nefrézho pade, nodelshnost sgubi, in je spet fushen hudizhov.

Od f. birme.

Kaj je f. birma?

Svéta birma je sakrament, v' ktérím je kersheni zhlovek f' pokladanjam rok in molitvijo fhkofa in f' f. krishmo od f. Duhá v' gnadi boshji poterjen, de svojo véro stanovitno sposná in tordi, in po nji shivi.

Kaj da f. birma?

Svéta birma posvezhujozho gnado boshjo pomnoshi, in she poséбно gnado da, de kristjan stanovitno véro prizha, in po nji shiví; tudi vtisne dushi neisbrislivo snamnje, sató ne smé zhlovek vezh ko enkrat birman biti.

Ali je sakrament f. birme vsm potreben?

Sakrament f. birme ni takó potreben, de bi kristjan bres njega ne mogel svelizhan biti; pa savoljo gnade, ki jo pomnoshi, bi se kristjan pregréshil, ko bi ga is sanikernosti ne prejél.

Kdo nas preprizha, de je zhlovéku gnada f. Duha potrebna?

Apostelni Jésusovi; oni so bili, préden so f. Duha prejéli, maloserzhni, kasniga serza v' vérovanji; potlej pa, ko so binkushtno nedéljo f. Duhá prejéli, so serzhno Jésusa Kristusa vsmu ljudstvu osnanovali, ga povsod bres strahú pred smertjo prizhali, in rajshi shivljenje sgu-bili, kakor od Jésusove vére odstópili.

Kdo je perve kristjane birmovál?

Apostelni so perve kristjane birmovali.

Kdo ima danashnji dan oblast birmovati?

Danashnje dni imajo v' rédu le shkofje oblast birmovati, kér so oni pravi nastopniki apostelnov.

Kakó shkof birmújejo?

Shkof nad birmanzam roké rasprostó, molijo, in f. Duhá vanj klizhejo; potlej mu pomashejo zhelo f' svéto krishmo, in ga nekóliko na lize udarijo, mu mir vóshjo, in na sadnje spét sanj molijo. — Satorej morajo birmanzi per prvi molitvi, ki jo shkof nad nji-

mi molijo, in per sadnji, kader so shé vse pobirmali, vprizho biti.

Kaj poméni pokladanje rok shkofvih nad birmanzi?

Poméni, de jih bo f. Duh f' svojo gnado obrároval in mozhne storil.

Kaj poméni masanje s' f. krishmo?

Poméni gnado f. Duha, ktéra je v' f. birmi pomnoshena, de je zhlovek v' véri poteren, in Bogú prijéten.

Sakaj stori shof f. krish na zhelu birmanzu?

V' spomin, de ima f. birma vso svojo mozh od Jésufoviga terpljenja in njegove smerti na krishu.

Sakaj na zhelu krish storé?

V' spomin, de se birmanz ne smé framo-vati Jésufoviga krisha in njegove vére.

Sakaj shkof birmanza malo na lize udarijo?

De se birmanz spomni, de mora vselej perpravljén biti sa Jésusa voljno in serzhno terpéti.

Kakó mora biti perpravljén, kdor hozhe f. birmo prejéti?

Mora biti kerfhen, zhe je shé odrashten mora biti v' véri in slasti v' tistim, kar f. birmo sadéva, dobro poduzhén, in v' stanu gna-de boshje, to je, bres smertniga gréha.

Kakó se mora tedej k' f. birmi perpravljati?

Po sglédu apostelnov v' Jerusalemu se mora perpravljati s' molitvijo in s' drusimi dobrimi déli; in zhe ima smertni gréh nad seboj, se móra spovédati, in f. odvíso dobiti.

Kaj naj takrat stori, kader shkof molijo, in roké rasprosterte dershé?

Takrat naj birmanz véro v' kersthanške ref-nize pokóvi, in v' serzu terdno skléne f' pomozhjo gnade f. Duhá nikdar od vére odstópiti, temuzh vselej po sapóvedih f. vére shivéti in naj f. Duhá sató na pomozh klizhe.

V' kléri starosti se otrozi sméjo birmati?

Zérkev shelí, de takrat, kader se shé svo-je pameti savedó, de bolj sposnajo, kakó potreben jim je ta sakrament; de se loshej in boljše perpravijo ga vrédno prejéti, in se tudi loshej spomnijo, kdaj so bili birmani.

Sakaj se tudi k' f. birmi botri jemljejo?

Sató, de bi birmane k' dobrimu napeljevali, od hudiga odvrazhevali, jih obljub opominjevali, de v' véri stanovitni ostanejo, in po nji shivé.

Kaj mora birman po f. birmi storiti?

Mora Bogá sa ta sakrament sahvaliti, si persadevati Jésove nauke zhedalje bolj sposnati, na tanko po njih shivéti, prejéto gnado s' molitvijo in dobrimi déli ohranti, in se vsiga ogibati, f' zhimur bi gnado boshjo lahko sapravit.

Od svétiga réshnjiga Telésa.

Kaj je sakrament f. réshnjiga Telésa?

Sakrament f. réshnjiga Telésa je nar svetéjshi sakrament; je pravo teló in prava kri nashiga Gospóda Jésusa Krístusa v' podobah kruha in vina.

Sakaj se ta sakrament nar svetějšhi imenuje?

Sató, kěr ne posvezhuje samo zhlověka, temuzh ima v' sěbi Jěsufa Kristusu, sazhětnika vse svetosti.

Sakaj se temu sakramentu pravi sakrament altarja?

Sató, ker se na altarji premenjenje kruha in vina v' teló in kri Jěsufovo godi.

Kdaj je Jěsuf ta s. sakrament postavil?

Jěsuf je ta s. sakrament postavil per sadnji vezhěrji, pred svojo smertjo tisti vezhěr, to je, veliki zhetertik.

Kakó je Jěsuf ta sakrament postavil?

Po vėzhərji, ko je bil s' svojimi apostelni velikonozhno jagnje jėdel, je vsěl krùh v' svoje svėte rokė, je sahvalil nebėshkiga Ozhėta, ga je s' svojo vsigamogozhno besėdo posvėtil, ga raslomil, in dal apostelnam rekozh: „Vsa- mite in jėjte, to je moje teló, ktéro bo sa vas dano.“ Po tēm je vsěl kėlih s' vėnam, sahvalil, posvėtil, in apostelnam dal rekozh: „Pite is tėga vfi; sakaj to je moja kri nove savėse (noviga testamenta), ktėra bo sa vas in sa njih veliko prelita v' odpushenje grėhov. To storite meni v' spomin.“

Kaj se je sgodilo na tė Jěsufove besėde: „To je moje Teló, to je moja kri.“

Velik zhudesh, de sta se krùh in vino v' Jěsufovo shivo teló in kri spremenila, desiravno je podoba kruha in vina tudi potlej she ostala.

Kaj je Jěsuf hotel s' besėdami: „To storite meni v' spomin?“

S' temi besėdami je Jěsuf svojim apostel-

nam in vſim maſhnikam oblaſt in ſapóved dal per ſ. maſhi ravno ſ' témi beſédami, ktére je on isrékel, krùh in vino v' shivo teló in kri Jéſufa Kriſtufa ſpremenovati; tudi je ſ' témi beſédami ſapóved dal, de naj ſe per téj ſkrivnoſti véрни kriſtjani njega ljubésni, terplénja in ſmerti hvaléshno ſpomnijo.

Kdaj ſe krùh in vino ſpremenità v' teló in kri Jéſuſovo?

Krùh in vino ſe ſpremenità v' Jéſuſovo teló in kri, kader maſhnik nad kruham isrezhe Jéſuſove beſéde: „To je moje teló,“ — in nad vinam: „To je moja kri.“

Ali je po poſvezhenji ſhe krùh in vino?

Ni vezh krùh in vino, kér Jéſuſove vſigamogozhne beſéde krùh in vino ſpremené v' njegovo pravo teló in pravo krí; le podoba kruha in vina ſhe oſtane.

Kaj pa je podoba kruha in vina?

Podoba je to, kar ſe nad ſakramentam ſ' zhlovéſhkimi pozhutki vidi in zhuti: farba, pokuf in duh kruha in vina.

Ali je v' podobi kruha ſamo ſvéto réſhnje Teló Jéſuſovo?

V' podobi kruha ni le teló, ampak tudi kri Jéſuſova, kakor tudi v' podobi vina ni le kri, ampak tudi teló Jéſuſovo; in naj bo ſhe tako majhna drobtíniza ali kápljiza téh podob, je Jéſuf Kriſtuf le vender zél in veſ, Bog in zhlovek, s' duſho in ſ' teléſam, ſ' kervjó in s' méſam prizhijózh.

Kóliko zhasa ofstane Jésus Kristuf v' zhlovéku, kader ga je prejel?

Jésus Kristuf takó dolgo v' podobi kruha in vina v' zhlovéku ofstane, dokler podobe ne minejo, f' svojo gnado pa, dokler smertno ne greslí.

Kaj je is téga skleniti, kér je Jésus Kristuf v' sakramentu f. réshnjiga Telésa prizhijózh?

Skleniti je, de moramo Jésusa Kristusa v' tém sakramentu moliti.

Kákoshen krùh in kákoshno vino mora biti sa posvezhevanje?

Krùh mora biti oprésen, bres kvasú, is zhište pshenizhne moke, in pravo vino od vinske terte.

Sakaj je Jésus Kristuf ta presvéti sakrament postavil?

1) V' spomín svojiga terpljenja in svoje smerti.

2) De bi bil on sam duhovna jéd našim dušham sa vézhno shivljenje.

3) De nam je dal stanovitno sprizhevanje svoje ljubésni do nas, in de smo s' nebéshkim Ozhétam správljeni.

4) De je f' svojo zérkvijo do konza svetá ne le po svoji gnadi, ampak tudi v' resnizi sam vprizho.

So kristjani dolshni sakrament f. réshnjiga Telésa prejémati?

Dolshni so, kér

1) Jésus sam to sapoveduje rekózh: „Resnizhno, resnizhno vam povém, ako ne bote mojiga mesá jédli, in moje kervi pili, ne bote iméli shivljenja v' sebi.“

2) Savoljo gnad, ktére kristjan v' tém sakramentu sadobi, ktéri je jéd in pijazha nafhe dúfhe sa vézhno shívljenje.

Kdaj smo dolshní sakrament f. réshnjiga Teléfa prejéti?

Po zerkvéni sapóvedi smo ga dolshní pod smertnim gréham vsako léto nar manj enkrat, in szer o velikonožhnim zhasu prejéti.

Sakaj zérkev sapoveduje o velikonožhnim zhasu f. obhajilo prejéti?

Sató, kér je Jésuf Kristuf o velikonožhnim zhasu terpel in umerl, in tudi ta f. sakrament postavil, in ga dal svojim apostelnam vseliti.

So kristjani dolshní she ob drusih zhasih f. obhajilo prejéti?

Svéto obhajilo so dolshní kristjani prejéti v' smertni nevarnosti, sató kér je popotniza v' vézhno shívljenje; zérkev pa tudi shéli, de bi ga vezhkrat v' létu prejéti.

Sakaj je dobro vezhkrat k' f. obhajilu iti?

Zhe je kristjan, kolikor njogove slabost samore, vréden, je dobro vezhkrat k' svétimu obhajilu iti, kér je f. réshnje Teló duhovna jéd, in daje mozh njegovi dúfhi.

Sakaj so kristjani dolshní v' nevárni bolésni sakrament f. reshnjiga Teléfa prejéti?

Sató, kér je takrat nar bolj potrébno, de dúfha mozh sadobi bolésen voljno terpéti, in frézhno umréti, torej se ne smé do sádnjiga odlafhati, kér je nevarno.

Je sanikernost v' prejemanji téga f. sakramenta gréh?

Gréh je, kér tak zhlovek kashe flabo véro, majhno ljubésen in hvaléshnost do Jésusa.

Per ktéri starosti so dolshni otrozi pervo f. obhajilo prejeti?

Nihzhe ne more starosti, kdaj so otrozi dolshni, ali kdaj sméjo pervo f. obhajilo prejeti, bolj véditi, kakor starshi in spovedniki, ktéri nar bolj vedó, zhe so otrozi sadosti poduzhéni, in zhe takó brumno shivé, de so f. obhajila vrédni.

Kákoshne gnade sadobé kristijani, zhe po vrédnim f. réshnje Teló prejmejo?

Vrédno f. obhajilo

- 1) Kristjana s' Jésusam skléne.
- 2) Gnado boshjo v' njem ohrani in pomnoshi ali poviksha.
- 3) Mu male ali odpustlive gréhe odpusti.
- 4) Mu hudo posheljenje pomanjsha.
- 5) Obvárúje dusho prihodnjiga hudiga.
- 6) Mu da sastavo zhaslittljiviga vstajenja teléa in vézhniga shivljenja.

Kdó delí vérnim f. réshnje Teló?

Mashniki delé vérnim f. réshnje Teló.

Kogá tedej kristjan prejme, kader k' f. obhajilu gré?

Jésusa Kristusa, praviga shiviga Bogá, s' dusho in f' teléfam, f' kervjó in s' méfam.

Od perpravljanja sa vrédno prejémanje téga svétiga sakramenta.

Ali se smé bres perprave iti k' f. obhajilu?

Ne smé se iti bres perprave k' svétimu obhajilu; temuzh kdor ga hozhe vrédno prejéti, mora prav perpravljén biti.

Kolikéro mora perpravljanje sa vrédno f. obhajilo biti?

Dvojnó, perpravljanje dushe in teléfa.

Kákoshna je perprava dushe?

1) Mora kristjan bres smertniga gréha in v' gnadi boshji biti.

2) Tudi ne smé iméti ljubésni do malih gréhov.

3) Mora sheléti Jésusa vrédno in poboshno prejéti.

Ali je velika pregréha Jésusa nevrédno prejéti?

Velika pregréha je, kér je Jésusu velika nezhaft storjena.

Ktéri f. obhajilo nevrédno prejmejo?

Vsi, ktéri ga prejémó v' smertnim gréhu.

Kdaj kristjan ta gréh védama stori?

Takrat, kader bi ne hotel spovedniku svojih gréhov rasodéti, ali kader bi per spóvedi odvése ne dobil, in bi vender k' f. obhajilu shel.

Kako se gréhu pravi, ki se s' nevrédnim obhajilam stori?

Se mu pravi boshji róp.

Kakó Bog take shtrafa, ki boshji róp storé?

Bog jih vézhi dél shtrafa f' slepoto uma, s' sapulhenjam hoshjim, f' terdovratnostjo ser-

zá, f' zhasnimi nadlogami in s' vézhnim pogubljenjam.

Kaj se je is téga uzhiti, ko je nevrédno prejémanje s. obhajila takó velik gréh?

Is téga se je uzhiti, de se zhlovek téga nikoli ne more dosti bati, in de je, zhe je nefrézhen bil v' ta gréh pasti, dolshan se ga spovedati, in veliko pokoro délati.

Kaj mora kristjan storiti, préden s. réshnje Teló préjme, zhe je v' smertnim gréhu?

Mora popréj svoj gréh is serza obshalovati, se ga zhišto spovedati, in s. odvíso prejéti.

V' zhum obstoji poboshnost ali andoht serza?

Poboshnost serzá obstoji v' tém, de zhlovek:

1) Véro, upanje in ljubésen obudi.

2) De móli Jésusa Kristusa v' sakramentu s. réshnjiga Telésa.

3) De misli f' hvaléshnim serzam v smért Jésusa Kristusa.

4) De je ponishen, in de obudi gréven-go nad gréhi, in terden sklep svoje shivljenje zhedalje bolj po nauku Jésovim ravnati, in de ima posébnó ljubésen do blishnjiga.

Kakó se obudi véra pred s. obhajilam?

Takó, de kristjan terdno véruje, de je v' sakramentu altarja ravno tisti Jésus Kristus vpri-zho, ktéri je na svét prishel nas odréshiti, ktéri je terpel in na krishu umerl, ktéri je tretji dan od smerti vstal, in sedí na desnizi Bogá Ozhéta.

Kakó se upanje obudi?

Takó, de se kristian na Jésovo ljubésen terdno sanese, de mu no gréhe odpustil, svo-

jo gnado, vézhno svelizhanje, in vse potrebne pomozhi sa svelizhanje dal, kér je takó dobrotliv in milostliv, de se mu v' sakramentu vshivati dá.

Kakó se ljubésen obudi'?

Takó, de ima kristjan, ktéri k' s. obhajilu gré, serzhno veselje do Jésusa Kristusa, ktériga bo sdaj prejel.

Kakó kristjan v' s. obhajilu Jésusa s' ponishnostjo prejme?

Zhe premishljuje, kakó prezhudno velika je Jésusova ljubésen, ktéra je storila, de se je on tólikanj ponishal, de je svojih vérníkov duhovna jéd in pijazha postál, de bi se s' njimi sklenil, de bi vézhno shivljenje iméli; de je on kralj nebés in semlje, zhlovek pa prah in pepel, in sraven she gréshnik; kakó je tedej dolshan se pred Jésusam v' svoj nizh ponishevati.

Sakaj mora kristjan pred s. obhajilam tudi grévengo nad svojimi gréhi obuditi, in terdno skleniti v' perhodnje brumno shivéti?

To mora sató storiti, kér nobén zhlovek ni sadošti zhist in popólnama vréden Jésusa prejeti, in kér bo takó veliko gnado perjel, mora tudi terdno voljo iméti ljubesnživiga in dobrotliviga Jésusa ne vezh shaliti.

Kakó naj se véрни kristjan she bolj perpravlja k' svétimu obhajilu?

Vérni kristjan naj se poprějšnji dan s' molitvijo, s' branjam svétih bukev in s' drusimi dobrimi déli, tudi s' sdershevanjam od dopušeniga veselja, sa s. obhajilo perpravlja.

Kakó se mora kristjan na teléfu pèrpravljati sa f. obhajilo?

1) De je, zhe ni nevarno bolan, od polnozhi tesh.

2) De spodobno, vender ponishno oblezhen s' velikim spofhtovanjam k' boshji misi perstópi.

Kaj mora kristjan storiti, kader se pred f. obhajilam ozhitna spoved móli?

Takrat naj grévengo nad svojimi gréhi ponoví. Kader rezhe maschnik: „Glejte Jagnje boshje, ktéro gréhe svetá odjemlje.“ — naj kristjan Jésusa móli. In kader maschnik pravi: „Gospod, nisim vréden, de grésh pod mojo štrého, temúzh rezi le s' besédo, in moja dušha bo osdravljena;“ — naj obhajanz s' veliko ponishnostjo sposná, de ni vréden Jésusa prejéti, naj se trikrat na perfi udári, in ravno té beséde s' maschnikam vred govori. Sraven naj tudi upanje obudi, de per Jésusu milost najde,

Kakó se mora obhajanz per prejémanji f. hostije sadershati?

Kader maschnik f. hostijo podá, mora obhajanz ušta zhédno odpréti, jesik na spodnji shnabel poloshiti, in f' spofhtovanjam f. réshnje Teló prejéti; svéte hostije ne svezhiti, ne nalash v' ustih perdershevati, temúzh prez savshiti. Ako se f. hostija ušt prime, je ne smé f' perštam, ampak s' jesikam odlozhiti, ne is ušt pljuvati, in ne prez is zérkve iti.

Kaj mora kristjan po f. obhajilu storiti?

Kadar je kristjan f' réshnje Teló shé prejél; naj poklékne na štran, de v' miru veli-

ko gnado premisli, ktéro je prejél, in v' téh brumnih mislih naj:

1) Jésusa sahvali sa nefkonzhno gnado, ktéro mu je skasal, de je k' njemu prishel.

2) Naj v' ponishnosti móli.

3) Naj mu dusho in teló daruje, de bo oboje le v' boshjo zhašt obrazhal.

4) Naj Jésusa prófi, de bo s' svojo gnado stanovitno v' njem ostál.

5) Naj véro, upanje in ljubésen obudí, in druge storjene dobre sklepe ponoví.

6) Naj ga prófi, de mu vse dodeli, kar mu je sa dusho in teló potrebniga.

Sakaj se mora kristijan s' tako skerbjó k' s. obhajilu perpravljati?

Savoljo svetosti téga sakramenta in savoljo velikíga sadú, ki ga kristijan is vrédniga pre-jémanja téga s. sakramenta sadobí, in savoljo velikíga gréha, ki bi ga s' nevrédnim s. obhajilam storil.

Kako se mora kristijan na dan s. obhajila sadershati?

1) Se mora várovati vsíga postopanja, mora domá biti, Jésusa vezhkrat sahvaliti, dobre déla opravljati, in sbranih svétih misel biti, in dobro je duhovne bukve brati.

2) V' zérkev iti, in poboshno moliti.

3) Vsíga posvétniga hruma in veselja, kar je mogozhe, se ogíbatí, in tudi potlej Jésusa ne posabiti, ktériga je prejél, de vselej brumno shiví, kér le s' takim Jésuf s'klénjen ostane,

Kaj je duhovno obhajilo?

Duhovno obhajilo so mozhne sheljé Jésusa in njegovo gnado prejéti, ktére ima kristjan is ljubésni do Jésusa in brunniga shivljenja.

Je kristjanova dolshnost vezhkrat take sheljé do Jésusa obuditi, ali duhovno obhajilo prejéti?

Kristjan se mora védno v' duhu obhajati, sakaj sakrament altarja mu je le vzhafi mogozhe prejéti; de bi pa Jésusoviga duha imel, mora sméraj sheléti, zhe bozhe shivljenje dušhe ohraniti. Posébnó pa mora:

1) Velike sheljé do Jésusa in njegoviga duha obuditi, kader se perpravlja s. réshnje Teló prejéti.

2) Kader savoljo bolésni ne more Jésusa v' sakramentu altarja prejéti.

3) Per s. mashi, kader se maschnik obhaja, in tudi drugikrat, kader vidi druge k' s. obhajilu iti.

Zhe kristjan, ktéri je bil nékaj dni poprej per s. obhajilu, sboli, ali mu je tréba spét s. obhajilo prejéti?

Tréba mu je, de v' nevarni bolésni popótnizo prejme.

Kaj naj vénni storé, kader gré duhoven bolnika obhajati?

Vénni naj Jésusa molijo in pozhasié, naj ga sprémijo, in sa bolnika molijo, de bi mu Jésum gréhe odpustil, in se mu dal vrédno prejéti, in naj tudi sasa profijo, de bi ob sadnji uri gnado iméli Jésusa vrédno prejéti.

Od sakramenta svéte pokore.

Kóliko poménov ima beséda pokora v' sebi?

Beséda pokora ima vezh poménov: ali se vsame kakor zhédnost, ali kakor sakrament, ali kakor sadoštilo.

Kdo ima pokoro kakor zhédnost?

Tisti, ktéri gréh zhes vse sovrashi in obshaluje, ga vezh ne déla, in ga po vrédnosti nad seboj pokori.

Je taka pokora vselej potrebna odpushtenje gréhov sadobiti?

Vselej je potrebna, kér drugazhi ni mogozhe odpushtenja gréhov sadobiti, zhe gréshnik gréha ne sovrashi, in ga ne sapuští.

Ali je lahko pokoro délati?

Ni lahko, ampak teshko, kér je spazheni natori soperna, in jo lozhi od vfiga, kar ji dopade.

Samore gréshnik sam od sebe pokoro délati?

Sam od sebe ne, temuzh f' pomozhjo gnade boshjo, ktére mu je tréba Boga ponish no profiti.

Kakó gnada boshja spreoberne greshtnika?

Spreoberne ga, de mu daje strah, upanje, sposnanje, shalošt nad gréhi, ljubésen do Bogá in njegovih sapóved, in stanovitnost v' dobrim.

Ali se greshtnik hitro spreoberne?

Greshtnik se vézhi del le pozhasi spreoberne.

Kaj je sakrament s. pokore?

Sakrament s. pokore je sakrament, v' ktérim v' to postavljeni mashtnik namešt Bogá grésh-

niku po kerstu storjene gréhe odpustí, zhe se jih sgréva, in zhišto spové, in zhe ima tudi refnizhno voljo se poboljšhati, in pravo pokoro délati.

Kdo je postavljeni maslnik.

Tisti, ktériga njegov shkòf postavi, de spoveduje.

Kaj je pokora kakor sadoštilo?

So tiste spokorne déla, ktére so zhlovéku potrebne, de pravizi boshji sadoštili.

Ktérim je sakrament s. pokore potreben?

Všim tistim, ktéri so po s. kerstu kak merten gréh storili.

Kdaj je Jésus Kristus sakrament s. pokore postavil?

Tisti dan, ko je od smerti vstal, in se je svojim apostelnam perkasal, vanje dihnil v' snamnje, de jih s' nevidno oblastjo navdá, in jim rékel: „Prejmite svétiga Duha; ktérim bote gréhe odpustili, so jim odpushteni, in ktérim jih bote sadershali, so jim sadershani.“

Kdo ima dan danashnji oblast gréhe odpushtati?

Dan danashnji imajo oblast gréhe odpushtati shkofje, ki so nastopniki apostelnov, in maslniki.

Ktéri gréhi so odpushteni v' sakramentu s. pokore?

Vš po s. kerstu storjeni gréhi, naj bodo she tako veliki, in naj jih bo she tólikanj, se odpusté, zhe je gréshnik prav perpravljen.

Kaj sadobimò v' sakramentu s. pokore?

Sadobimò 1) odpushtenje gréhov; 2) od-

pušhenje vézhnih shtrafeng; 3) polvezhujozho gnado boshjo; 4) mir vesti.

Kaj se pravi pravo pokoro delati?

Pravo pokoro delati se pravi k' Bogu se poverniti, od ktériga smo se s' gréham odvernili, svoje gréhe zhertiti, jih resnizhno obshalovati, se jih spóvédati, jih nizh vezh storiti, in sanje sadoštovati, in dobre déla délati.

S' ktéro pergliho nas je Jésus poduzhil, de mora gréshnik vse to storiti, zhe pravo pokoro déla?

S' pergliho od sgubljeniga fina.

Kaj je potrebno v' sakramentu s. pokore, de se odpushtenje gréhov sadobi?

Potrebno je, 1) isprashevanje vesti; 2) shalost ali grévenga nad storjenimi gréhi, 3) terdni sklep pobólshanja, 4) zhišta spóved, 5) sadoštenje sa gréh.

Od isprashevanja vesti.

Kaj se pravi vést isprashevati?

Vést isprashevati se pravi dobro premisliti, kaj je zhlovek od svoje sadnje dobro storjene spóvedí, ali od tistiga zhafa, kar je sazhél gréh sposnovati, greshil.

Ali je isprashevanje vesti potrebno?

Isprashevanje vesti je filno potrebno, kér se greshnik bres isprashevanja vesti sam ne more ne prav sposnati, ne pobólshati, in ne zhišto spóvédati.

Ali je ispraszevanje vesti samo takrat potrebno, kader se grešnik k' spovedi perpravlja?

Ne le takrat, ampak vezhkrat naj svoje shivljenje premisljuje; poséбно ob nedéljah, prasniki, po poslusnanji boshje beséde. in vsak dan svezhér, kér to pomaga, de se zhlovek loshej sposná, ponishuje in poboljsa.

Ali si mora grešnik per ispraszevanji vesti veliko persadéti?

Grešnik si mora per tém tóliko in she vezh persadéti, kakor per takim imenitnim opravilu.

Ktéri grešniki so dolshni svojo vést she bolj fkerbno ispraszevati?

Tisti gresniki, ktéri so se slabo spovedovali, svojo vést malokrat ispraszevali, ktéri svét in njegovo veselje ljubijo, in ktéri imajo veliko posvetnih fkerbi in smotnjáv.

Kaj mora zhlovek storiti, de bo samogél svojo vést prav ispraszati?

Mora s. Duha na pomozh poklízati, de ga rasvetli, in njegovo gréshno serzé omezhi, de grešnik prav sposná svoje gréhe in sebe, kakor ga Bog posná, ki ga bo sodil, kakor je v' resnizi, ne pa kakor se sam sebi sdi.

Kaj mora grešnik misliti, preden se storjenih gréhov isprashuje?

Mora premisliti, zhe je spolnil svoje per sadnji spovedi storjene sklepe in obljube, in kar mu je spovednik sa pokoro naloshil, ali svetoval storiti, de bi se loshej gréha varoval.

V' kaj mora gréshnik sploh mifiti per isprashevanji vésti?

Sploh mora mifiti: 1) Zhe je s' miflimi, s' sheljami, s' besédami, s' djanjam ali s' samudo dobrih dél greshil. 2) Kákoshen gréh je storil. 3) Kólikokrat je en gréh storil. 4) V' okólishine gréha, ktére hudobo storjeniga gréha povikshujejo ali smanjshujejo. 5) Kaj je is gréha prishlo, in kaj je k' gréhu perloshnost dalo. 6) Is ktériga naména je greshil.

V' kaj mora gréshnik per isprashevanji vésti posébej mifiti, de bo svoje gréhe svédil?

1) Zhe ni gréshil soper desét boshjih ali pét zerkovnih sapóved.

2) Zhe ni kriv eniga ali vezh poglavitnih lastnih ali ptujih, v' f. Duhá ali v' nebo vpijozhnih gréhov.

3) Zhe ni opustil dél milosti do svojiga blishujiga, ali kaj drusiga, dobriga, kar je bil dolshán storiti.

4) Zhe ni dolshnost svojiga stanú v' némar pufhal.

5) Zhe je storjeno krivizo poravnál in popravil, in f' svojim sovrashnikam se spravil.

Na kaj mora zhlovek per isprashevanji pregréshnih mifel in shélj glédati?

Per isprashevanji hudih mifel mora glédati, zhe jih je radovoljno imel, in per sheljah, zhe je vanje pervolil.

Kakó se mora shtevilo grehov isprashevati?

Mora mifiti, kólikokrat je en smerten gréh storil; zhe posébej shevila ne vé, naj

pomisli vsaj, kólikokrat ga je v' mélszu ali v tédnu ali na dan storil.

Sakaj se mora tudi isprashevatí, kaj je is gréha prishlo, in kaj je k' gréhu perloshnosti dalo?

Sató, kér mora per spóvedi rasodéti, zhe je bil blishnji s' njegovim gréham možhno rasshaljen, poshkodovan ali pohujshan; zhe je savoljo téga sazhél v' bogabojézhnosti bolj mersel in sanikern perhajati. Ravno tako mora tudi per spóvedi povédati, kaj je k' gréhu perloshnost dalo; zhe je gresnil is flabe navade, ali ker se perloshnosti ni ogibal, ali radovoljno v' nji ostal.

Kakó se isprashuje vést nad dolshnostmi svojiga stánú?

Zhe pomisli, zhe je kakor ozhe, gospodár, vikshi, ali kakor otrók, posel, podloshen, i. t. d. svoje dolshnosti svestó dopolnovál, ali ne.

Kdaj je sanikernost v' isprashevanji vesti velik gréh?

Posébnó takrat je velik gréh, kader se zhlovek v' nevarnost postavi kak smerten gréh posahiti, to se sgodí vézhi dél per ljudéh, ktéri velikokrat smertno gresné, in se malokdaj spovedujejo.

Od grevenge.

Kaj je grevenga?

Grévenga je gnusenje nad gréham, ki je nar vézhi hudo na svétu, in serzhna shaloft, de je Bog rasshaljen, sklénjena l' stanovitno voljo Bogá nizh vezh rasshaliti.

Kakofhna mora grévenga biti?

Grevenga mora biti: 1) notranja ali serzhna, 2) zhesnatorna. 3) nar vézhi, zhes vflako drugo shalost), 4) nad všimi gréhi.

Kdaj ima gréshnik notranjo ali serzhno grévengo?

Takrat, kader ni le v' uših, ampak ga v' ferzu pezhe, in pokoja nima, de je Boga s' gréham rasshalil, in se tudi poholjšha.

Sakaj mora grévenga serzhno shalost biti?

Sató, kér ima tudi gréh v' ferzu svoj sazhetik.

Kdaj ima gréshnik zhesnatorno grévengo?

Kader ga gnada f. Duhá in zhesnatorni urshahi k' shalovanju omezhé, de sató shaluje, kér je s' gréham Bogá, nar vézhiga dobrótnika rasshalil, gnado boshjo sapravit. pravizo do nebél sgubil, in vézhno pogubljenje saflushil.

Kdaj ima zhlovek natorno grévengo?

Takrat, kader is natornih urshahov shaluje, de je s' gréham oframotèn in poshkódevan, v' bolésen padel, ali se mu je kaj drusiga, kar koli fi shé bódi, hudiga sgodilo. — Kralj Antioh je v' svojim hudobnim shivljenji nesnano bolésen dobil, de so ga shiviga zher-vi jédli. Vfi so ga sapustili, nobeden mu ni hotel strézhi. Sdaj je obshaloval svoje pregréshno shivljenje, pa ne is ljubésni do Bogá, ampak savoljo bolezhín, ki jih je terpel, in je shelel od njih réshen biti. Profil je Bogá pomozhi, pa je ni dobil.

Ali samore gréshnik s sgol natorno grévengo per Bogu odpushtenje sadobiti?

Ne more, kér taka grévenga ne pride is ljubésni do Bogá, ampak is ljubésni do sebe samiga.

Bi bila grévenga dobra in sadošti, ko bi zhlovek le sató shaloval, ko se pekla boji?

Taka grévenga bi ne bila sadošti, kér bi isvirala le is strahu pred pekli, ker se tak, ktéri is strahu nad gréham shaluje, le boji goréti, ne pa greseliti.

Ali ni strah pred pekli gréshniku vender k' pridu?

Tudi tak strah je gréshniku k' pridu, kér ga od gréshnih déel odvrazhuje, in k' dobrim napeljuje.

Sakaj sgol strah prave grévengje v' serzu gréshnikovim ne napravi?

Sató ne, kér volje gréshnikove ne prena-redí. Tak gréshnik ne sovrashi gréha is ljubésni do pravize, temúzh sató, ker mu je gréh shkodljiv; on sheli, de bi bilo perpushteno, kar ljubi, kér se pa strahovanja postave boji, gréh sovrashi, to de le permoran. Njegova volja je she hudobna, desiravno so unanje déla dobre viditi.

Sakaj mora gréshnik gréh sovrashiti?

Gréshnik mora gréh sovrashiti, is ljubésni do Bogá.

Kakó gréshnik vé, de gréh is ljubésni do Bogá sovrashi?

Is téga, zhe je perpravljen rajshi vse sgu-biti, in se všim ljudém samériti, kakor Bogá

F smertnim gréham rasshaliti. Takó je storil Egiptovski Joshef, kér se je rajshi ljudém saméril, in v' jézho shél, kakor de bi bil gresníl.

Sakaj je tedej k' pravi grévengi ljubesen do Bogá potrebna?

Sató, ker le tisti, ktéri Bogá prav ljubi, samóre gréh tudi prav sovrashiti in obshalovati, in f' tako grévengo odpushtenje sadobiti.

Kaj se hozhe rêzhi f' tém: grévenga mora nar vézhi shalost biti?

Se hozhe rêzhi, de gréshnik mora bolj shálovati, de je Bogá rasshalil, kakor de bi bil nar ljubshi rezh na svétu sgubil.

Sakaj mora biti shalost nad gréhi tako velíka?

Sató, kér nobena nesrédza ni takó velíka, kakor boshje rasshaljenje.

Ali je lahko tako velíko shalost iméti?

Teshko je, kér gréshni zhlovek ne sposná sadosti hudobije, ktéro ima gréh v' sebi. Le posébná gnada boshja gréshniku pomaga, de hudobijo svojiga gréha sposná, in ga obshaluje; in té gnade mora Bogá ponishno profiti.

Po zhim sposna gréshnik, de ima tako veliko shalost?

Po tém, zne vse sovrashi, kar je préd ljubil, se s' veliko nevoljo spomni vřiga veselja. ki ga je v' gréhu vsihval, in ima nepremagljivo voljo rajshi vse terpéti, kakor she gresníti, in tako voljo tudi v' perloshnosti ozhitno in refnizbno pokashe.

Kaj taki kashejo, ki svoje gréhe v' pogovorih s' veseljam ali s' mersloto perpovedujejo?

Taki kashejo, de nimajo grévenge nad svo-

jimi gréhi; sakaj ko bi jo iméli, bi se svojih gréhov framovali, in bi jih drusim ne perpo-vedovali, temúzh se pred Bogam ponishali.

Kdaj je grévenga nad vsimi gréhi?

Takrat, kader gréshnik nad vsimi gréhi shaluje, nad vélizimi in majhnimi, nad lastnimi in ptujimi, ktérih je on deléshen.

Sakaj mora gresnik nad vsimi gréhi shalovati?

Sató, kér so vsi gréhi Bogú soperni, in ga sasshalijo, in kér je Jesus sa vsak gréh terpel.

Je lahko nad vsimi storjenimi gréhi shalovati?

Ni lahko, sató kér ima vsak zhlovek po-ébnó nagnjenje do kakiga gréha, ktériga teshko opuští. Tudi je teshko shalovati nad gréham, ktéri zhlovéku dobizhek nese, ali ga zhašnq frézhniga stori.

Kóliko zhasa mora gréshnik nad svojimi gréhi shalovati?

Gréshnik mora do smerti shalovati, to je, svojo nehvaléshnost in hudobijo mora sméráj sposnati.

Kolikéra je zhesnatorna grévenga?

Zhesnatorna grévenga je dvojna, popolnama in nepopolnama.

Kaj je popolnama grévenga?

Popolnama grévenga je shalovanje in gnu-senje nad gréham. kér je gréshnik Bogá, nar-vézhi dobroto, ktéro zhes vse ljubi, rasshalil, sdrusheno f' terdnim fklepam Bogá nizh vezh rasshaliti.

Kakó se popolnama grévenga obudi?

Tako le: „Moj Bog, vsi moji storjeni gréhi so mi is ferza shal, kér sim tebe, svojiga

preljubesniva Bogá, tebe vso svetost in neskonzhno dobroto, ki te is serza ljubim, s' nji mi rasshalil. Terdno sklénem f' tvojo gnado svoje shivljenje poboljšhati, in vse, tudi smert raji preterpéti, kakor tebe, svojiga Bogá, tebe neskonzhno svetost in dobroto she kdaj f' kakim gréham rasshaliti. Daj mi gnado spolniti ta svoj sklep! To te prosim po neskonzhnim saflushenji tvojiga boshjiga Šina, nashiga Góspoda in Svelizharja, Jésusa Kristusa.

Kaj je storiti, kader se hoze popolnoma grévenga obuditi?

Takrat moramo: 1) Bogá gnade profiti. 2) Si k' serzu vséti, kdo je tisti, kτέρiga smo rasshalili. 3) Še v' obudovanji té grévenga vezhkrat vaditi.

Kdaj je zhlovek dolshan popolnoma grévengo nad svojimi gréhi obuditi?

1) Kader misli kak svét sakrament prejéti, pa se v' stanu smertniga gréha snajde, in nima perloshnosti se spovédati. 2) V' vsaki smertni nevarnosti.

Kdaj se mora she sfer popolnoma grévenga obuditi?

Prav dobro je popolnoma grévengo vsak dan obuditi, slasti pa préden se spat gré.

Kaj stori popolnoma grévenga?

Popolnoma grévenga dodeli odpushtenje gréhov tistim, kateri nimajo perloshnosti, pa imajo vender terdno voljo, kakor hitro bo mogozhe, se jih spovédati.

Kaj je nepopolnoma grévenga?

Nepopolnoma grévenga je zhesnatorno sha

lovanje in gnusenje nad gréham, sató kér je greh sam na sebi ostuden, ali pa kér sgubo nebél in vezhno terpljenje v' peklu pernese, sdrusheno f' terdnim skleparam Boga nizh vezh rasshaliti.

Kaj mora gréshnik, ktéri nepopolnoma grévengo obudi, še dalje storiti?

Tak gréshnik mora upati savoljo saflushe-
nja Jésusa Kristusa odpušhenje svojih gréhov
dosézhi, in mora sazhéti Boga, sazhétnika vse
pravizhnosti in svojiga opravizhenja, zhes vse
ljubiti.

Kakó se nepopolnoma grévenga obudi?

Tako le: „Moj Bog! is zeliga serza mi je
shal, de fim te rasshalil. Resnizhno študim
in is serza sovrashim svoje grehe, nékaj savolj
njih gnusóbe, nékaj pa tudi, kér fim savolj
njih nebéla sgubil in pekel saflushil; in kakor
réf gréh sovrashim in zhertim, takó réf lju-
bim od sdaj sa napréj pravizo, in tebe o moj
Bog! ki si študeniz in sazhétnik vse pravize.
Upam od tvojiga neskonzhniga usmiljenje po
saflushenji Jésusa Kristusa, svojiga Svelizharja,
dosézhi odpušhenje svojih gréhov, in terdno
sflénem s' tvojo gnado v' prihodnje vezh ne
greseliti.

Kaj se doséshe po nepopolnoma grévengi?

Doséshe se v' spóvedi in f' spóvedjo od-
pušhenje gréhov.

*Ktéro grévengo si mora gréshnik persade-
vati obuditi?*

Gréshnik si mora persadevati, de popolna-
ma grévengo obudi.

Ali je potrebno, de je s' grévengo tudi upanje sklénjeno?

Potrebno je, de gréshnik v' svoji shaloſti v' Kriſtuſovo ſaſluſhenje, v' boſhjo vſigamogozhnoſt in miloſt ſaupá, de mu bodo gréhi odpuſhteni, kér bi ſzer obnemagal in obupal, in bi bil takó pogubljen, kakor Juda Iſkarjot.

Od terdniga ſklepa ali naprejšvetja.

Kaj je terdni ſklep?

Terdni ſklep je reſnizhna volja, ſvoje ſhivljenje poboljšhati, in nizh vezh greſhiti.

Ali je upati odpuſhenje gréhov bres terdne volje ne vezh greſhiti?

Ni ga upati, ſakaj kdor reſnizhne volje nima ne vezh greſhiti, ima ſhe ljubesen do gréha, in Bog mu ne more odpuſtiti, ko ima ſhe hudobno voljo; Bog gréh ſovraſhi, gréshnik ga ſhe ljubi, torej mu ga ne odpuſti.

K' zhimù mora biti perpravljén, kdor ima reſnizhno vóljo ſe poboljšhati?

Tak mora perpravljén biti:

1) Vſih gréhov in tudi bliſhnje perloſhnoſti gréha ſe ogibati. 2) Vſakimu nagnjénju v' gréh ſe uſtaviti, in ſi vſe potrebne pomožhi v' prid obérniti. 3) Ptuje blagó poverniti, s' gréham ſtorjeno pohujſhanje poravnati, in bliſhnjimu na zhaſti ali na blagu ali drugéj ſtorjeno ſhkodo popraviti. 4) Vſim ſovraſhnikam in raſſhalnikam is ſerza odpuſtiti. 5) Vſe dolſhnoſti ſvojiga ſtanú na tanko ſpolnovati.

Kaj mora gréshnik storiti, de bo terden sklep se poboljšati sadobil?

1) Véno moliti, in usmiljeniga Ozheta skos Jésusa Kristusa gnade profiti, kér je vsa smoshnost le od Bogá.

2) Pogosto premishljevati smert, sodba, vézhnost in Jésusovo terpljenje.

3) Vezhkrat ponoviti serzhno voljo ne vezh greshtiti.

Od spóvedi.

Kaj je spóved.

Spóved je sgrévano in ponishno obtoshe-nje svojih storjenih gréhov pred mashtnikam k' spovedvanju pooblastenim, sató de bi odvíso od njega prejéli.

Ali je potrebno, de se gréshnik per spóve-di svojih gréhov s' ponishnim in shalofnim serzam obtoshi?

To je potrebno, drugazhi bi spóved do-bra ne bila.

Kakoshna mora spóved biti?

Spóved mora biti: 1) ponishna, 2) zéla, 3) zhišta, resnizhna bres hinávshine

Kdaj je spóved ponishna?

Spóved je ponishna, kader se gréshnik ves sgrévan in oframoten svojih gréhov obtoshi, vse nepotrébne isgóvore na strani pustí, in se sodbi spovednika podvershe.

Kdaj je spóved zéla?

Spóved je zéla, kader se gréshnik vfih svojih she ne spovedanih gréhov pred spovednikam na tanko, odkritoserzhno in bres hinávshine takó obtoshi, kakor se po skerbnim isprafhevanji vésti kriviga sposná.

Kdaj je spóved zhistá, odkritoserzhna in bres hinávshine?

Takrat, kader 1) gréshnik shtevilo vfih smertnih gréhov bres samolzhanja, in tudi okólfshine, ktére gréh sa sposnanje vézhi floré, ali pa njegovo sorto spremené, na tanko rasodéne. Vender pa ne smé ljudi, f' ktérimi je greshíl, nikoli imenovati, in se mora varovati, de kaj ne pové, kar bi bilo poshtenju blishnjiga nasproti.

2) Kader tisto, kar od svojih gréhov do terdniga vé, tudi do terdniga rasodéne, od tistiga pa, kar ne vé do terdniga, pové, de ne vé do terdniga.

Ali smémo svoje gréhe povikshevati, de bi se bolj ponishali?

Ne smémo, temúzh jih takó povédati, kakor so sami na sebi, kér bi taka ponishnost bila hinavška.

Ali velja spóved, kader gréshnik is strahú ali is framoshljivoosti per spóvedi kak smerten gréh samolzhi?

Takrat njegova spóved ne velja le nizh, temúzh takrat she nov smerten gréh storí, f' ktérím sakramentu pokore veliko nezhaft storí.

Kaj mora gréšnik storiti, ktéri je per spóvedí kak smerten gréh nalafš, ali pa is gréshne sanikernosti samolzhal?

Tak gréšnik ni le dolshán samolzhaníga gréha se spóvedati, temúzh se mora tudi obtoshiti:

1) V' koliko spóvedih je tá gréh samolzhal.

2) Mora vse spóvedí, ktére je po samolzhaním gréhu opravil, in v' ktérih se je smertnih gréhov obtoshil, popolnoma ponovíti.

3) Še mora spóvedati, ako je v' takim stanú presveti sakrament réshnjíga Teléfa prejel, kolikokrat je to bilo, in zhe se je tudi o velikonožnim zhasu šgodilo.

4) Mora povédati, zhe je tudi druge svéte sakramente v' tem stanú prejel.

Kaj mora gréšnik storiti, ktéri je smerten gréh ali is nevédnosti ali is posabljivosti samolzhal?

Tak gréšnik mora per prvi spóvedí samolzhaní gréh povédati, zhe ga kmalo po spóvedí in she pred s. obhajílam vezh ne more povédati.

Ali se nam je tréba per spóvedí framovati ali bati?

Ni se nam tréba per spóvedí ne framovati, ne bati:

1) Kér naf ni bilo fram pred Bogam, ktéri vse vidi, greshiti, in se nismo bali od njega vékomaj pogubljeni biti.

2) Kér je boljše svoje gréhe na skrivnim pred spovedníkam rasodéti, kakor pa s' nepokojno vestjó shivéti, nefrézhno umreti, in sod-

ni dan savoljo téga pred vřim řvétam v' fra-
moto priti.

3) Kér tudi řpovedník vé sa řvoje řlabo-
řti, in mora savoljo téga do gréřhnika uřmi-
ljen biti.

4) Kér je řpovedník pod řmertnim gré-
ham in pod ořřtrimi zhařnimi in vézhnimi řhtra-
řengami dolřhán molzhati.

Kako naj gréřhnik per řpóvedi govori?

Vřelej raslozhno, in kólikor je mogozhe,
ř' řpodobnimi beřédami, in takó de ga bodo
řam řpovednik, ne pa drugi ľjudjé řliřhali.

*Ali řmo ře dolřhni tudi malih ali odpuřtli-
vih gréřov řpóvedati?*

Niřmo ře jih ravno dolřhni; vender je to
prav dobro, in vřakimu ře řvétuje, kér ře lah-
ko řgodí, de gréřhnik ne vé, zhe je velik ali
majhen gréř.

Ali je tréba vezhkrat k' řpóvedi iti?

Vezhkrat je tréba k' řpóvedi iti.

1) Sato kér ře vezhkrat greřhí, in kér je
nevarno odlářhati řpravo ř' Bogam.

2) Kér pogořtna řpóved zhlověka váruje
nevarnořti in perlořhnořti gréřa, in duřho v'
řnadi poterdi.

3) Kér pogořtna řpóved veliko perřomo-
re, de je véřt řmiraj bolj zhiřta in obzhutna.

*Ali je prav, zhe gréřhnik drusim pové, ka-
kó ga řpovednik per řpóvedi vódi?*

Ni prav, in vezhkrat je řhe řhkodľjivo.

V' ktéri řtarořti řo otrozi dolřhni k' řpóvediiti?

Otrozi řo dolřhni k' řpóvedi iti, kader ře

pameti savedó, in sazhnó dóbro od hudiga raslozhiti.

Kaj se mora storiti, préden se kdo sazhné svojih gréhov spóvedovati?

Préden se sazhné spóvedovati, mora poklekniti, s. krish storiti, in rézhi spovedniku: „Jih profim, duhovni ozhe, s. shégen, de se bom mogel prav in zhisto svojih gréhov spóvedati.“

Kaj mora storiti potém, ko shégen od spovednika prejme?

Potém se móli, zhe je zhas in perloshnost, ozhitna spóved, in szer takó le:

„Jest ubogi gréshnik, se spovém Bogu vfigamogozhnimu, Marii njegovi prezhisti materi, všim ljubim svetnikam, in njim boshjimu naméstniku, de fim od svoje sadnje spóvedi, ktéro fim (povéj kdaj sí bil sadnjizh per spóvedi) storil, velikrat in možno greshil s' mislijo, s' besédo, s' djanjam in samudo dobriga, slasti pa se obtoshim, de fim,“ — (tujej se spovéj svojih gréhov takó, kakor se je préd uzhilo, in kakor se pred Bogam kriviga sposnash).

Kakó se spóved skléne?

Spóved se takó skléne:

Ti in vši moji drugi gréhi, ki jih vém in ne vém, ki fim jih sam storil, ali fim kriv bil, de so jih drugi storili, so mi is serza shal, kér fim s' njimi Bogá, nar vézhi in vse ljubésni vrédno dobroto, rashalil. Terdno sklénem nizh vezh ne greshiti. in vših perloshnost v' gréh se varovati. Profim jih, duhovni

ozhe, sa svelizhanfko pokoro in odvéso svojih gréhov, zhe fim je vréden.

Je velika dobrota f. odvesa?

Svéta odvésa je velika dobrota, kér s' njo gréshnik, zhe je refnizhno sgrévan, sadobí odpushtenje gréhov in vézhnih shtrafeng, posvezhujozho gnado boshjo, in pravizo do nebéshkiga kraljéstva.

Ali samore gréshnik odvéso svojih gréhov po vrédnim saflushiti?

To je nemogozhe, kér take velike gnade nihzhè ni popolnoma vréden, temúzh spokorní gréshnik jo le po milosti boshji sadobí.

Ima spovédnik oblast kader koli hozhe, gréshnika od gréhov odvesati?

Spovédnik ima refnizhno oblast od Jésusa Kristusa gréshnika od gréhov odvesati, zhe je refnizhno sgrévan; zhe pa ni sgrévan, in pokore ne déla, ni f. odvése vréden.

Kaj naj gréshnik stori, kader je f. odvéso sadobil?

Boga naj sahvali sa to poséбно milost, kére ni vréden.

Kaj naj gréshnik stori, kader ni odvésan bil?

Naj spovednika ne nadléshuje, kér bi to bila prévsétnost, temúzh naj se ponisha, naj svojo nevrédnost sposná, nad njo shaluje, naj Bogá gnade próši, in naj skerbí svoje shivljenje poboljšhati, kér bo le takó milost doségel.

Kaj naj stori greshnik po spóvedí?

Naj premisli nauke, ki mu jih je spovednik dal, naj Bogá gnado próši, de bi jih sa-

mogel spolnovati, in naj sklène sebe pokoriti, in po nauku in sglédu Jésofovím shivéti.

Od sadoštenja ali naloshene pokore.

Ali ima vsak zhlovek dolshnost se pokoriti?

Vsak zhlovek ima dolshnost se pokoriti, ali pokoro délati po svoji mozhi.

Sakaj so nedolshni dolshni se pokoriti?

Sató, de bi ne gresili in gnade boshje ne sgubili.

Sakaj gréshniki?

Sató, de bi gnado spreobernjenja od usmiljeniga Bogá sadobili.

Sakaj spreobernjeni gréshniki?

Sató, de se v' gréh ne povernejo.

Kaj je naloshena pokora, ktéra je k' sakramentu s. pokore potrebna?

Je opravljanje tistih dél, ktére spovednik gréshniku savoljo spovedanih gréhov v' pokoro naloshi.

Sakaj se gréshniku pokorila nakladajo?

Sato 1) de Bogù sa nezhaft, ktéra mu je bila s' gréham storjena, nekóliko sadoští.

2) De l' pokoro gréh sam nad seboj shtrafuje, in hudo, kar je s' gréham storil, poravna, kolikor je mogozhe.

3) De so mu saflushene zhasne shtrafenge odpushene.

4) De je gréshnik v' perhodnje bolj varn, in vezh tako lahko ne gresí.

Ali je v' zhlovekovi mózhi pravizi boshji sadoštiti?

Zhlovek ne more is svoje mozhi rasshaljenimu Bogu nikakor sadoštiti, kér zhlovéova sadoštitev ne more nikoli rasshaljenju neskonzhniga boshjiga velizhastva enaka biti. Pokorile, ktéro maslnik per spóvedi, ali pa gréshnik sam sebi radovoljno naloshi, sadobé svojo zéno le od neskonzhniga saflushenja Jésusa Kristusa.

Je sadoštenje potreben del sakramenta pokore?

Takó potreben je, de bres sadoštenja sakrament pokore ni zél, sunaj zhe je ni bilo mogozhe opraviti.

Sa ktére gréhe moramo sadoštovati?

Sa vse, ki smo jih storili, kér s' v'flakim gréham Bogá rasshalimo.

Ktére pokorila se v' sakramentu pokore nakladajo?

Molitev, post, ubogajme dajati, in tudi she druge pokorila se gréshniku po velikosti in okólfshinah gréhov v' pokoro nakladajo.

Kako se mora naloshena pokora opravljati?

1) S' ponishnim serzam, 2) svestó, takó, kakor je bila naloshena, in 3) bres odlashtanja, kakor hitro je mogozhe.

Ali je mogozhe in potreben Bogu tudi s' drugimi pokorili sraven naloshenih sadoštovati?

Mogozhe in tréba je sató:

1) Kér spovednik savoljo nashe flabosti in savoljo drusih pravizhnih isgóvorov ne naloshi vselej gréham prav permérjene pokore, in tedej gréshniku she marfikaj ostane pokoriti.

2) Kér moremo po Jésusovi sapóvedi vreden sad pokore storiti.

Ali nam nadloge k' pokorjenju pomagajo?

Vse, kar gréshnika hudiga obishe, bolésen, lákota, pomankanje, krivo obdolshenje, in vse, kar v' svojim stanu radovoljno terpi, in v' duhu pokore prenese; in posébnó tisto, kar si je s' gréham sam hudiga napravil, in v' zhimur saflusheno shtrafengo sposná; mu k' pokorjenju in sadoštenju pomaga.

Ali je she kaj drusiga, s' zhimur se sa zhasne shtrafenge sadošti?

Odpustki so tudi pomozh, de se sa zhasne shtrafenge sadošti.

Perstavik od odpustkov.

Kaj so odpustki?

Odpustki so odpushtenje zhasnih shtrafeng, kére bi mi po odpushtenim dolgu gréhov v' tem shivljenji ali pa po smerti iméli terpéti.

Kaj morajo katolshki kristjani od odpustkov vérovati?

1) De je prava zérkev od Jésusa Kristusa oblast' prejéla odpustke deliti.

2) De je prav dobro sa naf od zérkve dodeljene odpustke sadóbiti.

Kdo ima v' pravi zerkvi oblast' odpustke deliti?

Rimski papesh sam ima oblast' po vsi zérkvi odpustke deliti; shkofje pa le v' svojih shkofijah, pa vender po postavah od zérkve danih.

Kolikéri so odpustki?

Dvojni: nektéri so popolnoma odpustki, nektéri pa nepopolnoma.

Kaj je popolnoma odpustik?

Popolnoma odpustik je odpuščenje vseh zhašnih shtrafeng, kére je gréshnik saflushil.

Kaj so nepopolnoma odpustki?

Nepopolnoma odpustki so tišti, f' ktérimi niso vse zhašne shtrafenge odpušcene, ampak le kak dél shtrafeng. Takšhni so odpustki shtrideset dni, eniga ali vezh lét.

Na kaj so odpustki vtèrjeni?

Odpustki so vtèrjeni na neskonzhno saflushenje Jésusa Kristusa, in na prošnja svetnikov.

Ali naš zérkev s' odpustki ne odvèshe od dolshnosti sa gréhe se pokoriti?

Zérkev naš ne odvèshe do konza od dolshnosti sa gréhe se pokoriti, ona hozhe le:

1) Duhá pokore v' naš obuditi in trud plazhati, f' ktérim pokorila oprávljamo.

2) Našhi slabosti in nesmoshnosti na pomozh priti, ktéra nam vzhaš ne perpušti Bogú takó sadostiti, kakor smo dolshni.

Kaj je she potrebno k' sadobljenju odpustkov?

1) De je zhlovek v' gnadi boshji, de se zhišto spové, in f. obhajilo vrédno prejme.

2) De k' sadobljenju odpustka sapovéda ne pokorila opravi, in se sam potlej gréha fkerbno varuje, in brumno shivi.

Ali pomagajo odpustki tudi dušham v' vizah?

Odpustki tudi dušham v' vizah pomagajo kakor prošnja per Bogu, kader so is téga nama dodeljeni; tedej pa morajo shivi od zér-

kve k' sadobljenju odpustkov sapovedane dobre déla sa mértve Bogú darovati.

Kaj je odpustik svétiga léta?

Odpustik svétiga léta je popolnoma odpustik, ktériga Rimski papesi ob nekterih perloshnostih f' posébnimi oblastmi in postavami dodeli.

Od sakramenta f. poslédnjiga olja.

Kaj je svéto poslédnje olje?

Poslédnje olje je sakrament, v' ktérim bolnik po masiljenji s' svétim oljam, in po sapovedani maslnikovi molitvi gnado boshjo prejme sa osdravljenje dushe, in kader mu je k' svelizhanju, tudi telésa.

Sakaj se ta sakrament poslédnje olje iménuje?

Sató, kér se med všimi svétimi masili, ktére je naš Svelizhar svoji zérkvi sapovedal, na sadnje deli.

Komú se f. poslédnje olje deli?

Bolnikam, ki so nevarno bolni.

Kdaj se mora f. poslédnje olje deliti?

Zhe je mogozhe, takrat, dokler se bolnik fhe popolnoma savedó.

Kaj stori f. poslédnje olje?

1) Posvezhujozho gnado pomnoshi.

2) Dodeli odpushtenje malih in tudi tistih smertnih gréhov, ktérik se bolnik is ne-pregréshne posabljiivosti ni spovedal, ali pa se jih savoljo slabosti ni mogel spovedati.

3) Réfhi od hudih nastopkov gréha in njegovih ostankov.

4) Da mozh hudizhovim skusnjavam in sapeljevanju se ustaviti.

5) Dodeli pomozh v' preveliki britkosti savoljo blishnje smerti in prihodnje sodbe,

6) Osdravi tudi vezhkrat teló, zhe je du-shi k' svelizhanju.

Kakó se mora bolnik sa f. poslednje olje perpravljati?

Bolnik se mora perpravljati s' shivo véro in f' terdnim saupanjem v' Bogá, f' popolna ma srozhenjam v' boshjo voljo; she préd pa se mora f' svéto spóvedjo v' stan gnade boshje postaviti, ali zhe se ne more spovédati, pravo grévengo in shaloft nad svojimi gréhi obuditi.

Kolikokrat smé bolnik f. poslednje olje prejéti?

Bolnik smé f. poslednje olje tólikokrat prejéti, kólikokrat nova nevarnost smerti pride.

Kdo smé f. poslédnje olje deliti?

Zerkvéni mashniki.

Ali je f. poslédnje olje potrébno k' svelizhanju?

Švéto poslédnje olje k' svelizhanju ni prav potrébno, vender ga pa bolnik ne smé samuditi prejéti savoljo velizih gnad, ktére po njem prejme.

Per kaki starosti so dolshni otrozi ta f. sakrament prejéti?

Bolni otrozi so dolshni ta f. sakrament prejéti, kader samorejo greshti, in sposnajo, de gréh Bogá shali, in de so dolshni savoljo boshjiga rasshaljenja shalovatí.

Kakó mora biti otrók perpravljen, ko mu je sakrament f. poslédnjiga olja prejéti?

1) Mora v' poglavitnih resnizah f. vére,

in v' tišim, kar s. poslédnje olje sadéne, dobro poduzhèn biti.

2) Mora sposnati, kaj je gréh, in ga savorlo Bogá tudi obshalovati.

Od s. shegnovanja ali posvezhevanja maslnikov.

Kaj je sakrament posvezhevanja ali shégna splòh.

Sakrament posvezhevanja splòh je sakrament, ktéri tišim, ki se v' flushbo zérkve podajo, duhovno oblast in poséбно gnado dodelí zerkvéne opravila Bogú k' zhašti in dušham k' svelizhanju prav in sveto opravljati.

Kaj je sakrament s. posvezhevanja maslnikov posébej?

Sakrament s. posvezhevanja maslnikov posébej je sakrament, ktéri tišim, ktéri so maslniki posvezheni, oblast do praviga teléša Jésusa Kristusa, in do njegoviga duhovniga teléša, kar so véрни, dodelí.

V' zhim je oblast posvezhevanja maslnikov?

Oblast posvezhevanja maslnikov je v' tém, de samorejo :

1) Maslniki krùh in vino v' pravo teló in v' pravo kri nashiga Gospóda Jésusa Kristusa spre-
meniti, in ga nebéshkimu Ozhétu darovati.

2) Vérne od gréhov odvesati, druge s. sakramente deliti, vérne voditi, uzhiti, in druge duhovne opravila opravljati.

Kdo samore masfnike posvezhevati ali shég-nati?

Šamó fhkofje imajo oblast masfnike shég-nati.

Kakó morajo perpravljeni biti, ktéri shelé posvezhevanje masfnikovo prejéti?

Morajo iméti sóšébnó potrebnó uzhenóšt in savoljo svojiga zhédnosti polniga shivljenja dobro ime per kristjanih.

Kaj posvezhevanje masfnikov stori?

1) Sraven téga, de posvezhujozho gnado boshjo pomnoshi, dodeli tudi to posébnó gnado, de je posvezhén masfnik smoshen in perpraven svojo zerkvéno flushbo prav opravljati, in f. sakramente spodobno deliti.

2) Vtisne neisbrisljivo snamnje v' dušho posvezhenih, ktéro jih od drugih vérnih razlozhi, in le samó sa flushbo boshjo postavi; sató se posvezhevanje masfnikov ne more vezhko enkrat prejéti.

Ali je sakrament posvezhevanja masfnikov potreben?

Sakrament posvezhevanja masfnikov ni fléhernimu zhlovéku potreben; sa zélo zérker pa je potreben.

Od sakramenta f. sakóna.

Kaj je sakrament f. sakóna?

Sakrament f. sakóna je nerasvesliva svésa, f' ktéro se neoshénjen kristjan in neomoshena kristjana, mosh in shena, po Jésofovi postavi

do smerti sarozhità, v' kar jima Bog svojo gnado da, de v' sakonskim stanu do smerti v' boshjim strahu shività, in svoje otroke po keršansko redità.

Kakó imenuje s. Pavl ta sakrament?

S. Pavl imenuje ta sakrament velik sakrament v' Kristusu in v' zérkvi, kér poméni duhovno sdrushenje Kristusovo s' njegovo zérkvijo.

Kdó je sakoa postavil?

Sakon je Bog shé v' sazhétku svetá v' raji postavil.

Kóliko zhasa sakon terpi?

Sakon védno, to je, do smerti terpi.

Sakaj je sakon postavljen?

1) De se zhlovéfhki rod ohrani in mnoshi,
2) k' pomozhi eden drusimu, in 3) v' pomozh soper nerodno posheljenje mesá.

Ali je sakon potreben?

Sakon je potreben zhlovéfhkimu rodu, pa ne vsazimu zhlovéku posébej.

Kaj je bolji in Bogú bolj prijétno, takó ostati, ali se sarozhiti?

Boljsi in Bogú bolj prijétno je takó ostati, zhe se to is ljúbésni do zhístosti sgodí.

Kaj da sakrament s. sakona?

Sakrament s. sakona pomnoshi gnado boshjo, in dodeli posébnó gnado, de 1) sakonski svétó do smerti med seboj shivé.

2) De savoljo Bogá teshave svojiga stanú voljno terpé.

3) De svoje otroke v' boshjim strahu redé, in vse druge velike dolshnosti dopolnijo.

Kaj hozhe zérkev od shenina in nevéste, préden v' sakon stópila?

1) De ni med njima nóbeniga sadershka.

2) De is taziga konza v' ta stan stópila, is kakorshniga ga je Bog postavil.

3) De Bogá gnade prófita, de bi móгла v' tém stanu prav shivéti.

4) De se v' boshjim strahu in f' zhisto vestjó v' ta stan podašta, de se tedej popréd spovéšta in f. ohhajilo prejmeta.

5) De sta v' kershanskim nauku dobro poduzhena, de snata po kershansko shivéti, in svoje otroke lepo uzhati.

Sakaj mórata shénin in nevésta pred oklizana biti, préden se porozhità?

Sató, de se sadershki svedó, zhe jih je kaj; satorej je vlak, ktéri sadershik vé, dolshán ga gospodu fajmashttru rasodéti.

Kdo ima oblast porozhevatì?

Fajmashtri imajo oblast pred dvéma prizhama porozhevatì, ali pa drugi duhovni f' fajmashtrovim pooblastenjam.

Ktère nasprotne dolshnosti imata mosh in shena?

1) De mirno in po kershansko med seboj shività.

2) De mosh svojo sheno kakor svoje lastno teló ljubi, jo shiví, váruje, in ji sgled v' lépih zhednostih daje; shena pa, de je moshu v' pravizhnih in spodobnih rezhéh pokorna.

3) De se v' nadlogah ne sapuslità temuzh de svestó do smerti fkupej ostáneta.

Sakaj mora mosh svojo sheno ljubiti?

Mosh mora sheno ljubiti, kér Bog takó sapové.

Sakaj morajo shené moshém pokorne biti?

Ravno sató, kér Bog takó sapové. „Shene naj bodo svojim moshém pokorne kakor Gospodu; sakaj mosh je glava shene, kakor je Kristuf glava zérkve.“

Ktére dolshnosti imajo sakonski do svojih otrók?

Dolshnosti sakonskih do otrók so, de jih po kershansko redé, sa njih zhasno in vézhno shivljenje skerbé, in nizh ne storé, kar bi duhi ali telésu njih otrok utegnili shkódovati.

PETI DEL.

Od kershanske pravize.

Ali je k' svelizhanju sadofti, de kristjan le véruje kar je Jésuf uzhil, in mati katolska zérkev vérovati ukasuje?

Ni sadofti, on mora tudi is ljubésni in pokórhine do Bogá vselej to storiti, kar Bog sapové, in le sató storiti, kér Bog sapové.

Kaj je tedej kershanska praviza?

Kershanska praviza ali pravizhnost je huda se várovati, in dóbro délati.

Ktéri del kershanske pravize je pervi?

Hudiga se várovati.

Kaj je hudo?

Refnizhno in edino hudo je gréh.

Od gréha.

Kaj je gréh?

Gréh je savédno in radovoljno prelomljenje boshje sapóvedi.

Sakaj se pravi, de je gréh savédno in radovoljno prelomljenje?

Sató, kér zhlovek ne greshti, zhe ni per savédu, in zhe v' gréh ne pervóli. Takó, postavim, majhni otrózi, ki se she ne savedó svoje pámeti, in nórzi, ki so ob njo prishli, ne greshé, zhe ravno kako sapoved prelomijo; takó tudi jetnikam ni v' gréh pershtéta, ko v' nedéljo k' masli ne gredó, zhe iti ne smejo in ne morejo, sató kér nimajo proste volje.

Ali je pa odrashten zhlovek per savédu isgovorjen, zhe ne vé, de je kaj gréh?

Nevédnost, posabljivost, smota in kaj tazi-ga zhlovéka sploh isgovarja, zhe ima dobro voljo sraven, de hozhe le to storiti, kar Bog sapové; ako je pa radovoljno nevéden, ni isgovarjen; sató

1) Ktéri s' sheljnim serzam boshjo voljo sposnati ishe, gorézhe móli in hrepeni po sposnanji boshjih naukóv, je lahko isgovorjén pred Bogam; vender v' ponishnosti in v' strahu mora vsak shivéti, kér ne more véditi, zhe vse to déla, ali ne.

2) Ktéri je lén, nemaren, spazheniga serzá, in v' gréh saljubljen, nima isgóvora sa svojo nevédnost, kér je radovoljno flép, in bi lahko vidil, kaj je prav, ko bi hudoben ne bil.

Kolkéri je gréh?

Gréh je dvojín, 1) poérbani gréh, in 2) djanški gréh.

Kaj je poerbani gréh?

Poerbani gréh je tísti, ki ga je Adam v' raji storil, in mi v' Adamu, in ki ga mi vsi od njega poérbamo.

Sakaj tému grélu poérbani gréh pravimo?

Sató, kér ljudjé, ktéri od Adama pridejo, ta gréh in njegove shtrafenge poérbajo, in tudi vse, kar hudiga is njega isvira, terpéti morajo.

Kaj je djanški gréh?

Djanški gréh je prelomljenje boshje sapóvedí, ktéro gréshnik sam védama in radovoljno stori.

Kakó zhlovek lahko gréh stori?

Zhlovek lahko gréh stori: 1) s' mislijo, 2) s' sheljami, 3) s' besédo, 4) v' djanji, in 5) s' samudo dobrih dél.

Kdaj zhlovek s' mislijo greshti?

Greshti kader hudobne ali svoji brumnosti nevarne rezhi přemishljuje.

Kdaj se greshti s' sheljami ali s' poshelenjam?

Se greshti, kader zhlovek kaj prepovéda-niga í' pervoljenjam stori sheli.

Zhe pa zhlovéku sóper njegovo voljo kaka huda misel v' glavo pade, ali se mu kaka huda shelja v' serzu obudí, in jo odganja, kér mu je soperna, mu ni gréh.

Kdaj se s' besédo gresíhi?

S' besédo se gresíhi, kader zhlovek resnizi ali ljubésni kaj nasprotniga ali pa kaj taziga govori, kar gré samolzhati.

Kdaj se gresíhi v' djanji?

V' djanji se gresíhi, kader zhlovek kako neperpusheno delo stóri.

Kdaj se gresíhi s' samudo dobrih dél?

S' samudo dobrih dél se gresíhi, kader zhlovek ne stóri, kar mu je Bog sapóvedal.

Kákoshen raslozhik je med djanfskimi gréhi?

Mad djanfskimi gréhi je ta raslozhik: nektéri so veliki ali smertni, nektéri pa majhni ali odpustlivi gréhi; nektéri so lastni, nekteri pa ptuji gréhi.

Kaj je smertni gréh?

Smertni gréh je savédno in radovoljno veliko prelomljenje boshje sapóvedi.

Kaj je mali ali odpustlivi gréh?

Mali ali odpustlivi gréh je malo prelomljenje boshje sapóvedi.

Bolj navédama in radovoljno ko zhlovek hudo stóri, in vézhi ko je dolshnost, ki jo prelómi, in pa hudobija volje ali serzá, is ktére gréh isvira; vézhi in hujshi je tudi gréh.

Kaj shkoduje smertni gréh?

Smertni gréh vselej zhlovéka na dusíhi, in vezhkrat tudi na telésu nesfrézhniga stóri; odvsame mu duhovno shivljenje, to je, gnado boshjo; zhlovek postane sovrasnik boshji. sgubi Bogá in nebéfa, in je vréden vézhniga pogubljenja.

Kaj nas preprizha, de Bog gréh sovrasli?

Štrafenge, f' ktérimi je Bog shé svét, deshele in ljudi posamim savoljo gréha pokoril. Štrafal je Bog hudobni svét f' potopam ob zhasu Noetovim; mésta Sodomo, Gomoro in t. d. s' ognjam; Egipt savoljo kraljove terdevratnosti po Mojsefu s' velizimi nadlogami; Israelze v' pufhavi; Adama in Evo, in vezh drusih nam v' sgled, de bi se uzgili gréh zheriti, in se ga bolj kakor šrupene kazhe ogibati.

Kaj nas shebolj preprizha od hudobije gréha?

Terpljenje in smert Jésusa Kristusa, Šina boshjiga.

Ali se je tréba smertniga gréha várovati?

Tréba se ga je škerbno várovati savoljo velike škkode, ki jo stori, kér nas perpravi ob prijasnost in gnado boshjo, in dusho in teló vézhno pogubi.

Sakaj se je tréba tudi malih gréhov várovati?

1) Sató, kér se tudi s' malimi gréhi Bog rasshali.

2) Kér Bog tudi male gréhe štrafuje.

3) Kér moramo perpravljene biti rajshi vse preterpéti, kakor Bogá tudi s' nar manjšim gréham rasshaliti.

4) Kér mali gréhi, desiravno posvezhujo zhe gnade boshje ne odvsamejo, vender štoré, de zhlovek drusih posébnih gnad boshjih ne sadobi, nagnjenje k' hudimu pa raste, in tazi-ga gréšbnika pozhasi v' vézhi gréhe sapélje.

Ali Bog štrafaje gréšbnika shé na tém svétu po saslushenji?

Ne vselej; štrafal ga bo pa v' véžnosti

po saflushenji, k  r je pravizhen. V perglihi od bogatiga mosh   in firotniga in bolniga Lazarja vidimo, de je bogatinu na telésu prav dobro bilo; dušha njegova pa je bila nefr  zhna, in ko je umerl, je bila v' pekel pokopana. Nasproti se je brumnimu Lazarju tukej sa tel  sni shivezh prav hudo godilo, sraven je pa she bol  n bil; ali njegova dušha je bila Bog   ljuba, torej fr  zhna, in ko je umerl, so jo angeli v' neb  sa nesli.

Kaj so la  tne gr  hi?

La  tne gr  hi so ti  ti, ki jih kdo sam   tori.

Kaj so ptuji gr  hi?

Ptuji gr  hi so ti  ti, ktérih   zer sami n     torimo, ktérih   mo pa vender krivi, zhe druge nap  ljemo, de jih   tor  , ali zhe jih ne odvernemo, ko   mo dol  shni in tudi v'   tanu jih odverniti.

Kolk  ri so djanski gr  hi?

Djanski gr  hi so ti  :

- 1)   dem poglavitnih gréhov,
- 2)      t gréhov v'   v  tiga Duhá.
- 3)   tirje v' nebó vpijozhi gr  hi.
- 4) Dev  t ptujih gréhov.

Od sedmih poglavitnih gréhov.

Ktéri so poglavitni gr  hi?

Poglavitni gr  hi so: 1) napuh, 2) lákomnost, 3) nezhi  kost, 4) nevos  hljiv  st, 5) poshr    nost, 6) j  sa, 7) len  ba.

Sakaj se t  m gréham poglavitni pravi?

Sat  , k  r is v  aziga veliko drusih isvira.

Kaj je napùh?

Napùh je nemárna ljubésen do sebe samiga; posihelenje svoje lastne visokosti, ktéra stori, de zhlovek sam sebe bolj kakor druge zhisla, in tudi sheli bolj kakor drugi zhislan (obrajtan) bili.

Ali je gréh napuha pogosto med ljudmi?

Gréh napuha je pogosto med ljudmi vsih stanov; shé per otroku se kashe, in stariga na sadnje ne sapustí; vtika se med dobre déla, in pokriva se s' unanjo ponishnostjo. Prevsetnost ali napuh je bil gréh savershenih angelov in prvih starshov.

Kaj pride is napuha?

Is napuha pride nesméрна ljubesen do sebe samiga, lákomnost zhasi in hvale, bahanje, lastna hvala, sanizhevanje Boga, vére, zerkve in blishnjiga, rasboj, prepír in krég, terdovratnost, nepokórfhina, hinávfhina in krivovérstvu.

Kaj je lákomnost?

Lákomnost je nápozná shelja po denárijih in po blagu.

Ali si ne smé zhlovek zhasniga blaga perdobiti?

Poshteno, po pravizi in ljudém bres shkode si ga smé perdobiti, de bi s' njim vezh dobriga storil.

Kdaj zhlovek nesméрно ljubi zhasno blago?

Takrat, kader ljubi blago savoljo blaga, in ima serzé vse v' blagó samáknjeno.

Kakó se sposna, de je serze na blago navesano?

1) Zhe je neumno vesel v' srézhi, in prevezh shalosten v' nesrezhi.

2) Zhe memrá zhes svoj révni stan.

3) Zhe varuje blagà s' straham in nepokojnostjo.

4) Zhe sheli krivizhno obogatéti.

5) Zhe je nevoshljiv tistim, ktéri obilno imajo.

6) Zhe od obilnosti svojiga blagá ubogim ne deli.

Kakó se sposná serzé, de ni lakomno?

1) Zhe ne sheli obilnosti blagá, in svojo uboshtvo voljno terpi.

2) Zhe s' hvaleshnim serzam vshiva, kar mu je Bog dal, in od svoje obilnosti siromakam rad podeli.

3) Zhe ni nesméno vesel v' srézhi, in bres mére shaloften v' nesrézhi; zhe je perpravljen tudi vse dati in sgubiti, ako je volja boshja.

4) Zhe je zhlovek raji ubog, kakor de bi nar manji krivizo storil.

Ktéri gréhi isvirajo is lákomnosti?

Is lákomnosti isvira nepokoj, jésa, svijazhe, goljfiye, krivize, sdajanje, krive persége, neusmiljeno in do boshjih rezhi neobzhutno serzé.

Shaloften sgled lakomnosti je Judesh, ki je Jésusa prodal.

Kaj naj kristjan stori, de se bo lákomnosti obvaroval?

1) Naj premisli, de nizh premoshenja na svét nismo pernešli, in de ga nizh na uni svét ne ponefemo.

5) De bo vsák zhlovek od sebi isrozheniga premoshenja Bogú odgovor dajal.

3) De je Jésus s' besédo in s' djanjam

uzhíl, de ubogi loshej v' boshjo kraljéstvu pri-
dejo, kakor bogati.

4) Naj Bogá gnade prófi, de se bo s' njo
lakomnosti obvárovati samogel.

*Kakó se zhlovek gréha nezhistosti kriviga
stori?*

S' radovoljnimi nezhistimi mislimi in she-
ljami, s' nezhistim govorjenjam, norzhijami
in pésmi, in s' nespodobnim in nesramnim
djanjam.

Kaj isvira is nezhistosti?

Is nezhistosti isvira oslepljenje pameti, od-
pád od vére, filne shelje po zhasnim shivlje-
nji, posabljenje Bogá, smértili in prihodnje sod-
be, oterpnost volje, maloserzhnost in obupnost
in na sadnje pogubljenje.

*Kaj je zhlovéku storiti, de se bo nezhistosti
vároval?*

1) Mora Bogá gnade profiti.

2) Še mora hude perloshnosti skerbno
ogibati.

3) Se mora lenôbe várováti, in délaven biti.

4) Mora sméren v' jédi in pijazhi bití,
in svoje pozhutke satajevati.

5) Mora framoshljiv pred Bogam in ljud-
mi biti, svoje teló v' zhasli iméti, fosébnó vpri-
zho nedolshnih otrók in tudi vsaziga zhloveka.

6) Vezhkrat in pogosto k' spóvedi in k'
s. obhajilu hoditi, de bo gnada boshja v' njem
povikshana, in de se bo loshej soper ta gréh
vojškovál.

7) Vsak dan in posébnó ob zhasu skush-
njáv v' smert in prihodnjo sodbo misliti.

8) Mora Jésovo terpljenje vezhkrat pre-mišljevali.

Kdaj je zhlovek gréha nevoshljivoſti kriv?

Kader je shaloſten, ko ſe bliſhnjimu do-bro godí, kakor de bi bila to njegova ſhko-da, in ſhelí, de bi on ſam dobro imel, ne pa njegov bliſhnji.

Je nevoshljivoſt velik gréh?

Nevoshljivoſt je velik gréh ſató:

1) Kér je ljubésni do bliſhnjiga naſproti,
2) Kér je hudizhov gréh. 3) Kér is njé ve-liko drusih gréhov pride, in nevoshlivi ne-béſhkiga kraljéſtva ne bo doſégel.

Kaj hudiga pride is nevoshljivoſti?

Is nevoshljivoſti pride obleganje, krivo ob-dolſhenje, opravljanje, kriva ſodba in ſovraſh-tvo do bliſhnjiga, veſelje, kader ſe mu hudo, in ſhaloſt, kader ſe mu dobro godí. Is nevosh-ljivoſti ſo Egiptovſkiga Joſhefa brajte prodali; nevoshljivoſt je Daniela v' jamo levov perpra-vila, in is nevoshljivoſti ſo Judje Jéſufa krishali.

Kaj je poſhréſhnoſt?

Poſhréſhnoſt je napazhno poſhelenje jedi in pijazhe, ali neſméernoſt v' jedi in pijazhi.

Kdaj ſe zhlovek téga gréha kriviga ſtori?

1) Kader vezh jé, kakor je tréba k' o-branjenju ſhivljenja.

2) Kader jé ſ' prevelizimi ſheljami in ſató, de ſvojimu poſhelenju ſtréſhe.

3) Kader v' pojédinah in pijazah pre-moſhenje ſapravlja.

4) Kader jé ſdravju ſhkodljive jedí, ſató kér ſe njegovimu poſhelenju perléſhejo.

Je pijánost gréh?

Pijánost je velik gréh, ker pijánzi ne bodo kraljéstva boshjiga doségli.

Kaj pride is poshréshnosti in pijánosti?

Is poshréshnosti in pijánosti pride oslepljenje uma, neperpravnost k' boshjim rezhém, samuda dolshnost svojiga stanú, nesramnost v' govorjenji, nezhistost, krég, klétev, ubijanje, uboshtvo, bolésen, perkrajshanje shivljenja in sgodna smert.

Kaj je jésa?

Jésa je mozhno rasferdenje serzá in shelje se masheváti.

Kaj isvira is pregréshne jése?

Is pregréshne jése isvira nevolja, krég, sovrashtvo, smérjanje, klétev, mashevanje, pravde, omota pámeti, pobj in vzhasi moristvo.

Kdaj je zhlovek lenôbe kriv?

Lenôbe je zhlovek takrat kriv, kader nerád in s' nevoljo stori, kar je k' boshji zhasi in k' svelizhanju njegove dushe potrébniga.

Kaj pride is lenôbe?

Sanikernost v' flushbi boshji, samuda v' sadobljenji gnade boshje in potrébnih pomózh vézhno svelizhanje dosézhi, shalost, klavernost, odlashtanje spreobernjenja in pokore, nespokornost in sadnjizh obupanje nad svojim svelizhanjam.

Od fheftih gréhov v' svétiga Duhá.

Ktéri so gréhi v' svétiga Duhá?

Ti le: 1) Predersno v' boshjo milost greseliti.

2) Nad boshjo milostjo obupati.

3) Šposnani kershanški resnizi se vstavljati.

4) Švojimu blishnjimu savoljo boshje gnade nevoshljiv biti.

5) Do lépiga opominjevanja oterpnjeno serzé iméti.

6) V' nepokórnosti terdovratno ostati.

Kaj pravi Jésuf od gréhov v' f. Duhá?

Jésuf pravi: „Vsak gréh in preklinjevanje bo odpušheno ljudém, preklinjevanje Duhá pa ne bo odpušheno. In kdor koli rezhe besédo soper Šinu zhlovekoviga, mu bo odpušheno; kdor pa govori soper f. Duhá, mu ne bo odpušheno ne na tém svétu, ne v' prihodnjim.

Kaj se pravi v' f. Duhá gréseliti?

Se pravi dobroto in gnado boshjo, ktéra se sosébnno perlastuje f. Duhu, s' oterpnjeno hudobijo sametovati in sanizhevati.

Sakaj se rezhe, de gréhi v' f. Duhá bodo teshko odpušheni, ali pa she zelo ne v' tém, ne v' unim shivljenji?

Sató, kér tak gréslnik vézhi dél gnado boshjo in vso pomozh sa svoje svelizhanje do konza shivljenja is hudobije samétuje; bres gnade boshje pa se ne more poboljšhati in špokoriti, in ravno sató ne v' nebéla priti.

Kdaj gréšnik predersno v' boshjo milost gréshi?

Gréšnik gréshi predersno v' boshjo milost, kader gréh na gréh naklada, in si misli: sej je Bog ušmiljen, po svoji neskonzhni milosti mi bo shé odpuštil, zhe se tudi ne poboljšam.

Kaj je nad boshjo milostjo obupati?

Nad boshjo milostjo obupati ie upanje sgu-
biti nad odpuščenjam gréhov in nad persade-
vánjam v' nebésa priti. Kriva sta bila téga gré-
ha Kajin in Judesh Ishkarjót.

Kdaj je sploh zhlovek téga préha kriv?

Kriv ga je: 1) zhe sgubi vso serzhnost sa
nebésa skerbéti, kader le veliko shtevilo svojih
smertnih gréhov premišluje, in rezhe: „Moji
gréhi so preveliki, in prevezh jih je, de bi mi
jih Bog odpuštil, jest moram pogubljen biti.“

2) Zhe zhlovek sfer sposná svoj pregréš-
ni stan, pa misli, de je prešlab pravo pokoro
storiti, f' straham misli v' svojo shé vkoreninje-
no pregréšno navado, in pravi: „Ne morem
je premagati, Bog mi ne bo gnade dal,“ in
takó ostane v' svojih gréhih.

*Kaj mora gréšnik storiti, kader svoje gréhe?
sposná in obshaluje, de ne obupa?*

1) Mora premisliti, de boshja milost je
nesména, in terplénje Jésusa Kristusa je ne-
skonzhne zéne; sató smé in mora tudi terdno
upati, de mu bo Bog vse gréhe odpuštil, ako
se poboljša.

2) Mora misliti, de Bog nozhe smerli
(pogubljenja) gréšnika, temúzh hozbe, de
naj se spreoberne in shiví; torej bo tudi nje-

mu gnado dal se spreoberniti, zhe je bo ponishno in saupno profil.

3) Mora premishljevati, de Jésuf, Sin boshji, ni na svét prishel, de bi svét sodil, temúzh de bi ga svelizhal.

4) Ob zhasu skushnjav in v' shaloſti se mora tolashiti f' tém, de misli, kakó ljubesnivo in uſmiljeno je Jésuf f' ſpokornimi gréſhniki ravnál; poſtavim s' Petram, Magdaleno, préſheſhnizo, rasbojnikam na krishu i. t. d.

Kdaj se zhlovek ſposnani kerſhanski pravizi uſtavlja?

Zhe poſná in vé reſnizo katolſhke vére, pa is hudobije drugazhi véruje, govori in uzhi, kakor je Bog rasodél, in katolſhka zérkev vérovati ſapové. Takó je ſtorilo veliko Farisejov ob Jéſuſovim ſhivljenji.

Kdo je ſvojimu bratu ſavoljo boshje gnade nevoſhljiv.

Kdor je ſhaloſten, in ſavidi ſvojiga bliſhnjiga, ker s' gnado ſvétiga Duhá bogabojézhe ſhiví, in ſi s' dobrimi déli nebéſa ſluſhi; in zhe ne ſheli ga pobolſhhati, temúzh ga smotiti in ſapeljati. — Tak nevoſhljiviz je hudizh; tak je bil tudi Kajn do ſvojiga brata Abelna.

Kdo ima proti dobru, k' svelizhanju pomagajožimu opominjevanju oterpnjeno ſerzé?

Kdor v' pregréhah smérej oſtane, vſe dobro opominjevanje in ſvarjenje ſamétuje, in zlo ſa ſhtrafenge ne mara. — Faraon ni maral ſa Mojſeſa, ki mu je pravil, kaj Bog ho- zhe, in tudi ſa ſhtrafenge ne.

Kdo v' nepokóri terdovratno ofstane?

Kdor oterpnjen v' gréhih shiví, in nika-
kor na pokoro ne misli.

Taki gréshniki so bili Kajn, Faraon, Savl,
Antijoh, Judesh sdajaviz, in vezh tazih, ki só
pregréshno shivéli, in nesrezhno umerli.

Od v' nebó vpijozhih gréhov.

Ktéri so v' nebó vpijozhi gréhi?

- 1) Radovoljni ubòj.
- 2) Mutaſti ali Šodomſki gréh.
- 3) Satiranje uboshzov, vdov in firót.
- 4) Délavzam in najémnikam saflushik sa-
dershevati ali utergovati.

Kdaj je zhlovek radovoljniga uboja kriv?

Radovoljniga uboja je zhlovek kriv, kader
s' premislkam in bres pravizhne oblasti svoji-
ga blishnjiga umori ali sam ali pa po drusih.
Takó je umoril Kajn Abelna, David Urijata,
Jezabela Nabota, in Judje Kristufa.

*Sakaj se drusimu v' nebó vpijozhimu gréhu
mutaſti ali Šodomſki pravi?*

Mutaſti sató, ker je takó grosoviten in
Bogú tóliko sopern, de se od njega ſhe govo-
riti ne smé; Šodomſki pa sató, ker ſo ga Šo-
domljani dopernafhali, ktére je pa Bog savoljo
téga ſtraſhniga gréha tudi s' ognjam s' nebéf
ſhtrafal.

Kdo je trétjiga v' nebó vpijozhiga gréha kriv?

- 1) Kdor uboge satira.
- 2) Kdor vdove in firóte ali sapuſhene
otróke, kakor ſi bodi, satira.

Kdo je zhetertigav' nebó vpijozhigagréha kriv?

Kdor délavzam, najémnikam ali poslam saflushik uterguje, ali pa od dné do dné plazhati odklada.

Sakaj se tém gréham v' nebó vpijozhi pravi?

1) Sató, ker je v' f. písmu od vsaziga posebej rezhenó, de v' nebó po shtrafengi vpijejo.

2) Ker boshjo pravizo sošebno k' shtrafovanju filijo.

Od ptujih gréhov.

Ktéri so ptuji gréhi?

1) V' gréh svétovati. 2) Greshiti velévati. 3) V' drugih gréh pervoliti. 4) Druge v' gréh napeljevati. 5) Druših gréhe hvaliti. 6) K' gréhu molzhati. 7) Gréh preglédati. 8) Gréha se vdeléshiti. 9) Gréh sagovarjati.

Kdaj se storimo ptujih gréhov krivi ali deléshni?

Kader smo krivi, de jih drugi storé, ali kader jih od gréhov ne odvernemo, ko smo jih dolshni in v' stanu odverniti.

Drugi del kerfhanfke pravize:

Štóri dóbro.

Kaj je dóbro?

Dobro je vse, kar je po boshji volji ali po boshji sapóvedi.

Kaj je po boshji sapóvedi?

Po boshji sapóvedi so zhédnosti (kreposti) in dobre déla.

Kóliko je zhédnost, ktére mora kristjan iméti?

Nektere so boshje, to je, take, ki gredó v' Bogá; in nekteere so ljudotizhne ali djanske, to je, take, ktére ljudi tizhejo, in se v' djanji do njih pokáshejo.

Od boshjih zhédnost.

Ktére so boshje zhédnosti?

Boshje zhédnosti so tri: véra, upanje in ljubésen.

Ali je zhlovek dolshan se v' tréh boshjih zhédnostih váditi?

Dolshán je, kér v' tém obstoji shivljenje kristjana.

Kdaj je kristjan sosébnó dolshán tri boshje zhédnosti obuditi?

1) Kakor hitro se pámeti savé. 2) Vezhkrat v' shivljenji. 3) Kader kak svét sakrament prejme. 4) Ob zhasu skufhnjáv soper té zhédnosti. 5) Ob smertni nevarnosti in na smertni póstelji.

Kakó se da véra obuditi?

Véra se da takó obuditi: „Vérujem v' tebe, pravi trojedini Bog, Ozhe, Šin in svéti Duh! ktéri si vse stvaril, ktéri vse ohranish in vishash, ktéri dóbro polonash in hudo shtrafash. — Vérujem, de se je Šin boshji vzhlovézhil, de nas je s' svojo smertjo na krishu odréshil, in de nas svéti Duh s' svojo gnado

posvezhuje. — Vérujem in terdim vse, kar si ti o Bog rasodél, kar je Jésus Kristus uzhil, kar so aposteljni pridigvali, in nam svéta Rimška katolíhka zérkev sapoveduje vérovati. — Vse to vérujem; kér si ti o Bog! vézhna in neskonzhna resniza in modróst, ki ne morešh né goljfatí, né goljfan bití. O Bog! stóri možhnéjšhi mojo véro.“

Kakó se da upanje obuditi?

Upanje se da takó obuditi: „Upam in se sanesem na tvojo neskonzhno dobroto in milost, o Bog! de mi bosh po neskonzhnim saflushenji svojiga edinorojéniga Šina Jésusa Kristusa v' tém shivljenji sposnanje, pravo obshalovanje in odpushenje mojih gréhov, po smeri ti pa vézhno svelizhanje dal, in dodélil tebe od oblizhja do oblizhja glédati, ljubiti in breskonza vshivati. — Upam tudi od tebe potrebne pomozhi vse to dosézhi. — Upam to od tebe, ker si ti to obljubil, ktéri si vsigamogozhen, svést, neskonzhno dobrotliv in usmiljen. O Bog! potérdi moje upanje.“

Kakó se da ljubésen obuditi?

Ljubésen se da takó obuditi: „O moj Bog! ljubim te is vsiga svojiga serzá, zhes vse, ker si nar vézhi dobrota, néskonzhno popólnama, in vse ljubésni vréden. Ljubim te tudi sató, ker si do mene in do vsih stvari neskonzhno dobrotliv. Voslim si is zéliga serzá, de bi te ravno takó ljubil, kakor so te tvoji nar sveštejšhi flushábniki ljubili, in te sbe ljubijo. S' njih ljubésnijo sflénem svojo nepopolnama

ljubéšen; povikšhaj jo v' meni, o dobrotlivi Gospód! bolj in bolj.

Ker te tedej resnizhno in is ferza ljubiti shelim, in si to terdno persadénem; mi je is ferza shal, de fim tebe svojo neskonzhno dobroto, ktéro zhes vse ljubim, tebe, svojiga švárnika, odreshenika in posvezhvavza raserdil. Shal mi je, de fim greshil, de fim tebe, svojiga vfigamogozhniga Gospóda, svojiga nar bóljšhiga Ozhéta rasshalil. Terdno fklénem vse gréhe in vse hude perlóshnosti sapuštiti, storjene gréhe zhedalje bolj obshalovati, in nikdar vezh soper tvojo svéto voljo ravhati. Vsemi me spét sa svojiga otróka, in dodéli mi gnado ta svoj fklep dopolniti. Profim te po neskonzhnim saflushenji tvojiga boshjiga Šina, nashiga Gospóda in Svelizharja, Jésusa Kristusa. Amen.

Od ljudotizhnih ali djanških zhédnošt.

Ktère so poglavitne djanške zhédnošti, ki jih gré kristjanu iméti?

Poglavitne djanške zhédnošti so: 1) modrošt, 2) smérnošt, 3) praviza, 4) ferzhnošt.

Kaj je kershanska modrošt?

Kershanska modrošt je zhédnošt, po ktéri kristjan k' svelizhanju perpravne pomozhi isvoli, in jih prav obrazha, in po ktéri vse opuši, kar bi ga odvrazhvalo svelizhanje sadobiti.

Kakó se sadershi modri kristjan?

Modri kristján 1) nizh taziga né stóri, kar bi mu posnej shal bilo.

2) Sopernim sgodbam se ne da smotiti

in premenjati, v' vseh okolščinah se vé takó sadershati, de voljo boshjo dopolni.

3) Nizh ne govori in ne stori, kar préd ne preudari, kaj bi utegnilo is téga priti.

4) Švoji lastni modrosti ne upa, temúzh tudi druge vprašha.

5) Per vseh svojih délih preudari, kaj je dobro, Bogu dopadljivo, in ga samore sveli-zhati; sató se ne ravna po svétu.

6) Ima le pametne tovaršhe.

Kaj je kershanská smérnost ali smasnost?

Kershanska smérnost je zhédnost, po ktéri kristjan vse nápoznho in gréšhno nagnjenje v' sebi krotí in satira, in zhasno blagó in veselje védnó le s' méro vshiva, in serza nanj ne véshe.

Ali je ta zhédnost kristjanu potrebna?

Slo potrebna mu je, ker ga po njegovi spazheni natori vse stvari f' svojo sapeljivo fladkostjo od ljubésni do štvarnika odpeljujejo, in njegovo serzé na-se vlézhejo, in storé, de jih, ko bi jih le is hvaléshnosti do Bogá vshivati mógel, vezhkrat bolj kakor Boga ljubi.

Kaj je kershanska praviza?

Kershanska praviza je zhédnost, po ktéri kristjan is ljubésni do Bogá vse dopolni, kar je Bogú in blishnjimu dolshán.

Kaj je kershanska serzhnost?

Kershanska serzhnost je zhédnost, po ktéri kristjan is ljubésni boshje dóbro delati sázhne in stori, zhe mu je ravno sadershkov in teshav premagati tréba; blago in tudi shivlje-nje ráji sgubi, kakor boshje sapóvedi prelomi.

Ktere zhédnosti so sedmim poglavitnim gréham nasproti?

1) Ponishnost napuhu. 2) Dobrótlivost (radodarnost) lákomnosti. 3) Zhištost nezhištosti. 4) Ljubésen nevoshljivosti. 5) Smérnost je poshréshnosti nasproti. 6) Poterpeshlivoost je jési nasproti. 7) Gorézhost ali ajfer v' dobrim je nasproti lenôbi.

Kaj je ponishnost?

Ponishnost je zhédnost, po ktéri zhlovek od sebe in svojih lastnost takó sodi, kakor je; ne gléda le svojih sosébnost, kakor napúhnjeniz, in se savoljo njih ne povsdiguje znes druge, temúzh she bolj svoje nápoznosti in slabosti sposná, in se torej ponishuje.

Ali je prava ponishnost k' svelizhanju potrebna?

Prava ponishnost je takó potrebna, de bres njé ne bo nihzhè svelizhan, ker je resniza s vére, de bres gnade boshje zhlovek ne mora svelizhan biti, Bog pa svojo gnado le ponishnim daje, prevsétnim se pa ustavi.

Sakaj she mora zhlovek ponishen biti?

Ker ni drusiga kakor prah in pepél, in sraven she gréshnik, in ker je, kar dobriga nad seboj ima, vse le dar boshje gnade, ne pa zhlovékova lastina.

Kdo nas resnizhno ponishnost uzhi?

Jésuf Kristuf sam s' besédo in djanjam, ker je rékel: „Uzhite se od mene, sakaj jest sim krotek in is serza ponishen.“

Kaj je dobrotlivost ali radodarnost?

Dobrótlivost ali radodarnost je zhédnost,

ktéra se v' djanji kashe, kader zhlovek potrebnim ljudém rad, in kòlikor uterpí, od svojiga da.

Kaj je zhistost?

Zhistost je zhédnost, ktéra se v' djanji fkashe, kader se zhlovek vsiga prepovédaniga mefniga veselja v' mislih, sheljah, besédah in djanji sdershí.

Ali je zhistost Bogú dopadljiva?

Zhistost je Bogu filno dopadljiva zhédnost in bres nje zhlovek ne pride v' nebése.

Kaj je ljubésen?

Ljubésen je zhédnost, po ktéri se drusih dóbriga in frézhe veselimò, in jim vse dobro vóshimo, in tudi storimò.

Kaj je smérnost?

Smérnost je zhédnost, po ktéri zhlovek ná pazhno poshelenje jedí in pijazhe v' sebi krotí, in vse s' méro vshiva.

Kaj je poterpeshlivošt?

Poterpeshlivošt je zhédnost, po ktéri zhlovek terplénje in sópernosti v' voljo boshjo vdan preterpí.

Ali poterpeshlivošt veliko premaga?

Veliko pomaga:

- 1) Terplénje polajsha.
- 2) Nashe saflushenje per Bogu poviksha, ker storí, de nadloge voljno preterpimò.
- 3) S' njo sa svoje gréhe Bogu sadoštímò.

Kaj je gorézhnost ali ajfer v' dobrim?

Je zhédnost, po ktéri kristjan vesel vse stori, kar boshjo zhaft in svelizhanje dushe sadéne.

Kakò se sposná kristjan, de ima gorézhof v' dobrim.

1) Tak kristjan rad boshjo befédo poslušha, ne is navade, ampak is serzhne shelje, de bi sposnàl in storil, kar je Bogú dopadlivi-ga; torej jo dobro v' serzu ohrani.

2) Od hoshjih rézhí rad in vesel govori.

3) Še tudi per drusih sa boshjo zhaft poshene.

4) V' molitvi tolashbe in mozhi ishe; torej rad móli.

5) Veselje fvetá in prasni pogóvori so mu soperni, torej je le rad med brumnimi.

6) Vřako dobro délo ga veseli; sató fker-bí, kako bi samogel prav veliko dobriga storiti, vřak gréh zherti, in ga odverne, kjér in kakor ga po resnizi odverniti samore.

Ktére dolshnosti je Jésuf Kristuf poséбно perporozhil?

Leté: 1) Nar prej boshjiga kraljéstva in njegove pravize iskati. 2) Šam sebe sata-jevati. 3) Švoj krish nořiti. 4) Sa Kristu-sam hoditi. 5) Krotak in ponishen biti. 6) Šovrashnike ljubiti, jim dobro storiti, ktéri nař sovrashijo; moliti sa-njé, ktéri nař shalijo in preganjajo.

Kaj se pravi boshjiga kraljéstva in njegove pravize iskati?

Se pravi: Jésufov nauk sméraj bolj sposnavati; po njem na tanko shivéti, in takó bosh-je ljubésni, gnade in vézhniga svelizhanja se vrédniga délati.

Kaj se pravi sam sebe satajevati?

Še pravi: svoje gréshno nágnjenje satirati, hudo opustiti, zhe nam she tóliko dobizhka in veselja obéta, in dóbro storiti, zhe nam je she takó soperno.

Je satajevanje samiga sebe vsaktérimu potrebno?

Vsakimu zhlovéku, naj bo pravizhen, gréshnik, ali spokornik, je potrebno.

Sakaj pravizhnimu?

Sató, ker nagnjenje k' hudimu sméraj tudi v' pravizhnim ostane, ktéro zhedalje mozhnejshi perhaja, zhe se mu ne ustavlja, in nar svetejshiga zhlovéka v' velik gréh sapélje. Shalosten sgled k' poterjenju te resnize so nam Šavl, David, Šalomon, Judesh Ishkarjót.

Sakaj gréshniku?

Sató, de bi od Bogá gnadó sadobil se spreoberniti; bres satajevanja samiga sebe namrezh svojiga shivljenja spreoberniti ne more.

Sakaj spokorniku?

De gnado boshjo ohrani.

Kaj je svoj krish nositi?

Švoj krish nositi je bolésen, uboshtvo, nefrézho in vľako sopernost voljno in stanovitno terpéti.

So krishi kristjanam k' pridu?

Šo k' velikimu pridu, zhe jih voljno terpimò, ker:

- 1) Bogú sa svoje gréhe sadoštújemo.
- 2) Brumnishi, pravizhnishi in Bogú dopadlivshi perhajamo.
- 3) Ši vézhi krono v' nebésh flúshimo.

Kaj se pravi: sa Kristusam hoditi?

Se pravi: po njegovim sglédu shivéti; to je, vse nashe misli, shélje, beséde in djanje morajo Jéusovim enake biti.

Kakó nas Jéusuf Kristasf krotkost in ponishnost uzhi?

S' besédo in djanjam, ker pravi: „Uzhite se od mene, sakaj jest fim krotek in is serza ponishen.“

Sakaj smo dolshni sovrashnike ljubiti?

1) Ker so nashi sovrashniki ravno takó otrozi boshji, po podobi boshji stvarjeni, od Jésusa odrésheni, in namenjeni sa nebésa, kakor mí.

2) Ker Jéusuf sapové sovráshnike ljubiti, in jim is serza odpustiti, kar je tudi sam storil.

3) De odpushtenje svojih gréhov od Boga sadobimó. Krístusf nas to shé v' ozhenashu uzhi, ker molimo po njegovi sapóvedi: „Odpústi nam nashe dolgé, kakor tudi mi odpushamo svojim dolshnikom.“

4) De so nashe druge dobre déla Bogú dopadljive; sakaj tako dolgo, dokler sovráshnikov ne ljubimo, tudi nashe dobre dela Bogú dopasti ne morejo.

5) De nebéshkiga Ozhéta posnémamo, ktéri pustí svoje sonze fijáti hudóbnim in dóbrim, in desh poshilja pravizhnim in krivizhnim.

Kaj gré she h' kershanfski pravizi?

H' kershanfski pravizi gré she tistih osem prelepih zhédnost, ktére je Krístusf v' svoji pridigi na góri uzhil, in savoljo ktérik je tiste,

ktéri jih imajo, frézbné imenoval, in ktere se ravno sató svelizhanske zhédnosti imenujejo.

Ktère so té svelizhanske zhédnosti?

Té le: 1) Blagor ubogim v' duhu, ker njih je nebéshko kraljéstvo.

2) Blagor krotkim, ker semljo bodo pofédli.

3) Blagor shaloftnim, ker potolásheni bodo.

4) Blagor jim, ktéri so lazhni in shéjni pravize, ker nafiteni bodo.

5) Blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo doségli.

6) Blagor jim, ktéri so zhištiga serza, ker Bogá bodo glédali.

7) Blagor mirnim, ker otrozi boshji bodo imenovani.

8) Blagor jim, ktéri savolj pravize preganjanje terpé, ker njih je nebéshko kraljéstvo.

Ktéri so ubogi v' duha?

Ubogi v' duhu so: 1) tisti, ktéri so rél uboshni, in ktéri svoje uboshtvo s' voljo prenas'hajo, in obogateti ne shelé.

Ubogi v' duhu so pa: 2) tudi lahko bogati in premoshni, ktéri na tisto, kar imajo, svojiga serzá ne navesujejo, in ktéri so savoljo Bogá, vse svoje blago sgubiti perpravljene, in ga ravno sató sebi in drusim v' svelizhanju obrazhajo. Taki ubogi v' duhu, desiravno bogati, so bili: Job, Abraham, kralj David, apostelni in prvi krístjani, ki so se savoljo Krístusove vére všimu bogastvu odpovédali.

Ktéri se imenujejo krotki?

Tisti, kéteri se, zhe jih kdo shali, ne rás-ferdé, in hudiga f' hudim ne vrazhujejo, temuzh vse voljno preterpé, in v' miru svoje dushe ostanejo.

Ali je krotkost kristjanu potrebna?

Krotkost je kristjanu potrebna, sató ker ga malopridni, neukrétni in svojoglavni ljudjé vezhkrat shaliyo, in ker vezhkrat med takimi shivéti mora.

Sakaj tedej Kristus krotke frézhne imenuje?

Sató, ko so v' resnizi frézhni, ker njih ferzé 1) nobeniga taziga nepokoja nima, ké-riga jésen zhlovek obzhuli.

2) Ker to malo, kar imajo, v' lépim miru vshivajo.

3) Ker bodo Gospodove dobrote v' desheli shivih (v' nebésih) vidili.

Ktére sháloftne Kristus frézhne imenuje?

1) Tiste, kéteri nad svojimi ne le smerni-mi, ampak tudi majhnimi gréhi shalujejo.

2) Ktéri so savoljo svojih s' gréhi pomno-shenih hudih nagnjenj sháloftni.

3) Ktéri savoljo pomanklivosti per svojih dobrih délih shálujejo, ker jih niso vselej is zhiste ljubésni do Bogá dopernáshali.

4) Ktéri savoljo velizih skushtnjav in pre-gréshnih nevarnost, ki se v' njih snajdejo, sdi-hujejo, in shé vfi po nebésih hrepené.

5) Ktéri nad gréhi drusih shalujejo.

Ktéri se imenujejo lazhni in shéjni pravize?

Tisti, kéteri po resnizah in po bogabojé-zhim shivljenji ravno tako hrepené, kakor

lazhni po jédi in shéjni po pijazhi hrepené. Taki, defiravno so pravizhni, si persadevajo, de bi she pravizhnishi bili, in njih persadevanje ni sahtonj, kér sadobé, kar shelé.

Kdaj je kristjan usmiljen?

Takrat, kader svojimu blishnjimu v' dušnih in telésnih potrebah pomaga. To se sgo dí, zhe blishnjimu kaj k' brumnosti perpomore, zhe pohujšhanje odvrazha, zhe nevédniga poduzhí, zhe mu kak dober svét da, in ga k' dobrimu opominja. Ravno tako tudi na telésu, zhe ga nesrézhe váruje, in mu k' srézhi pomaga.

Komú je kristjan usmiljen je skasati dolshán?

Vsakimu zhlovéku bres raslozhka, kakor je tudi nebéshki Ozhe do vsih, do dobrih in hudobnih, usmiljen.

Ktére imenuje Kristus zhistiga serzá?

Tiste, ktéri niso le v' svojim sunanjim sadershanji zhisti, ampak tudi v' svojih mislih in sheljah. Taki shé na tém svétu Bogá bolj sposnajo, in v' nebésh ga bodo vékomaj od oblizhja do oblizhja glédali in vshivali.

Ktére imenuje Kristus mirne?

Tiste, ktéri blishnjimu radi odjénjajo, in se s' njim spravijo, in tudi raji krivizo terpé kakor de bi jo délali.

Kolkeri je pravi mir?

Pravi mir je trojin: mir s' Bogam, s' seboj in s' svojim blishnjim.

Kdaj ima zhlovek mir s' Bogam?

Takrat, kader po njegovi svéti volji, to je po njegovih s. sapóvedih shivi; sakaj gréh mir med Bogam in zhlovékam vselej rasdere.

Kdaj je zhlovek v' miru sam s' seboj?

Takrat, kader je njegova vést mirna, in mu nizh hudiga ne ozhíta.

Kdaj ima zhlovek mir s' blishnjim?

Kader s' njim prijasno, sloshno shivi, in se ne prepira, temuzh njegove slabosti s' ljubésniyo prenese.

Kaj mora kristjan storiti, de v' miru s' blishnjim shivi?

Mora vse opustiti, kar ljubésen do blishnjiga smanjskuje, in vse storiti, kar ljubésen do blishnjiga ohrani.

Kdaj je mir goljufen?

Takrat, kader zhlovek svojimu poshelenju in svojimu nagnjenju pervóli, in svojo vést tako sadushí, de v' nji nobeniga veselja ne zhuti.

Kaj se pravi savoljo pravize preganjan biti?

To se pravi: savoljo Bogá, savoljo njegovih svétih resniz, ali savoljo bogabojézhiga shivljenja kake sopernosti prestati.

Od dobrih dél in njih saflushenja.

Kaj je dobro délo kristjana?

Je tako djanje, ktéro je Bogú prijetno, in ktéro zhlovéku v' svelizhanje flushi.

Ali so dobre déla k' svelizhanju potrebne?

Potrébne so: 1) sató, ker je zhlovek shé sa téga voljo stvarjen, de bi s' dobrimi déli Bogu flushil, in se s' njimi nebés vrédniga storil.

2) Ker je véra bres dobrih dél ravno takó mertva, kakor truplo bres dushe.

Samore zhlovek is svoje lastne mozhi' dobre déla delati?

Dobrih dél, kákorshne so k' svelizhanju potrebne, in per Bogu saflushenja vrédne, zhlovek is svoje lastne mozhi' ne more délati, temuzh le s' gnado boshjo.

Kakó se morajo dobre déla opravljati?

1) V' stanu gnade boshje, 2) radovoljno, 3) ne is natornih in nezhimernih nagibkov. postavim, ne savoljo zhlovéshke hvale ali savoljo kakiga zhasniga dobizhka, ampak le savoljo Bogá.

Ktére so nar imenitniishi dobre déla?

Nar imenitniishi dobre déla so: molitev, pôst in ubogajme dajati.

Kaj sapopade v' sebi molitev?

Molitev v' sebi sapopade vse bogabojézhe premishljevanje, vsak dober fklep, vsako lépo djanje, ki je Bogu k' zhasi, in s' besédo vse kar se savoljo Boga storí.

Kaj sapopade v' sebi pôst?

Pôst ne sapopade le samó téga, de si zhlovek po sapóvedi katolshe zérkve ob sapovedanih pôstnih dnéh v' jédi in pijázhi kaj perterga, temuzh sapopade vse, kar zhlovek svojimu poshelenju nasproti storí. Pôst je, zhe zhlovek svoje hudo nagnjenje kroti, svoje pozhutke satira, si marsikako posvetno dopusheno veselje odrezhe, in druge take spokorne déla dopernasla.

Kaj je ubogajme dajati?

Vfaka dobrota, ktéra se blishnjimu ali na truptu ali na dushi skashe.

Ali je ubógajme dajáti sapovédano, ali je le svétovano?

Ubógajme dajati je sapovédano, torej dolshnost :

1) Ker nam to Bog shé v' starim in tudi v' novim testamentu veléva. „Šin, ne odtégni mu darú, in ne odverni svojih ozhí od ubosiga; ne sanizhuj lazhniga, in ne rasshali ubosiga v' njegovi potrebi; ne shali révniga ferza, in potrebnimu ne odlashaj darú dati.“ „Dajte ubógajme od tistiga, kar imate.“

2) Ker smoblishnjiga takó kakor sami se ljubiti dolshni, ljubésen pa se mora v' djanji skasati.

3) Ker Kristuf tistim, ktéri ubógajme ne dajejo, vézhno gorjé shuga rekozh: „Poberite se prekléti v' vézhni ogenj, ktéri je hudizhu in njegovim angelam perpravljén. Sakaj lazhén fim bil, in me niste nasitili; shéjin fim bil, in me niste napojili; ptuj fim bil, in me niste pod strého vséli; nag fim bil, in me niste oblékli, i. t. d.

4) Is hvaléshnosti do Bogá, ktéro narbolj f' tém skáshemo, zhe smo takó, kakor je on nami dober, tudi mi drusim njegovim otrokam dobri. Vse, kar révnim storimo, je po besédah Jésusa samiga ravno takó kakor de bi bili njemu storili.

Ali so le bogati ubogajme dajati dolshni?

Vsak je ubógajme dajati dolshán, kolikor uterpí.

Ali je ubogajmé dajati zhlovéku k' velikimu pridu?

K' velikimu pridu mu je; sakaj zhe ubó-

gajme daje, sadobí odpushtenje gréhov, gnado boshjo in vézhno shivljenje.

Kakó se mora ubógajme dajati?

Ubogajme se mora dajati: 1) Is ljubésni; 2) od svojiga premoshenja; 3) s' veseljam, bres godernjanja in ozhitanja; 4) ne savoljo hvale ali savoljo kakiga drusiga zhasniga dobizhka; 5) po pámeti, to je, de je potrebam ubosiga permérjeno.

Ktère so teléjne déla usmiljenja?

Té le: 1) Lazhne náfítiti; 2) shéjne napojiti; 3) popotnike sprejémati; 4) nage oblézhi; 5) bolnike obískati; 6) jetnike reshiti; 7) merlizhe pokopávati.

Ali je sadošti, zhe se bolniki le obishejo?

To she ni sadošti, temúzh bolnike je tréba tolashiti, in k' voljnímu terpljenju opominjevati, de naj se v' boshjo voljo vdajo, in svoje teshave v' duhu pokore prenasfhajo. Per bolnikih se je várovati posvetnih pogovorov in vsíga, kar bolnika od Bogá odvrazha.

Ali je merlizhe pokopavati dobro délo?

Dobro délo je, zhe se is prave kersfhanske ljubésni sgodí.

Kaj mora kristjan storiti, kader mertviga k' grobu sprémlja?

Mora sa njegovo dusho moliti, in sraven tudi v' svojo smert in v' nesnano uro mífliti, ktéra bo tudi njega is svetá vséla, sató de ga ne bo neperpravljeniga nasfhla.

Ali je sadošti le sa truplo blishnjiga skerbéti?

To she ni sadošti, temúzh she bolj kakor sa truplo se mora tudi sa njegovo dusho skerbéti.

Ktère so duhovne dela usmiljenja?

1) Gréshnike svariti; 2) nevédne uzhati; 3) jim prav svétovati, ktéri dvomijo ali zviblajo; 4) shalostne toláshiti; 5) krivizo voljno terpéti; 6) jim is serza odpústiti, ktéri na shali; 7) sa shive in mertve Bogá profiti.

Ali je gréshnike svariti dobro délo?

To je práv dobro délo, ker se f' tém blishnji vezhkrat f' pota pogubljenja na pot svelizhanja perpélje.

Kakó mora kristján svojiga blishnjiga svariti?

Svariti ga mora vselej s' ljubésnijo in krotkostjo, o pravim zhasu in na pravim kraji, in mora tudi po svarjenji s' njim prijasen biti. Takó je Natan Davida, Elija Judovsko ljudstvo, Janes kerstnik Heródesha, s. Shtefan Jude svaril.

Kakó se pa mora svarjéni zhlovek sadershati?

Naj ponishno, krotko in poterpeshljivo svarjenje poslusha, in naj ga nase vsame.

Kader je zhlovek v' kakim zviблу, koga mora svéta vprashati?

Vprashati mora pametniga, modriga in brumniga zhloveka, ne pa perlisnjenja, ktéri takó govori, kakor vidi, de zhlovek rad ima.

Kakó moramo shalostne tolashiti?

Jih moramo vselej s' ljubésnivo besédo in f' kershanskimi resnizami, ne pa s' nezhi-mernimi, posvetnimi rezhmí in f' prasnim upanjem tolashiti, in jim pomagati, zhe njih shalost is pomankanja isvira. Opominjati jih je tréba, de naj se v' boshjo voljo udajo, bres ktère se nizh ne sgodi, in bres ktère she las s' nashe glave ne pade. Špómnniti jih je: kaj

je Jésuf, nedolshno jagnje, terpel, in de naj torej tudi oni s' voljo terpé, ker so gréshniki, in de naj pomislijo, de jih bo terpljenje v' nebésfko veselje perpeljalo.

Kakô se mora shalofni zhlovek sam tolashiti?

1) S' molitvijo.

2) Naj se spomni, de je Bog per njem, in de vse dobro vé, kakó se mu godí.

3) Ne smé na zhasne rezhi, na zhasno terpljenje tolikanj glédati, in naj misli, de terpljenje ni ravno tako hudo, kakor si ga lastna ljubésen misli.

4) Mora premisliti, de vse zhasne teshave in nadloge le nékaj zhasa terpé, in de se vse zhasno terpljenje brumnih v' nebésfih v' veselje spreoberne.

5) Zhe si je zhlovek svoje shalosti sam kriv, naj jo nófi v' duhu pokore, in naj se v' prihodnje varuje tazih rezhi, ktére shalost pernesó.

Ali kdor krivizo s' voljo terpi, svojimu blishnjimu usmiljenje skashe?

Skashe mu jo, ker ga jése in vezh grehov obvaruje, kar bi se ne sgodilo, ko bi godernjal, se jesil, hudo s' hudim povrazheval, in ga toshil.

Kdaj kristjan shésto duhovno délo usmiljenja svojimu blishnjimu skashe?

Zhe mu, kader ga rasshali, is serza odpusti, mu dobro storí, sanj móli, in si vse persadéne, de si ga spét v' prijatla spreoberne.

Kaj jim je pa storiti, ktéri blishnjimu nobeniga do sdaj imenovaniga dobriga déla skasati ne morejo?

Taki naj pa sa svojiga blishnjiga, poséb-

no pa sa terdovratne gréshnike molijo, ker jim Bog vse to lahko dodeli, kar bi jim oni radi storili. Takó je Abraham prošil sa Šodomljane, Mojseš sa Israelze.

Ali smo le sa shive moliti dolshni?

Ne le sa shive, ampak tudi sa mertve, ki so morebiti v' vizah. Shé v' starim testamentu se bere, de je Juda Makabej v' Jerusalemu denárjov poslál, de so se daritve sa mertve opravljale.

Od evangélskih svétov.

Kaj so evangélski svéti?

Šo take dobre déla, ktére samé na sebi k' svelizhanju niso potrebne, ktére so pa le vender od Jésusa Kristusa ljudém po samim svetovane, pa ne sapovédane.

Zhimu pa so evangélski svéti?

De zhlovek loshej bolj popolnoma shívi, in se svelizhanja vrédniga stori.

Ktéri so evangélski svéti?

Leti trije: 1) Radovoljno uboshtvo; 2) védno devoshtvo; 3) védna pokôrshina pod kakim dohovnim poglavarjam.

Per ktéri ponishnosti je Kristus od rado-voljniga uboshtva govoril?

Takrat, ko ga je mladenizh vprashal, kaj de naj stori, de bo nebeshko kraljestvo dosé-gel; in Jésus mu je odgovoril: „Ako hozhešh popolnoma biti, pojdi, prodaj, kar imash, in

daj ubogim, in bošh shaz v' nebésih imel, in potlej pridi, ter hódi sa menož.“

Ali je védno devishtvo Bogú vshézh?

Vshézh mu je, ker jih Jésuf hvali, ktéri savoljo nebésfhkiga kraljéstva v' devishkim stanú ostanejo.

Kaj je védno devishtvo?

Je radovoljno Bogú storjena obljuba védno zhisto shivéti, in v sakonski stan nikoli ne stopiti sató, de se bolj popolnoma, bolj svetó na dushi in na telésu shiví.

Kaj je mati katolshka zérkev od devishkiga stanú vselej mislila?

Mati katolshka zérkev je devishki stan vselej bolj shlahtén kakor sakonski stan iméla; pa sató je vender sakonski stan zhaštila.

Kákoshni morajo taki biti, ktéri hozhejo v' védnim devishtvu ostati?

Morajo: 1) Darú zhistosti Bogá profiti.

2) Morajo ponishni in framoshlivi v' bédah in všim svojim djanji biti.

3) Še bres potrebe v' drúshino drusiga spola ne podajati, in Marijo Devizo posnémati, ktéra se je she zlo angela vstráshnila.

4) Šamoto in molzhézhost ljubiti.

5) Délavno in spokórno shivéti.

6) Svoje truplo v' zhašti iméti, in se ponishno nositi.

7) Ne sméjo sheléti, de bi jih drugi vidili, in de bi drusimu spolu dopadli.

8) Morajo v' jédi in pijazhi smérni biti.

Sakaj je devizam ponishnost potrebna?

Sató, ker je ponishnost korenina vših zhéd-

nost, in ker ravno sató Bogú bolj dopade ponishna shéna, kakor pa prevsétna deviza.

Kaj je védna pokórshina pod kakim duhovnim poglavarjam?

To, kader se kdo svoji volji popolnoma odpové, in se savoljo Bogá, to je, de bi bolj popolnoma bil, kakimu duhovnimu poglavarju podvershe, in njogovo povelje s' ponishnim serzam spolnuje. Leta evangélski svét vsi tišti nase vsamejo, ktéri v' kak kloshterfski stan sópijo.

Kaj je sploh misliti od evangélskih svétov?

To je misliti, de so evangélski svéti prav dobri, de kristjanu, ktéri se jih svestó poprimé, veliko k' svelizhanju pomagajo, ker ga k' vézhi popolnamostí napeljujejo; in ga v' skushnjavah mozhnejshiga, in v' boshjih ozhéh bolj priyétniga in vézhí plazhila vrédniga délajo.

Od shtirih poslédnjih rezhi.

Ktère so shtiri poslédnje rezhi?

Shtiri poslednje rezhi so: smert, sodba, pekel in nebésa.

Od smerti.

Kaj je smert?

Smert je lozhitev dushe od telésa.

Ali morajo vsi ljudjé umréti?

Vsi morajo umréti.

Ali bo tudi dušha umerla?

Dušha ne bo nikoli umerla, kér je duh.

Od kod pride, de vsi ljudje umréti morajo?

De vsi ljudje umréti morajo, pride od po-
érbaniga gréha. Ko bi Adam ne bil greslil,
bi bili tudi na teléfu neumerjzhi ostali.

Ali vémo, kdaj in kako bomo umerli?

Téga ne vémo, to le sam Bog vé.

*Kaj naf to uzhi, ko né vémo kdaj in kakó
bomo umerli?*

To naf uzhi, de naj se vsak k' smerti
skerbnó in védno perpravljá, kér bo vsak le
enkrat umerl; zhe frézhno umerje, bo sa vselej
frézhen, in zhe nefrézhno umerje, bo tudi vé-
komaj nefrézhen ostál.

Kakó se mora zhlovek k' smerti perpravljati?

Takó: 1) Kér vémo, de naf bo smert
od svetá odlozhila, se moramo shé préd v' shiv-
ljenji vezhkrat v' duhu od svetá odlozhiti.

2) Kér vémo, de se bomo ob smerti od
svojiga teléfa lózhili, mu ne smémo vfiga per-
voliti, kar poshelí, in mu prevezh strézhí, de
nam ne bo na sadnje lozhitev od njega preteshka.

3) Kér vémo, de naf bo smert od na-
shih starshov, od nafhe rodovine in shlahte, in
od vsih nashih priyatlov in snanzov lozhila, se
na njé prevezh navesovati ne smémo; ljubésen
do njih naj ne bo vézhi, kakor ljubesen voljo
boshjo spolniti.

4) Kér se po smerti ni vezh mozh spre-
oberniti in spokoriti, in kér po besédah s. písmá
drevó takó obleshi, kakor pade: si persadevaj-
mo, de naf smert v' gréhih ne dóbi; satorej

nikár pokore ne odláshajmo, in shivímo takó, de naš smert, naj pride, kader hozhe, nikoli neperprávljenih ne najde.

5) Bodimo védno ravno takó v' shivlje-nji, kakor ob smerti v' boshjo voljo vdani, in dajmo f' smertjo Bogú radovoljno sadnji dar, ktériga od naš iméti hozhe savoljo naših gréhov.

Ali je prav odláshati do sadnje bolésni per-pravo k' smerti?

Ni prav: 1) kér zhaš bolésni savoljo telésnih slabost in smote zhašnih fkerbí ni per-praven se k' smerti prav prepravljati.

2) Kér je zhaš bolésni vezhkrat prekratek, de bi velik gréshnik samogel vse poravnati, in se po resnizhnim spreoburnjenji s' Bogam spraviti.

3) Kér ne vémo, kakó bomo umerli, ali nanáglima bres vse bolésni, ali po dolgi bolésni.

Kákoshna je smert pravizhnih?

Smert pravizhnih je frézhna, in pravizh-ni je vesel, kér takrat sapustí dolino solš, in je v' nebésa vsét; kér sgubí zhašno premoshe-nje, pa nebésške dobrote doséshe; kér se sizer od ozhéta, od matere, od bratov, od séster in od prijatlov lozhi, to de namešt njih nebésškiga Ozhéta, Jésusa Kristusa, f. Duha dobi, in pride is drúshine gréshnikov v' drúshino svet-nikov in svetniz. Sanj je smert konez terplje-nja in sazhetik vézhniga veselja, konez fkušh-njav in pregréshnih nevarnost, in sazhetik vézh-niga mirú in prave zhište boshje ljubésni.

Kákoshna je smert gréshnikov?

Smert gréshnikov je filno strashna.

Sakaj je smert gréshnika strashna?

Smert gréshnika je strashna: 1) kér mu vézhi dél neprevidama pride, in ga neperpravljeniga najde.

2) Je strashna, kér popréd v' sdravji nikoli vanjo ni mislil; in zhe mu je tudi vzhaf v' misel prishla, si jo je bersh spét is gláve isbil.

3) Je strashna, kér vidi, de se od svetá lozhití mora, ktériga je tólikanj ljubil; od svojiga blagá, na ktéro se je tólikanj sanafhal, in ga f' tóliko fkerbjo na kùp spravljal; od prijatlov in snanzov, ktérih ga nobeden pred sodni stol boshji ne sprémi, in mu nizh pomagati ne more.

4) Je strashna, kér mu vést tóliko shtevilo strashnih gréhov ozhita, in kér vé, de ga po smerti drusiga ne zhaka, kakor vézhno pogubljenje.

Ali se né samore greshnik ob zhasu smerti refnizhno spreobniti?

Bogú je vse mogozhe, on ga samore naglo spreobniti, kakor se je s' desnim rasbòjnikam sgodilo; ali to bi bila poséбно velika gnada, na ktéro se nehvaléshni gréshnik ne smé sanáfhati.

Od sodbe.

Kaj nam je od sodbe véditi?

To, de bo Jésum dufho vsaziga zhlovéka prèzej po smerti vsako posébej, konez svetá pa vse ljudi sodil.

Po katerih rezhéh bo Jésuf vsaziga zhlovéka sodil?

Jésuf bo vsaziga zhlovéka po vsih njegovih mislih, sheljah, besédah in po vsem njegovim djanji in nehánji sodil, in vsakimu, kakor si bo saflushil, ali plazhilo ali shtrafengo odlozhil.

Kaj nas misel v' poséбно sodbo uzhi?

Uzhi nas: 1) de si persadevajmo lepó, po Kristusovih naukih shivéti, ker nas bo Kristus po njih in svojih svétih sapóvedih sodil.

2) De se takrat, kader nas ljudjé po krivim sodijo, ali kader se nam tukej na svétu hudo gódi, f' tém toláshimo, de se bo per boshji sodbi praviza skasala, in de nam bo tamkej v' frézhni vézhnosti vse terpljénje v' veselje saleгло.

Kam je dusha per posébni sodbi obsojena?

Kamor je saflushila, ali v' vize, ali v' pekel, ali pa v' nebéfa.

Od viz.

Kaj so vize?

Vize se imenujejo tisti kraj, kjér dushe zhasne shtrafenge sa svoje gréhe terpé, ktérih se v' shivljenji she niso sadošti spokorile.

Kakoshne shtrafenge terpé dushe v' vizah?

Dushe v' vizah poséбно sato veliko terpé, kér Bogá glédati in vékomaj vshivati vse hrepéné, in ga le vender ne morejo; sraven téga imajo pa tudi she veliko drusiga terpljénja, ki jim ga je boshja praviza perfodila.

Ali se more kaj dušham v' vizah pomagati?

Pomaga se jim, in s'zer: 1) s' darítvijo s. mashe, 2) s' molítvijo, 3) s' drusimi dobrimi déli.

Ali smo dolshní dušham v' vizah pomagati?

Dolshní smo splóh všim dušham v' vizah pomagati shé is ljubésni, po ktéri smo s' nji-mi sklénjeni; posébnó pa smo to svojim starsham, bratam in sestram, priyatlam in dobrót-nikam is hvaléshnosti storiti dolshní.

Doklej ostánejo dušhe mertvih v' vizah?

Téga véditi ne moremo; tóliko se lahko rezhe, de dušhe so ali dalje ali mánj zhasa v' vizah, kakor so Bogá ali bolj ali manj rassha-lile, kakor so v' shívljenji ali manj ali vezh pokore storile, in kakor jim véрни kristjani na semlji ali manj ali bolj na pomozh pridejo.

Ali dušhe v' vizah voljno terpé?

Dušhe v' vizah so volji boshji vse vdane, in voljno terpé, kér sposnajo, de je po pravi, de so pokorjenja vrédne in potrebne.

Kaj naj se is premishljevanja in terplénja v' vizah uzhimo?

De se moramo vsaziga she tako majhniga gréha várovati, kér ga praviza boshja shtrafati mora; in zhe smo ga storili, ga na tém svétu shtrafujmo, de ne bomo v' vizah terpéli, in de ne bomo oblizhja boshjiga glédati sadershevani.

Sakaj bo Bog konez svetá vse ljudi she enkrat sodil?

Sató 1) de bo dušha s' svojim telésham só-

jena, in plazhilo ali shtrafengo s' njim prejéla, kér je s' teléfam vred dobro ali hudo délala.

2) De se bo boshja praviza, modrost in previdnost pred vsimi ljudmi ozhitno pokasala, de bo vsak po svojih délih plazhilo ali shtrafengo prejél.

3) De bodo pravizhni ozhitno od hudobnih lózheni, ktérh svét vezhkrat ni posnál, in ktére je dostikrat tudi savoljo njih brumnosti she savidil, sovrashil in preganjal.

Ali je snanó, kdaj bo sodni dan?

To nikomur ni snano, le sam Bog to vé.

Kóliko zhasa bo teló s' dusho sklénjeno?

Vézhno bo sklénjeno ostalo, kér bo s' njo vred vézhno frézhno ali pa nesrézhno.

Kaj nas to uzhí?

Nas uzhí, de ne smémo telésa gréshno ljubiti, ampak ga pokoriti, in njegove hude sheljé premagovati, de bo dushi pokorno, dúsha pa Bogú.

Kakó bo Jésuf sodbo sklenil?

Isvóljenim, ki bodo na njegovi desnizi bo rékel: „Pridite, vi poshégnani mojiga Ozhéta! posedite kraljéstvo, ktéro vam je perpravljeno od sazhétka svetá.“ In pogubljenim na njegovi levizi bo djal: „Poberite se od mene, vi prekléti, v' vézhni ogenj, ktéri je hudizhu in njegovim angelam perpravljén.“

Kaj nas to uzhí?

Nas uzhí in opominja, fi na vso mozh persadevati s' pomozhjo gnade boshje ne le

pred ljudmi, ampak tudi pred Bogom nedolžnost ohraniti, po storjenim gréhu pravo pokoro délati, in po Jésusu stanovitno shivéti.

Od pekla.

Kaj je pekel?

Pekel je kraj, kjér pogubljeni vézhné shtrafenge terpé.

Kakóshne so peklénske shtrafenge?

1) Pogubljeni so spred boshjiga oblizhja vékomaj pahnjeni.

2) Bodo v' vézhnim ognji goréli, v' grošno temò bodo páhnjeni, kjér bo tuljenje in shkripanje s' sobmi.

3) Huda vést jih bo neprenéhama pekla, kér bodo pomnili védno vse svoje hudobije, in bodo spoznali, de so sami te nesrézhe krivi.

4) Bodo v' drushbi vših hudizhov in hudobnih duhóv nar strashnéjšhi terpljenje na dushi in na telésu iméli bres upanja, de bi jim to njih terpljenje kdàj smánjšhano bilo, ali de bi kdàj is njega résheni bili.

Kaj naj premishljevanje peklénskiga terpljenja per nas opravi?

Letó premishljevanje naj nas opomni, kakó strashno je pasti v' roke pravizhniga Boga, in kakó skerbno naj se gréha várujemo, in si persadévamo, de bi se tukaj spokorili, in rasshaljeni pravizi boshji sadoštili.

Od nebéf.

Kaj so nebéfa?

Nebéfa so tisti frézhni kraj svetnikov, kjér se Bog svojim flushábnikam od oblizhja do oblizhja rasodéva, in kjér je on sam njih nekonzhno plazhilo.

Ali je nebéfshko veselje veliko?

Nebéfshko veselje je neisrezheno v' l'iko.

Kákojhno je nebéfshko veselje?

1) Isvoljeni boshji bodo Bogá od oblizhja do oblizhja, kakor je sam na sebi, vékomaj glédali, ga ljubili in vshivali.

2) Bodo vse, kar fi je mogozhe dobri-ga misliti ali sheléti, na telésu in na dushi vékomaj iméli, in nobeniga tudi nar mánjshiga sléga ne bodo iméli ne na dushi, ne na telésu.

3) Dobra in pokojna vést jim bo délala neisrezheno veselje, kér bodo pomnili vse, kar o na semlji dobriga storili.

4) Bodo v' drúshini isvóljenih svetnikov, angelov in tudi svojih, ki so v' gnadi boshji umerli.

Ali so kaki raslozhki v' nebéfshkim veselji?

So, sakaj kdor je vezh dobriga storil, bo tudi vézhi plazhilo v' nebéfih prejél.

Kaj se is premishljevanja nebéfshluga vese-lja uzhimò?

1) Se uzhimò, de naj vse krishe in teshave, ktére naf na svétu sadénejo, poter-

peshlivo prenašamo, kér niso vse nizh proti veselju, ktéro je isvoljenim v' nebésih perprávljeno.

2) De se vse zhasno veselje s' nebéskim veseljam perméríti ne more.

3) De stanovitno dobro délajmo, zhe naš tudi she tako teshko stane.

o-
r-
m
af

